

Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici

PROJEKT OCHRANY

Tatranského národného parku a jeho ochranného pásma

(SKUEV0307 Tatry, SKUEV0309 Poprad, SKUEV0141 Belá, SKUEV0709 Poš
SKUEV0143 Biely Váh, SKUEV0142 Hybica, SKUEV0144 Belianske lúky,
SKUEV0146 Blatá, SKUEV0194 Hybická tiesňava, SKUEV0308 Machy,
SKUEV0145 Medzi bormi, SKUEV0333 Beliansky potok a SKUEV0306 Pod
Suchým hrádkom, SKUEV0945 Trstinné lúky, SKCHVU030 Tatry a časť
SKCHVU050 Chočské vrchy)

OBSAH

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	6
1.1 Názov a kategória chráneného územia.....	6
1.2 Prekryv s inými chránenými územiami a územiami medzinárodného významu ...	6
1.3. Kategória chráneného územia podľa medzinárodných štandardov	17
1.4. Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky).....	18
1.5 Výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma	23
2. PREDMET A CIELE OCHRANY	25
2.1. Vymedzenie predmetu ochrany a odôvodnenie ochrany	25
2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany a stanovenie cieľov ochrany	34
3. PODROBNOSTI O OCHRANE A VYUŽÍVANÍ ÚZEMIA.....	37
3.1. Vymedzenie zón a ekologicko-funkčných priestorov, podrobnosti o podmienkach územnej ochrany	37
3.2. Vymedzenie verejne prístupných častí územia a stanovenie možností ich využitia	91
4. NÁVRH RIEŠENIA SPÔSOBU A URČENIA VÝŠKY POSKYTNUTIA NÁHRADY ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO OBHOSPODAROVANIA	93
4.1. Identifikácia pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania a navrhovaná forma náhrady	93
4.2. Určenie predpokladanej výšky finančných prostriedkov na zabezpečenie náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa formy náhrady	93
5. NÁVRH TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA (označenie chráneného územia, jeho zón a ochranného pásma a prístupových miest do chráneného územia)	96
5.1. Návrh označenia chráneného územia a ochranného pásma	96
6. PREHLAD ODBORNEJ LITERATÚRY A POUŽITÝCH ODBORNÝCH PODKLADOV	99
7. PRÍLOHY	115

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Názov a kategória chráneného územia

Názov územia: **Tatranský národný park**, vyhlásený v roku 2003 v kategórii národný park (ďalej len „TANAP“ alebo „národný park“). V projekte ochrany sa podľa § 19 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon č. 543/2002 Z. z.**“ alebo „**zákon**“), navrhuje vyhlásenie zón TANAP-u a zmena jeho hranice, ako aj zmena hraníc ochranného pásma TANAP-u.

Mapa vymedzenia územia TANAP-u a jeho ochranného pásma je v prílohe č. 7.1.

1.2 Prekryv s inými chránenými územiami a územiami medzinárodného významu

Územie TANAP-u bolo pôvodne vyhlásené zákonom Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. o Tatranskom národnom parku. V roku 1987 sa do územia TANAP-u zahrnuli aj Západné Tatry, a to na základe nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1987 Zb. o vyhlásení časti Západných Tatier za súčasť Tatranského národného parku. Neskôr, v roku 1991, bolo toto nariadenie upravené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 272/1991 Zb., ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1987 Zb. o vyhlásení časti Západných Tatier za súčasť Tatranského národného parku.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. o Tatranskom národnom parku bol novelizovaný zákonom národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a následne zrušený zákonom č. 543/2002 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2003. Na základe tohto zákona sa stanovila platnosť nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 58/2003 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Tatranský národný park, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1. marca 2003. Išlo o opätovné vyhlásenie Tatranského národného parku v nových hraniciach.

Zákomom č. 543/2002 Z. z. bolo zrušené aj nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1987 Zb. o vyhlásení časti Západných Tatier za súčasť Tatranského národného parku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 272/1991 Zb.

TANAP sa pokrýva so 46 existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území, t. j. maloplošnými chránenými územiami (ďalej len „MCHÚ“) (v zmysle § 17 ods. 1 písm. e) a f) zákona č. 543/2002 Z. z.) a to s 27 národnými prírodnými rezerváciami (ďalej len „NPR“), 13 prírodnými rezerváciami (ďalej len „PR“), 3 národnými prírodnými pamiatkami (ďalej len „NPP“) a 3 prírodnými pamiatkami (ďalej len „PP“). Po vyhlásení zón TANAP-u sa vyššie uvedené chránené územia národnej sústavy chránených území stanú súčasťou vyhlásených zón národného parku a vyhlásenie uvedených území bude zrušené s výnimkou jaskýň (§ 53 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.).

Tabuľka č. 1: Súhrnný prehľad MCHÚ v rámci územia TANAP-u a jeho ochranného pásma

<i>Katégoria</i>	<i>Vlastné územie TANAP-u</i>	<i>Ochranné pásmo (OP)</i>	<i>Celkový počet</i>
Národná prírodná rezervácia	27	1	28
Prírodná rezervácia	13	11	24
Národná prírodná pamiatka	3	0	3
Prírodná pamiatka	3	3	6
Celkový počet	46	15	61

V súčasnosti je v území TANAP-u a jeho ochrannom pásme vyhlásených 28 NPR, 24 PR, 3 NPP a 6 PP. Z toho vo vlastnom území národného parku je 27 NPR, 13 PR, 3 NPP a 3 PP. V ochrannom pásme je 1 NPR , 11 PR a 3 PP.

Tabuľka č. 2: Prehľad MCHÚ, ktoré sú súčasťou vlastného územia TANAP-u (stav k 01.01.2025)

<i>Číslo v štátnom zozname</i>	<i>Katégoria</i>	<i>Názov chráneného územia</i>	<i>Rozloha (ha)</i>	<i>Platný stupeň ochrany prírody</i>	<i>Vyhlasovací predpis</i>
726	NPR	Batizovská dolina	523,19	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziškách v Tatranskom národnom parku
727	NPR	Belianske Tatry	5 407,65	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziškách v Tatranskom národnom parku
728	NPR	Bielovodská dolina	3 712,14	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziškách v Tatranskom národnom parku
733	NPR	Dolina Bielej vody	1 661,11	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziškách v Tatranskom národnom parku
735	NPR	Furkotská dolina	842,43	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených

Číslo v štátnom zozname	Kategória	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
					náleziskách v Tatranskom národnom parku
739	NPR	Javorová dolina	2 250,89	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
294	NPR	Juráňova dolina	434,32	5.	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 3573/1974-OP, Bratislava, 27. 5. 1974, s účinnosťou od 1. 6. 1974
317	NPR	Kotlový žľab	70,77	5.	Vyhlásená č. 27.692 v roku 1926 Novela MŠANO č. 143.547/33 zo dňa 31. 12. 1933 Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 53/1984-32, Bratislava, 30. 4. 1984, s účinnosťou od 1. 5. 1984
742	NPR	Kôprová dolina	3 220,92	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
744	NPR	Mengusovská dolina	1 612,96	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
745	NPR	Mlynická dolina	704,29	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
360	NPR	Mních	74,75	5., 3.	Úprava MK SSR č. 3243/1981-32 z 30. 6. 1981 o vyhlásení ŠPR Mních

<i>Číslo v štátnom zozname</i>	<i>Kategória</i>	<i>Názov chráneného územia</i>	<i>Rozloha (ha)</i>	<i>Platný stupeň ochrany prírody</i>	<i>Vyhlasovací predpis</i>
746	NPR	Mokriny	882,82	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
747	NPR	Mraznica	159,80	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
369	NPR	Osobitá	457,98	5., 4.	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 3574/1974-OP, Bratislava, 27. 5. 1974, s účinnosťou od 1. 6. 1974
752	NPR	Pramenište	45,57	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
402	NPR	Roháčske plesá	451,66	5., 3.	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 3575/1974-OP, Bratislava, 27. 5. 1974, s účinnosťou od 1. 6. 1974
415	NPR	Sivý vrch	112,67	5., 3.	Úpravou MK SSR č. 3576/1974-OP z 27. 5. 1974 o vyhlásení ŠPR Sivý vrch
754	NPR	Skalnatá dolina	1 069,05	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
755	NPR	Slavkovská dolina	979,00	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných

Číslo v štátnom zozname	Kategória	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
					rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
756	NPR	Studené doliny	2 222,41	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
845	NPR	Suchá dolina	1 585,54	5., 3.	Uznesenie Rady ONV v Liptovskom Mikuláši č. 60/87 z 24. 4. 1987 ako ŠPR Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR číslo 83/1993 z 23. marca 1993 o štátnych prírodných rezerváciách
758	NPR	Štôlska dolina	739,96	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
759	NPR	Tichá dolina	5 966,64	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
760	NPR	Uhlištiatka	385,51	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
761	NPR	Važecká dolina	1 185,86	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
762	NPR	Velická dolina	1 217,22	5., 4.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných

<i>Číslo v štátnom zozname</i>	<i>Kategória</i>	<i>Názov chráneného územia</i>	<i>Rozloha (ha)</i>	<i>Platný stupeň ochrany prírody</i>	<i>Vyhlasovací predpis</i>
					rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
730	PR	Bor	133,61	5., 4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
763	PR	Brezina	1,16	3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
732	PR	Čikovská	6,20	5.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
734	PR	Fľak	37,93	3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
736	PR	Goliášová	27,29	4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
737	PR	Grapa	40,86	5., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
738	PR	Hrádok nad Pavúčou dolinou	105,10	5.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku

Číslo v štátnom zozname	Katégoria	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
339	PR	Mačie diery	45,63	4., 3.	Rozhodnutie Rady ONV v Dolnom Kubíne č. 43/1974 z 8. 3. 1974 o vyhlásení CHPV Mačie diery
748	PR	Pavlová	58,49	5., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
750	PR	Pod Črchľou	31,82	4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
764	PR	Rašelinisko	0,32	5.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
757	PR	Surovec	41,75	4., 3.	Vyhláška č. 166 Slovenskej komisie pre životné prostredie z 15. januára 1991 o štátnych prírodných rezerváciách a chránených náleziskách v Tatranskom národnom parku
462	PR	Úplazíky	31,19	4., 3.	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 3579/1974-OP, Bratislava, 27. 5. 1974, s účinnosťou od 1. 6. 1974 o vyhlásení ŠPR Úplazíky
499	NPP	Belianska jaskyňa	0,00	neuplatňuje sa	Úprava MK SSR č. 9165/1979-OP z 30.11.1979 - zrušená, NPP - vyhláška MŽP SR č. 293/1996 Z.z., návšt. poriadok - vyhláška KÚŽP v Prešove č. 3/2004 z 31.3.2004
224	NPP	Brestovská jaskyňa	59,3 (OP)	neuplatňuje sa	Vyhláška MŽP SR č. 293/1996 Z. z., ochr. pásmo - vyhláška KÚŽP v Žiline č. 2/2008 z 10.11.2008 - Ú. od 1.12.2008
1368	NPP	Javorinka	0,00	neuplatňuje sa	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001
1148	PP	Hučivá diera	0,00	neuplatňuje sa	Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Prešove č.

Číslo v štátnom zozname	Katégória	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
					6/2008 z 13. júna 2008 - Ú. od 1.7.2008 - verejne prístupná jaskyňa
1389	PP	Závrt pod cestou	0,00	neuplatňuje sa	Vyhláška Okresného úradu Žilina č. 103/2025, ktorou sa vyhlasuje verejnosti voľne prístupná jaskyňa Závrt pod cestou a vydáva sa jej návštevný poriadok, účinná od 1. 11. 2025
1390	PP	Zrútená jaskyňa	0,00	neuplatňuje sa	Vyhláška Okresného úradu Žilina č. 104/2025, ktorou sa vyhlasuje verejnosti voľne prístupná jaskyňa Zrútená jaskyňa a vydáva sa jej návštevný poriadok, účinná od 1. 11. 2025

Tabuľka č. 3: Prehľad MCHÚ, ktoré sa nachádzajú v území ochranného pásma TANAP-u (stav k 01.01.2025)

Číslo v štátnom zozname	Katégória	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
500	NPR	Belianske lúky	89,42	4.	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 6920/1983-32 z 31. 10. 1983, Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004
729	PR	Blatá	37,70	4.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14.5.2004
731	PR	Bôrik	20,74	5.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991
740	PR	Jedliny	32,89	4.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004
741	PR	Jelšina	16,43	4.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991, 4. stupeň ochrany -

Číslo v štátnom zozname	Kategória	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
					Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004
743	PR	Kút	11,22	4.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004
341	PR	Machy	25,61	5., 2.	Rozhodnutie Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 26 z 28. 6. 1965 Úprava Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 7282/65-osv./4 z 15. 7. 1965
353	PR	Medzi bormi	6,55	4.	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 807/1980-32 z 29. 2. 1980 VZV KÚ v Žiline č. 3/2003 z 12 .6. 2003 - 4. stupeň ochrany
749	PR	Pálenica	291,20	5., 4., 3.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991
751	PR	Poš	20,82	4.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004
765	PR	Slavkovský jarok	2,48	4.	Vyhláška Slovenskej komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004 - účinnosť od 15. 5. 2004
753	PR	Skalka	36,15	5.	Vyhláška Slov. komisie pre ŽP č. 166/1991 Zb. z 15. 1. 1991 o ŠPR a CHN v Tatranskom NP Vyhláška MŽP SR č. 112/1999 Z. z. - zrušená Vyhl. MŽP SR č. 17/2003 Z. z.
273	PP	Hybická tiesňava	11,18	5.	Nariadenie ONV v Liptovskom Mikuláši č. 3/1984 zo 17. 8. 1984 - ú. od 1. 10. 1984, 4. stupeň o. - vyhláška KÚŽP v Žiline č. 7/2004 z 3. 5. 2004 - ú. od

Číslo v štátnom zozname	Kategória	Názov chráneného územia	Rozloha (ha)	Platný stupeň ochrany prírody	Vyhlasovací predpis
					1. 7. 2004
1212	PP	Beliansky potok	2,52	4	Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 1/2012 z 13. apríla 2012 - účinnosť od 15.5.2012
1149	PP	Elektrárenská jaskyňa	0,00	neuplatňuje sa	Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 6/2008 z 13. júna 2008 - Ú. od 1.7.2008 - verejne prístupná jaskyňa

Prevažná časť územia TANAP-u je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000, územie európskeho významu (ďalej len „ÚEV“) SKUEV0307 Tatry. ÚEV Tatry sa prekrýva s územím národného parku na 99,8 %.

Okrem vyššie uvedeného ÚEV do vlastného územia národného parku úplne alebo čiastočne zasahujú aj ďalšie ÚEV, konkrétne: SKUEV0309 Poprad, SKUEV0141 Belá a SKUEV0709 Poš. Do ochranného pásma TANAP-u celé alebo časťou zasahuje všetkých 14 ÚEV uvedených v tabuľke č. 4.

SKUEV0307 Tatry, SKUEV0309 Poprad, SKUEV0141 Belá, SKUEV0143 Biely Váh, SKUEV0142 Hybica, SKUEV0144 Belianske lúky, SKUEV0146 Blatá, SKUEV0194 Hybická tiesňava, SKUEV0308 Machy, SKUEV0145 Medzi Bormi, SKUEV0333 Beliansky potok a SKUEV0306 Pod Suchým hrádkom boli zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení neskorších predpisov a do rozhodnutia Komisie 2008/218/ES z 25. januára 2008, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín prijíma prvý aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne¹ (ďalej len „smernica o biotopoch“). Toto rozhodnutie Komisie bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami. V súčasnosti je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/251 z 07. februára 2025, ktorým sa prijíma osemnásť aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v alpskom biogeografickom regióne.

SKUEV0709 Poš sa do národného zoznamu ÚEV zaradilo jeho prvou aktualizáciou v roku 2011 a SKUEV0945 Trstinné lúky jeho druhou aktualizáciou v roku 2017. Vyššie uvedený výnos a všetky jeho aktualizácie boli zrušené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „nariadenie vlády“), ktoré nadobudlo účinnosť 01. januára 2024. Všetky vyššie uvedené ÚEV sú zaradené do predmetného nariadenia vlády.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/AUTO/?uri=celex:31992L0043>

Tabuľka č. 4: Prehľad ÚEV zasahujúcich do územia TANAP-u a jeho ochranného pásma (stav k 10.12.2025)

Kód ÚEV	Názov ÚEV	Celková plocha ÚEV (ha)	Plocha prekryvu ÚEV s ochranným pásmom TANAP-u (ha)	Prekryv ÚEV s ochranným pásmom TANAP-u (v %)	Plocha prekryvu ÚEV s vlastným územím TANAP-u (ha)	Prekryv ÚEV s vlastným územím TANAP-u (v %)
SKUEV0141	Belá	318,8	291,31	91,4	7,94	2,5
SKUEV0144	Belianske lúky	102,4	102,40	100	0	0
SKUEV0333	Beliansky potok	95,35	1,77	1,9	0	0
SKUEV0143	Biely Váh	42,4	2,99	7,1	0	0
SKUEV0146	Blatá	186,9	186,90	100	0	0
SKUEV0142	Hybica	26,01	20,83	80,1	0	0
SKUEV0194	Hybická tiesňava	547,34	547,34	100	0	0
SKUEV0308	Machy	165,23	165,23	100	0	0
SKUEV0145	Medzi bormi	10,27	10,27	100	0	0
SKUEV0306	Pod Suchým hrádkom	720,59	720,59	100	0	0
SKUEV0309	Poprad	44,53	8,78	19,7	0,12	0,3
SKUEV0709	Poš	34,64	31,66	91,4	3,99	11,5
SKUEV0307	Tatry	67032,56	102,90	0,2	66929,47	99,8
SKUEV0945	Trstinné lúky	60,02	60,02	100	0	0

Vlastné územie TANAP-u sa prekrýva s Chráneným vtáčím územím (ďalej len „CHVÚ“) SKCHVU030 Tatry, vyhláseným vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 4/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Tatry², na ploche 47 160,94 ha, čo predstavuje 86,24 % jeho výmery. Územie CHVÚ Tatry je zároveň z 11,1 % prekryté s územím ochranného pásma TANAP-u.

V západnej časti TANAP-u a jeho ochranného pásma dochádza aj k prekryvu s SKCHVU050 Chočské vrchy, vyhláseným vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 26/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Chočské

² <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/4/20110115>

vrchy³. Do vlastného územia TANAP-u zasahuje toto CHVÚ na ploche 176,75 ha (1,05 %) a do ochranného pásma na ploche 670,13 ha (3,98 %).

Tabuľka č. 5: Prehľad CHVÚ zasahujúcich do územia TANAP-u a jeho ochranného pásma (stav k 30.09.2025)

Názov CHVÚ	Kód CHVÚ	Celková plocha (ha) Podľa vyhlášky	Celková plocha (ha) Podľa GIS	Plocha prekryvu CHVÚ s ochranným pásmom TANAP-u (ha)	Prekryv CHVÚ s ochranným pásmom TANAP-u (%)	Plocha prekryvu CHVÚ s vlastným územím TANAP-u (ha)	Prekryv CHVÚ s vlastným územím TANAP-u (%)
Tatry	SKCHVU030	54 611,29	54 684,50	6 106,42	11,2	47 160,94	86,2
Chočské vrchy	SKCHVU050	16 817,50	16818,24	670,14	4,0	176,75	1,1

Územie TANAP-u sa prekrýva aj s Biosférickou rezerváciou Tatry (ďalej len „BR Tatry“). BR Tatry tvorí bilaterálnu biosférickú rezerváciu spolu s poľským národným parkom (Tatrzański Park Narodowy). BR Tatry bola zapísaná do svetovej sústavy biosférických rezervácií UNESCO dňa 15.02.1993 s rozlohou 113 221 ha.

- Mapa prekryvu TANAP-u a jeho ochranného pásma s MCHÚ je v prílohe č. 7.2.1
- Mapa prekryvu TANAP-u a jeho ochranného pásma s ÚEV je v prílohe č. 7.2.2
- Mapa prekryvu TANAP-u a jeho ochranného pásma s CHVÚ je v prílohe č. 7.2.3.

1.3. Kategória chráneného územia podľa medzinárodných štandardov

Územie TANAP-u po vymedzení zón bude zodpovedať manažmentovej kategórii chránených území Medzinárodnej únie ochrany prírody (IUCN) Národný park – kategória II. Tá je definovaná ako rozsiahle prírodné alebo prírode blízke územie, určené na ochranu veľkoplošných ekologických procesov spolu s množstvom druhov a ekosystémov charakteristických pre dané územie, ktoré zároveň dávajú možnosť pre uplatnenie duchovných, vedeckých, vzdelávacích, rekreačných zámerov, či pre návštevnosť, ktoré sú zlučiteľné s cieľmi ochrany územia. Predmetom ochrany v zmysle uvedenej definície sú v prípade TANAP-u ekosystémy alpských lúk, štrbinovej a sutinovej vegetácie na glaciénnom reliéfe, vysokohorské a horské ihličnaté a zmiešané lesy, rašeliniská a rašeliniskové lesy. Rekreačia a oddych v tomto území budú založené predovšetkým na zážitku z vnímania nedotknutej prírody. Poznávanie prírody a krajiny ako súčasť programov pre návštevníkov a rekreačia sú hlavnou úlohou manažmentu takéhoto chráneného územia.

³ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/26/20110215>

Územie TANAP-u je určené na ochranu konkrétnych druhov alebo biotopov a ich manažment by mal odrážať túto prioritu. Okrem častí územia ponechaných na bezzásah si viaceré biotopy a druhy, ktoré sú predmetom ochrany, môžu vyžadovať pravidelné aktívne zásahy, nutné k zabezpečeniu ich konkrétnych požiadaviek alebo pre udržanie biotopov.

1.4. Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky)

1.4.1. Súpis dotknutých územnosprávnych jednotiek (kraj, okres, obec, katastrálne územie)

Chránené územie TANAP-u spolu s ochranným pásmom sa nachádza v 2 krajoch (Žilinský a Prešovský kraj), 4 okresoch (Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Poprad a Kežmarok) a 76 katastrálnych územiach (ďalej len „k. ú.“).

Z toho do vlastného územia TANAP-u zasahuje 26 k. ú. z 3 okresov a 2 krajov. V ochrannom pásme sa nachádza 50 k. ú. zo 4 okresov (Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Poprad a Kežmarok) a 2 krajov (Žilinský a Prešovský kraj).

Tabuľka č. 6: Katastre spadajúce do vlastného územia TANAP-u

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
5	Žilinský kraj	510	Tvrdošín	509655	Habovka	815322	Habovka
				510173	Vitanová	950106	Tichá dolina
				510238	Zuberec	873659	Zuberec
				510114	Tvrdošín	869694	Oravice
		505	Liptovský Mikuláš	510921	Pavlova Ves	845728	Babky
				510327	Bobrovec	803235	Bobrovec
				510505	Jakubovany	821900	Jakubovany
				510513	Jalovec	821969	Jalovec
				510521	Jamník	822019	Jamník
				507393	Konská	826138	Konská
				510572	Kvačany	830101	Kvačany
				510700	Liptovské Matiašovce	832561	Liptovské Matiašovce
				510777	Liptovský Trnovec	832863	Liptovský Trnovec
				510262	Liptovský Mikuláš	882011	Svätý Štefan
				510963	Pribylina	849774	Pribylina
				511013	Smrečany	856886	Smrečany
				511170	Východná	870862	Východná
				511200	Žiar	874353	Žiar
7	Prešovský kraj	706	Poprad	559890	Štôla	836711	Štôla
				523933	Štrba	861375	Štrba
				560103	Vysoké	861405	Štrbské Pleso

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
					Tatry	862568	Tatranská Lomnica
						858544	Starý Smokovec
				580368	Tatranská Javorina	874108	Tatranská Javorina
				524018	Veľký Slavkov	869163	Veľký Slavkov
				524131	Ždiar	874132	Ždiar

Tabuľka č. 7: Zoznam katastrov spadajúcich do ochranného pásma TANAP-u

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
5	Žilinský kraj	510	Tvrdošín	509655	Habovka	815322	Habovka
				510238	Zuberec	873659	Zuberec
		505	Liptovský Mikuláš	510921	Pavlova Ves	845728	Babky
				510777	Liptovský Trnovec	802727	Beňušovce
				510319	Bobrovček	803227	Bobrovček
				510327	Bobrovec	803235	Bobrovec
				510726	Liptovský Hrádok	812714	Dovalovo
				510459	Huty	820563	Huty
				510467	Hybe	820610	Hybe
				510505	Jakubovany	821900	Jakubovany
				510513	Jalovec	821969	Jalovec
				510521	Jamník	822019	Jamník
				507393	Konská	826138	Konská
				510572	Kvačany	830101	Kvačany
				510611	Liptovská Kokava	832405	Liptovská Kokava
				510688	Liptovské Beharovce	832545	Liptovské Beharovce
				510700	Liptovské Matiašovce	832561	Liptovské Matiašovce
				510777	Liptovský Trnovec	832863	Liptovský Trnovec

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
				510262	Liptovský Mikuláš	882011	Svätý Štefan
				510963	Pribylina	849774	Pribylina
				511013	Smrečany	856886	Smrečany
				511111	Vavrišovo	867501	Vavrišovo
				511129	Vážec	867527	Vážec
				511170	Východná	870862	Východná
				511200	Žiar	874353	Žiar
7	Prešovský kraj	706	Poprad	523402	Batizovce	802174	Batizovce
				523445	Gerlachov	815098	Gerlachov
				523658	Lučivná	833959	Lučivná
				523721	Mengusovce	836702	Mengusovce
				523747	Mlynica	837784	Mlynica
				523763	Nová Lesná	841820	Nová Lesná
				560103	Vysoké Tatry	861405	Štrbské Pleso
						858544	Starý Smokovec
						862568	Tatranská Lomnica
				580368	Tatranská Javorina	874108	Tatranská Javorina
				523381	Poprad	848417	Veľká
				559890	Štôla	836711	Štôla
				523933	Štrba	861375	Štrba
				524018	Veľký Slavkov	869163	Veľký Slavkov
				524131	Ždiar	874132	Ždiar
		703	Kežmarok	523526	Huncovce	820385	Huncovce
				581241	Malý Slavkov	835901	Malý Slavkov
				523739	Mlynčeky	837750	Mlynčeky
				523798	Rakúsy	851612	Rakúsy
				523828	Spišská Belá	857378	Spišská Belá
				523828	Spišská Belá	858871	Strážky
				523887	Stará Lesná	858081	Stará Lesná

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
				523909	Stráne pod Tatrami	858803	Stráne pod Tatrami
				524000	Veľká Lomnica	867837	Veľká Lomnica
				523623	Lendak	831344	Lendak

1.4.2. Súpis dotknutých lesných hospodárskych celkov

Územie TANAP-u a jeho ochranného pásma sa rozprestiera na piatich lesných hospodárskych celkoch (ďalej len „LHC“): Oravice, Habovka, Liptovský Mikuláš, Račková a Vysoké Tatry. Na týchto LHC sú na obdobie platnosti Programu starostlivosti o lesy (ďalej len „PSL“) na roky 2017 – 2026 vyhlásené jednotlivé lesné celky (ďalej len „LC“): Oravice, Habovka, Liptovský Mikuláš 1, Liptovský Mikuláš 2, Račková, Podbanské, Štrbské Pleso, Vyšné Hágy, Smokovce, Tatranské Matliare, Podspády, Tatranská Javorina, Ostatné lesy na LHC Vysoké Tatry, Lesy mesta Kežmarok. Na obdobie platnosti PSL na roky 2025 – 2034 bol na LHC Vysoké Tatry vyhlásený LC Mestské lesy Spišská Belá. Na obdobie platnosti PSL na roky 2016 – 2025 bol na LHC Vysoké Tatry vyhlásený LC Mestské lesy Poprad.

Tabuľka č. 8: Zoznam vlastníkov lesných pozemkov vo vlastnom území a ochrannom pásme TANAP-u v členení podľa LHC

Vlastník	Vlastníctvo	LHC
Pozemkové spoločenstvo urbariátu, Liptovská Sielnica	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Liptovský Trnovec	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo urbariátu Liptovské Matiašovce	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Beňušovce	neštátne	Liptovský Mikuláš
Urbárske pozemkové spoločenstvo Bobrovec	neštátne	Liptovský Mikuláš
RK farnosť Bobrovec	neštátne	Liptovský Mikuláš
Združenie vlastníkov pozemkov v Jalovci pozemkové spoločenstvo	neštátne	Liptovský Mikuláš
Urbariát - pozemkové spoločenstvo obce Trstené	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo Babky	neštátne	Liptovský Mikuláš
PS bývalých urbarialistov Pavlovej Vsi a Bobrovčeka	neštátne	Liptovský Mikuláš
Majitelia pôdy - Pozemkové spoločenstvo Smrečany	neštátne	Liptovský Mikuláš
Združenie vlastníkov lesov a urbariátu, pozemkové spoločenstvo Žiar	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo Veterná Poruba	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo Kónská	neštátne	Liptovský Mikuláš
Hotel EURÓPA LM, s. r. o.	neštátne	Liptovský Mikuláš
Pozemkové spoločenstvo Jakubovany	neštátne	Liptovský Mikuláš, Račková
Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovský Peter	neštátne	Liptovský Mikuláš

Vlastník	Vlastníctvo	LHC
Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovský Hrádok, mestská časť Dovalovo	neštátne	Liptovský Mikuláš
Urbárske pozemkové spoločenstvo Jamník	neštátne	Liptovský Mikuláš
Urbársky spolok vo Vavrišove, pozemkové spoločenstvo	neštátne	Račková
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Liptovská Kokava	neštátne	Račková
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Pribylina	neštátne	Liptovský Mikuláš, Račková
Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarialisti obce Východná	neštátne	Račková, Vysoké Tatry
Urbár pozemkové spoločenstvo Važec	neštátne	Vysoké Tatry
Handel, PS Važec	neštátne	Vysoké Tatry
Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe	neštátne	Račková
Združenie bývalých urbarialistov a obyvateľov obce Štôla – pozemkové spoločenstvo	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové spoločenstvo Urbár Štrba	neštátne	Vysoké Tatry
Urbár Gerlachov, pozemkové spoločenstvo	neštátne	Vysoké Tatry
Urbárske pozemkové spoločenstvo Mengusovce	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Batizovciach	neštátne	Vysoké Tatry
Bývalí urbarialisti obce Lučivná, pozemkové spoločenstvo	neštátne	Vysoké Tatry
Mesto Poprad	neštátne	Vysoké Tatry
Bývalé urbárske spolumajiteľstvo Milbach - pozemkové spoločenstvo	neštátne	Vysoké Tatry
Lesná skupina PS Malý Slavkov	neštátne	Vysoké Tatry
PS Spoločnosť bývalých urbarialistov Malý Slavkov	neštátne	Vysoké Tatry
Obec Stará Lesná	neštátne	Vysoké Tatry
PS Urbárskeho majetku PS Rakúsy	neštátne	Vysoké Tatry
Mesto Spišská Belá	neštátne	Vysoké Tatry
Mesto Kežmarok	neštátne	Vysoké Tatry
ECAV Kežmarok	neštátne	Vysoké Tatry
TMR a. s.	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové spoločenstvo Urbariát Ždiar	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové spoločenstvo STREDNICA	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové spoločenstvo Lendacké, Ždiar	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové urbárske spoločenstvo Lendak	neštátne	Vysoké Tatry
RK cirkev, farnosť Ždiar	neštátne	Vysoké Tatry
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Habovka	neštátne	Habovka
Pozemkové spoločenstvo – Urbár Zuberec	neštátne	Habovka
Urbárski spolumajitelia lesa mesta Tvrdošín	neštátne	Oravice
Urbariát PS Vitanová	neštátne	Oravice

Vlastník	Vlastníctvo	LHC
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Zemianska Dedina	neštátne	Habovka
URBÁRI s. r. o.	neštátne	Oravice
Správa TANAP-u so sídlom v Tatranskej Lomnici	štátne	Habovka, Oravice, Vysoké Tatry
LESY SR š. p., Banská Bystrica	štátne	Račková, Oravice
Vlastníci malých výmer	neštátne	Oravice, Habovka, Račková, Liptovský Mikuláš, Vysoké Tatry

1.5 Výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma

V dôsledku nového vymedzenia zón a spresnenia hraníc má územie TANAP-u výmeru **74 377,66 ha**, pričom ochranné pásmo národného parku má výmeru **26 738,62 ha**. V porovnaní so stavom uvedeným v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 58/2003 Z. z., ktorým bol Tatranský národný park vyhlásený, sa výmera národného parku zvýšila o 577,66 ha, zatiaľ čo výmera ochranného pásma sa znížila o 3 964,38 ha. Zmena je výsledkom spresnenia hraníc TANAP-u a vypustenia niektorých častí dovtedajšieho ochranného pásma.

Najvýznamnejšie úpravy hraníc sa uskutočnili v k. ú. Zuberec, kde bol z územia národného parku vyňatý areál Múzea oravskej dediny, údolie Števkovského potoka vrátane urbanizovaného priestoru chatovej oblasti Žilinskej univerzity, kameňolom Podspády Zuberec a lokalita Pod Radikálnym, kde bola zosúladená hranica medzi lesnými a poľnohospodárskymi pozemkami (parcely registra „C“ katastra nehnuteľností č. 1219/1, 1220, 1221/1, 1222/1 v k. ú. Zuberec).

V rámci úpravy hraníc národného parku boli z územia vyňaté oblasti ústia Žiarskej doliny - parkovisko s bezprostredným okolím. V lokalite Podbanské sa z hraníc národného parku vylúčilo územie chatovej osady. V k. ú. Starý Smokovec boli z národného parku vypustené parcely č. 3616/8, 3616/11, 3616/14 a 3616/15. Tieto lúčne pozemky boli preradené do ochranného pásma. Významnou úpravou bolo aj priradenie PR Pálenica do územia národného parku, čím došlo k úplnému zosúladeniu územia ÚEV Tatry s hranicami TANAP-u.

Zmeny ochranného pásma TANAP-u sa týkajú najmä zastavaných častí obcí Zuberec, Liptovská Kokava, Tatranská Štrba, Batizovce, Veľký Slavkov, Mlynica, Veľká Lomnica, Stráne pod Tatrami, Mlynčeky, Rakúsy a Lendak. Z ochranného pásma bol vypustený aj areál letiska Poprad. Južná hranica ochranného pásma bola zároveň zosúladená s trasou cesty I/18 v k. ú. Štrba a Važec. V k. ú. Východná bolo z ochranného pásma odstránené územie mimo CHVÚ Tatry.

Návrh zonácie stanovuje v rámci TANAP-u podiel území s jednotlivými stupňami ochrany nasledovne:

- 5. stupeň ochrany (zóna A): 37 641,77 ha (50,61 %),
- 4. stupeň ochrany (zóna B): 9 133,96 ha (12,28 %),
- 3. stupeň ochrany (zóna C): 26 771,30 ha (35,99 %),
- 2. stupeň ochrany (zóna D): 830,63 ha (1,12 %) z celkovej výmery národného parku.

1.5.1. Prehľad výmer druhov pozemkov v jednotlivých zónach v ochrannom pásme TANAP-u

Tabuľka č. 9: Prehľad druhov pozemkov (v ha) (stav k 30.09.2025)

Zóny	Orná pôda	Záhrady	Trvalé trávne porasty	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy a nádvoría	Ostatné plochy	Sumárny prehľad
A	0	0	30,32	37 329,05	260,54	2,50	19,36	37 641,77
B	0	0	48,25	9 018,19	65,48	1,81	0,22	9 133,96
C1	14,57	0,72	1 501,99	24 394,37	141,99	229,58	57,96	26 341,19
C2	0	0	37,53	388,05	1,96	1,98	0,58	430,10
D1	0,50	6,05	15,42	79,91	2,86	238,50	184,15	527,41
D2	0	0,02	36,28	245,27	0,74	18,60	2,31	303,22
Spolu								74 377,66
OP	3 588,96	27,93	14,61	13 869,31	7 022,29	283,56	674,34	1 257,61
Spolu								101 116,27

1.5.2. Prehľad foriem vlastníctva v členení na poľnohospodárske, lesné a iné pozemky

Tabuľka č. 10: Prehľad foriem vlastníctva (v ha z celkovej výmery územia TANAP-u) (stav k 30.09.2025⁴)

Forma vlastníctva/ Druh pozemkov	Orná pôda	Záhrada	Trvalý trávny porast	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha	Celkový súčet
Súkromné	3,23	2,15	310,28	1 284,81	2,56	131,11	66,78	1 800,93
Štátne	11,85	2,90	306,45	36 957,58	353,94	172,84	56,46	37 862,01
Cirkevné	0	1,11	11,14	167,65	0,09	1,89	4,13	186,01
Družstevné	0	0	0	12,91	0	0	0	12,91
Územná samospráva	0	0,50	36,56	7 165,88	18,43	123,29	65,78	7 410,45
Urbárske	0	0,06	783,60	22 228,40	44,33	48,33	42,13	23 146,85
Ostatné spoločenstvá	0	0	0,84	3,58	0,19	7,53	9,06	21,20
Neznámi a nezistení vlastníci	0	0	6,40	20,35	0,04	0,03	0,00	26,83
Kombinované	0	0,08	19,48	3 270,44	17,24	4,76	11,99	3 324,00
Neexistuje záznam o vlastníkoch	0,0000 06	0,00	195,04	343,24	36,75	3,19	8,26	586,48
Celkový súčet	15,08	6,80	1 669,80	71 454,86	473,57	492,98	264,59	74 377,66

⁴ výmera je podľa údajov z katastra KN-C podľa GIS bez matematického vyrovnania výmer

Tabuľka č. 11: Prehľad foriem vlastníctva (v % z celkovej výmery územia TANAP-u) (stav k 30.09.2025)

Forma vlastníctva/ Druh pozemkov	Orná pôda	Záhrada	Trvalý trávny porast	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha	Celkový súčet
Súkromné	0,00%	0,00%	0,42%	1,73%	0,00%	0,18%	0,09%	2,42%
Štátne	0,02%	0,00%	0,41%	49,69%	0,48%	0,23%	0,08%	50,91%
Cirkevné	0,00%	0,00%	0,01%	0,23%	0,00%	0,00%	0,01%	0,25%
Družstevné	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%
Územná samospráva	0,00%	0,00%	0,05%	9,63%	0,02%	0,17%	0,09%	9,96%
Urbárske	0,00%	0,00%	1,05%	29,89%	0,06%	0,06%	0,06%	31,12%
Ostatné spoločenstvá	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,03%
Neznámi a nezistení vlastníci	0,00%	0,00%	0,01%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%
Kombinované	0,00%	0,00%	0,03%	4,40%	0,02%	0,01%	0,02%	4,47%
Neexistuje záznam o vlastníkoch	0,00%	0,00%	0,26%	0,46%	0,05%	0,00%	0,01%	0,79%
Celkový súčet	0,02%	0,01%	2,25%	96,07%	0,64%	0,66%	0,36%	100,00%

2. PREDMET A CIELE OCHRANY

2.1. Vymedzenie predmetu ochrany a odôvodnenie ochrany

2.1.1. Súpis biotopov európskeho a národného významu

Biotopy európskeho a národného významu podľa prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „**vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z.**“). Biotopy európskeho významu sú uvedené v tabuľke č. 12a a biotopy národného významu v tabuľke č. 12b a zobrazené v **Mape biotopov európskeho a národného významu** v prílohe č. 7.4.1.

Tabuľka č. 12a: Predmety ochrany (biotopy európskeho významu) navrhovaného chráneného územia

Biotopy európskeho významu		
Kód biotopu	Kód Natura 2000	Názov biotopu
Vo 1	3130	Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
Br 2	3220	Horské vodné toky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov
Br 4	3240	Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou (<i>Salix eleagnos</i>)

Biotopy európskeho významu		
Kód biotopu	Kód Natura 2000	Názov biotopu
Br 6	6430	Brehové porasty deväťsilov
Kr 4	4080	Spoločenstvá subalpínskych krovín
Kr 5	4080	Nízke subalpínske kroviny
Kr 10	* 4070	Kosodrevina
Al 1	6150	Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade
Al 2	6150	Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade
Al 3	6170	Alpínske a subalpínske vápnomilné trávno-bylinné porasty
Al 4	6170	Alpínske snehové výležíská na vápnom podklade
Al 5	6430	Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa
Al 9	4060	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni
Tr 8	* 6230	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
Lk 1	6510	Nížinné a podhorské kosné lúky
Lk 2	6520	Horské kosné lúky
Lk 5	6430	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach
Ra 1	* 7110	Aktívne vrchoviská
Ra 2	7120	Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy
Ra 3	7140	Prechodné rašeliniská a trasoviská
Ra 6	7230	Slatiny s vysokým obsahom báz
Pr 3	* 7220	Penovcové prameniská
Sk 1	8210	Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
Sk 2	8220	Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
Sk 3	8110	Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni
Sk 4	8120	Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni
Sk 6	* 8160	Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni
Sk 8	8310	Nesprístupnené jaskynné útvary
Ls 1.4	* 91E0	Horské jelšové lužné lesy
Ls 4	* 9180	Lipovo-javorové sutinové lesy
Ls 5.1	9130	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
Ls 5.2	9110	Kyslomilné bukové lesy
Ls 5.3	9140	Javorovo-bukové horské lesy
Ls 5.4	9150	Vápnomilné bukové lesy
Ls 6.2	91Q0	Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy
Ls 7.1	* 91D0	Rašeliniskové brezové lesíky
Ls 7.2	* 91D0	Rašeliniskové borovicové lesy
Ls 7.3	* 91D0	Rašeliniskové smrekové lesy
Ls 9.1	9410	Smrekové lesy čučoriedkové
Ls 9.2	9410	Smrekové lesy vysokobylinné
Ls 9.3	9410	Podmáčané smrekové lesy
Ls 9.4	9420	Smrekovcovo-limbové lesy

Vysvetlivka:

symbol * označuje prioritné biotopy európskeho významu – biotopy, za zachovanie ktorých má Európska únia (EÚ) mimoriadnu zodpovednosť

Tabuľka č. 12b: Predmety ochrany (biotopy národného významu) navrhovaného chráneného územia

Biotopy národného významu	
Kód biotopu	Názov biotopu
Al 6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade
Al 7	Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade
Al 8	Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch
Lk 3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Lk 6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Pr 1	Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách
Ls 7.4	Slatinné jelšové lesy
Ls 8.0	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany územia, boli identifikované na základe terénneho mapovania v zmysle platnej metodiky na mapovanie nelesných a lesných biotopov pracovníkmi Správy Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici (ďalej len „Správa TANAP“) a externými mapovateľmi.

2.1.2 Súpis biotopov druhov európskeho významu a biotopov druhov národného významu

Predmetom ochrany sú biotopy nasledovných druhov rastlín európskeho a národného významu podľa prílohy č. 4 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z., a to:

Vyššie rastliny: zbehovec ihlanovitý (*Ajuga pyramidalis*), andromédka sivolistá (*Andromeda polifolia*), medvedica alpínska (*Arctostaphylos alpina* (syn. *Arctous alpina*), trávnička alpínska (*Armeria alpina*), kozinec ovisnutý (*Astragalus penduliflorus*), kostravec fialový (*Bellardiochloa variegata*), vratička rumančekovolistá (*Botrychium matricariifolium*), diablik močiarny (*Calla palustris*), * **zvonček hrubokoreňový** (*Campanula serrata*), ostrica čiernohnedá (*Carex atrofusca*), ostrica výbežkatá (*Carex chordorrhiza*), ostrica oblastá (*Carex diandra*), ostrica dvojdomá pravá (*Carex dioica* subsp. *Dioica*), ostrica Hartmanova (*Carex hartmaniorum*), ostrica plstnatoplodá (*Carex lasiocarpa*), ostrica barinná (*Carex limosa*), ostrica černastá (*Carex parviflora*), ostrica málokvetá (*Carex pauciflora*), ostrica skalná (*Carex rupestris*), rožec širokolistý (*Cerastium latifolium* (syn. *C. carinthiacum*), vstavačík alpínsky (*Chamorchis alpina*), * **lyžičník tatranský** (*Cochlearia tatrae*), nátržnica močiarna (*Comarum palustre*), chochlačka žltobiela (*Corydalis capnoides*), **črievičník papučkový** (*Cypripedium calceolus*), * **klinček lesklý** (*Dianthus nitidus*), chudôbka bleďožltá (*Draba fladnizensis*), chudôbka kaukazská (*Draba siliquosa* (syn. *D. carinthiaca*), chudôbka plstnatá (*Draba tomentosa*), turička (ostrička) myšia (*Kobresia myosuroides* (syn. *Elyna myosuroides*), sklenobyl' bezlistý (*Epipogium aphyllum*), sitina gaštanovohnedá (*Juncus castaneus*), sitina trojpleťová (*Juncus triglumis*), turička jednoduchá (*Kobresia simpliciuscula*), rojovník močiarny (*Rhododendron tomentosum* syn. *Ledum palustre*), ľalia cibul'konosná pravá (*Lilium*

bulbiferum var. *bulbiferum*), pyštek alpínsky (*Linaria alpina*), linnéovka severná (*Linnaea borealis*), trčnček jednolistý (*Malaxis monophyllos* (syn. *Microstylis monophyllos*), vičenec horský (*Onobrychis montana*), kľukva drobnoplodá (*Vaccinium microcarpum* (syn. *Oxycoccus microcarpus*), kľukva močiarna (*Vaccinium oxycoccus* (syn. *Oxycoccus palustris*), ostropysk karpatský (*Oxytropis carpatica*), ostropysk Hallerov (*Oxytropis halleri*), mak tatranský pravý (*Papaver tatricum* subsp. *tatricum*), všivec žezlovitý (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), lipnica osobitá (*Poa sejuncta*), * **poniklec slovenský** (*Pulsatilla slavica*), poniklec jarný (*Pulsatilla vernalis*), iskerník vysokotatranský (*Ranunculus altitatus*), iskerník trpasličí (*Ranunculus pygmaeus*), iskerník zakoreňujúci (*Ranunculus reptans*), vřba Kitaibelova (*Salix kitaibeliana*), lomikameň karpatský (*Saxifraga carpatica*), lomikameň ovisnutý (*Saxifraga cernua*), lomikameň zohnutolistý pravý (*Saxifraga retusa* subsp. *retusa*), lomikameň trváci (*Saxifraga wahlenbergii*), blatnica močiarna (*Scheuchzeria palustris*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), kosatka nízka (*Tofieldia pusilla*), **vrchovka karpatská** (*Tozzia carpathica*), páperek alpínsky (*Trichophorum alpinum*), páperek trsnatý pravý (*Trichophorum caespitosum* subsp. *caespitosum* (syn. *T. caespitosum* subsp. *austriacum*), vudsia alpínska (*Woodsia alpina*).

Machorasty: **grimaldia trojtyčinková** (*Mannia triandra*), **korýtkovec** (*Scapania massalongi*), **kyjanôčka zelená** (*Buxbaumia viridis*), **kosákovec lesklý** (*Hamatocaulis vernicosus*), **závitovka** (*Tortella rigens*).

Huby: muchotrávka snežná (*Amanita nivalis*), rozpadavec fialový (*Calvatia fragilis*), rýdzik vrchovský (*Lactarius salicis-reticulatae*), plávka vysokohorská (*Russula nana*), masliak limbový (*Suillus plorans*).

Vysvetlivky:

- Druhy európskeho významu sú vyznačené **tučným písmom**,
- symbol * označuje prioritné druhy európskeho významu – druhy, za zachovanie ktorých má EÚ mimoriadnu zodpovednosť.

Predmetmi ochrany sú biotopy nasledovných druhov živočíchov európskeho významu podľa prílohy č. 5 a 7 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z. zaznamenané na území:

Bezstavovce: **pimprlík močiarny** (*Vertigo geyeri*), * **fuzáč karpatský** (*Pseudogaurotina excellens*), **bystruška potočná** (*Carabus variolosus*).

Motýle: **očkáň hnedý** (*Coenonympha hero*), **jasoň červenooký** (*Parnassius apollo*).

Kruhoústnice: **mihul'a potočná** (*Lampetra planeri*).

Obojživelníky: **kunka žltobruchá** (*Bombina variegata*), **mlok karpatský** (*Lissotriton* (= *Triturus*) *montandoni*).

Plazy: **užovka hladká** (*Coronella austriaca*), **jašterica živorodá panónska** (*Zootoca* (= *Lacerta*) *vivipara pannonica*).

Vtáky: **pôtik kapcavý** (*Aegolius funereus*), **orol skalný** (*Aquila chrysaetos*), **orol kriľavý** (*Clanga* (*Aquila*) *pomarina*), **jariabok hôrny** (*Tetrastes* (*Bonasia*) *bonasia*), **výr skalný** (*Bubo bubo*), **lelek lesný** (*Caprimulgus europaeus*), **bocian čierny** (*Ciconia nigra*), **chrapkáč poľný** (*Crex crex*), **d'ateľ bielochrbtý** (*Dendrocopos leucotos*), **d'ateľ prostredný** (*Dendrocopos* (*Leiopicus*) *medius*), **tesár čierny** (*Dryocopus martius*), **sokol sťahovavý** (*Falco peregrinus*), **mucharík malý** (*Ficedula parva*), **kuvičok vrabčí** (*Glaucidium passerinum*), **strakoš obyčajný** (*Lanius collurio*), **slávik modrák** (*Luscinia* (*Cyanecula*) *svecica*), **včelár lesný** (*Pernis apivorus*), **d'ubník trojprstý** (*Picoides tridactylus*), **sova**

dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), tetrov hoľniak (*Lyrurus (Tetrao tetrix)*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*).

Netopiere: uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár malý/podkovár krpatý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný/netopier veľký (*Myotis myotis*), večernica severská/netopier severský (*Eptesicus nilssonii*), netopier Brandtov (*Myotis brandti*), netopier vodný (*Myotis daubentonii*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), netopier riasnatý (*Myotis nattereri*), raniak hrdzavý/netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), večernica tmavá/netopier pestrý/večernica pestrá (*Vespertilio murinus*).

Mäsožravce: * vlk dravý (*Canis lupus*), mačka divá/mačka lesná (*Felis silvestris*), vydra riečna (*Lutra lutra*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), * medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Bylinožravce a drobné cicavce: bobor vodný/bobor euroázijský (*Castor fiber*), plch lieskový/plšík lieskový (*Muscardinus avellanarius*), * svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*), hraboš tatranský (*Microtus tatricus*), * kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), myšovka horská (*Sicista betulina*).

Predmetom ochrany sú biotopy nasledovných druhov živočíchov národného významu podľa prílohy č. 5 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z. zaznamenané na území:

Zooplanktón: žiabronôžka arktická (*Branchinecta paludosa*).

Kôrovce: *Niphargus tatrensis*, *Synurella intermedia*

Bentické bezstavovce: podenka jazerná (*Siphonurus lacustris*).

Motýle: očkán vysokohorský (*Erebia sudetica*), očkán tatranský (*Erebia pharte*).

Vážky - ligotavky všetky druhy (*Somatochlora*): *Somatochlora alpestris*, *Somatochlora arctica*.

Blanokrídlavce: čmeľ pyrenejský (*Pyrobombus pyrenaicus*).

Obojživelníky: salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok horský (*Ichthyosaura (= Triturus) alpestris*).

Plazy: slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), jašterica živorodá (horský poddruh) (*Zootoca (=Lacerta) vivipara vivipara*), vretenica severná/vretenica obyčajná (*Vipera berus*), užovka obojková/užovka obyčajná (*Natrix natrix*).

Vtáky: d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), žltouchvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*), sluka hôrna (*Scolopax rusticola*), murárik červenokrídlý (*Tichodroma muraria*).

Cicavce: bieložúbka krpatá (*Crocidura suaveolens*), hraboš snežný (*Chionomys (Microtus) nivalis*), dulovnica menšia (*Neomys anomalus*), dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*), piskor horský/vrchovský (*Sorex alpinus*).

Výskyt a rozšírenie uvedených predmetov ochrany je potrebné priebežne monitorovať a aktualizovať.

2.1.3. Súpis abiotických javov

Abiotické javy

Predmetom ochrany sú taktiež abiotické javy, ako sú glaciálne a glaciofluviálne sedimenty, holocénne riečne nivy, významné geologické javy, lokality chránených a významných nerastov a skamenelín.

V subalpínskom a najmä alpínskom vegetačnom stupni sa vyskytujú periglaciálne pôdne a geomorfologické formy, medzi ktoré patria veľké a malé formy polygonálnych pôd, dláždené pôdy, lysinové pôdy, girlandové pôdy, soliflukčné náteky, thufury, kamenisté girlandy (Steintropfen), kamenné ľadovce, putujúce balvany a mrazové a gravitačné javy.

Z hľadiska ich zastúpenia patrí TANAP a jeho ochranné pásmo medzi najvýznamnejšie územia Slovenska. S výnimkou eolického a vulkanického reliéfu sú na tomto území zastúpené v rôznej miere všetky skupiny geomorfologických foriem, ako aj viaceré významné geologické javy a osobité typy pôd.

K najvýznamnejším patrí glaciálny reliéf, vytvorený rozsiahlym, viacnásobným zaľadnením Tatier v pleistocéne. Povrch územia modelovalo približne 45 ľadovcov, z ktorých najrozsiahlejšie sa nachádzali v Bielovodskej, Mengusovskej a Kôprovej doline.

Z hľadiska štruktúrnych a glaciálnych foriem reliéfu patria k významným oblastiam:

- Bielovodská dolina – výskyt morénových valov, glaciálnych jazier, úsypy, mury, zlomiská a eratické balvany, rázsochy,
- Javorová dolina – zastúpené sú morény, glaciálne jazerá, úsypovo-murové kužele, eratické balvany, mrazové vegetačné pôdne formy (girlandové pôdy, soliflukčné valy), rázsochy,
- Široká dolina – v závere má vyvinuté periglaciálne sutiny, úsypy, girlandové pôdy so zastúpením komplexu morén a glaciofluviálnych kužeľov,
- Belianske Tatry s výskytom morén z vápencovej sutiny, morénových balvanov, skalných stien a kaňonov, vrcholových plošín, epigeneticko-antecedentná dolina Bielej,
- Dolina Kežmarskej Bielej vody s dobre zachovanými morénami, s výskytom guliakov, glaciálnych jazier, úsypy, mury, zlomiská a eratické balvany,
- Dolina Skalnatého potoka – výskyt morénových valov, glaciálneho jazera, úsypy, zlomiská a eratické balvany – okrem plôch zjazdoviek,
- Studené doliny – s morénovým komplexom a výskytom morénovej rampy, terminálnej panvy bývalého jazera, zlomísk, vodopádov, krútnavových hrncov, glaciofluviálnych kužeľov v predpolí morén,
- Velická dolina, kde sú zachované murové valy, morény, plesá, glaciofluviálne balvanové polia, skalné zrútenie s pamätnými žulovými balvanmi,
- Batizovská dolina – morénové valy, glaciálne jazerá, úsypy, zlomiská a eratické balvany,

- Mengusovská - Mlynická dolina – oblasť doloženého výskytu morén všetkých ľadových dôb a morén všetkých štádiálnych postupov ľadovca v poslednej ľadovej dobe s ojedinelým uložením morénových valov zo susedných dolín pod úpäťm pohoria, s výskytom glaciálneho jazera, glaciofluviálnych kužeľov,
- Furkotská a Važecká dolina – s výskytom morénových valov, glaciálnych jazier, úsypových kužeľov, murov, zlomísk a ojedinelým javom čelnej morény obtáčajúcej terminálnu panvu z predposledného zaľadnenia, okrem plôch zjazdoviek,
- Kôprová dolina – významná mohutným zlomiskom vzniknutým po ústupe ľadovca zrútením stien, výrazný prelom potoka cez morény a zlomisko, morény troch glaciálov,
- Roháče – oblasť Západných Tatier s prejavmi glaciálneho reliéfu – morény, kary, zlomiská, murové kužele, transfluencia ľadovca, plesá, vrcholové skalné útvary, kamenné ľadovce, gravitačné a mrazové jazvy, okrem plôch zjazdoviek,
- Bystrá a Kamenistá dolina – dobre vyvinuté skulptúrne a akumulačné formy glaciálneho reliéfu na kryštaliniku Západných Tatier – glaciálne kotly, trógy, žľaby, glaciálne jazerá. Vyvinutý rázsochový reliéf, skalné štíty, skalné steny, na rázsoche Kotlovej je zachovalý aj zvyšok plošinatého neogénneho reliéfu,
- Račkova dolina – zachovalý reliéf glaciálnych kotlov, trógov a terminálnych panví v otvorenom závere doliny s karmi, morénami, žľabmi, glaciálnymi jazerami. Na hlavnom hrebeni a bočnej rázsoche je vyvinutý skalný reliéf – horský štít, skalná stena, suťové prúdy, rázsocha,
- Jamnícka dolina – glaciálny kotol v závere doliny s glaciálnymi jazerami a vodopádmi uzavretý bralným reliéfom hrebeňa Roháčov – bralá, skalné štíty a steny, suťové prúdy,
- Žiarska dolina – reliéf otvorenej glaciálnej doliny s karmi v závere uzavretý bralným reliéfom Roháčov, výskyt viacerých abiotických javov – horské štíty, skalné steny, rázsochy, suťové prúdy, žľaby, pramene, vodopád.

Významné zastúpenie má aj krasový reliéf. Je rozšírený predovšetkým v 3 masívoch:

- Belianske Tatry a priľahlá časť Vysokých Tatier predstavuje plošne najrozsiahlejší výskyt vysokohorského krasu s veľkým počtom jaskýň a takmer všetkých typov podzemných aj povrchových krasových javov,
- Červené vrchy s výskytom vysokohorského krasu v plošne menšom rozsahu s výskytom endokrasu a exokrasu,
- Západné Tatry – karbonátové masívy Osobitej a Sivého vrchu, ktoré sa vyznačujú úplným vývojom endokrasu, zastúpenie fluviokrasového reliéfu, tiesňavy, skalné mestá.

Významnou zložkou prírodného prostredia TANAP-u sú jaskyne. Za jaskyňu sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. považuje človeku prístupný a prírodnými procesmi vytvorený dutý podzemný priestor v zemskej kôre, ktorého dĺžka alebo hĺbka presahujú 2 m a rozmery povrchového otvoru sú menšie ako dĺžka alebo hĺbka jaskyne. Strmo klesajúce alebo vertikálne podzemné priestory (priepasti) sa taktiež považujú za jaskyne. Jaskyne, ako PP či národné

prírodné pamiatky, podliehajú ochrane podľa § 24 zákona č. 543/2002 Z. z. V rámci územia TANAP-u a jeho ochranného pásma sa nachádza približne 439 jaskýň. Podľa procesov podieľajúcich sa na vzniku jaskyne a typu materskej horniny rozlišujeme dve hlavné skupiny jaskýň:

- I. Krasové jaskyne vznikli chemickým rozpúšťaním krasových, prevažne karbonátových hornín často s mechanickým eróznym účinkom zrážkovej vody a k ich vzniku a modelácii prispelo tiež mrazové zvetrávanie hornín. V niektorých prípadoch jaskyne vznikli kombináciou pôsobenia viacerých erózných procesov. V TANAP-e sú najpočetnejšie zastúpené krasové jaskyne, a to v územiach s výskytom karbonátových hornín – vápencov a dolomitov a
- II. Pseudokrasové jaskyne sa vyskytujú hlavne v granitoidných horninách a sú vytvorené svahovými gravitačnými procesmi (rozsadlinové jaskyne) alebo nahromadením blokov a balvanov hornín (medzibalvanové jaskyne).

Už v minulosti bola známa väčšina jaskýň. Využívali ich najmä pastieri, drevorubači, hľadači pokladov, baníci, poľovníci a niektoré z nich boli využívané ako úkryt v čase ohrozenia obyvateľstva. Tieto činnosti zanechali v jaskyniach viac či menej výrazné stopy, čo sa prejavovalo napríklad pri znehodnocovaní výzdob jednotlivých jaskýň. V súčasnosti sa profesionálnemu prieskumu, výskumu a ochrane jaskynných priestorov venuje Správa slovenských jaskýň, ktorá je odbornou organizačnou zložkou Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky. Prieskumy, dokumentáciu, výskumy a ochranu jaskýň na Slovensku vykonáva aj odborné občianske združenie Slovenská speleologická spoločnosť združujúca záujemcov o kras a speleológiu, pôsobiacich v rôznych jaskyniarskych oblastných skupinách a kluboch. Najvýznamnejšími oblastami Tatier s výskytom jaskýň sú: Belianske Tatry, Vysoké Tatry, Západné Tatry (Červené vrchy, Osobitá, Roháče, Sivý vrch, Liptovské Tatry).

Územie TANAP-u je na podzemné jaskynné priestory bohaté, pričom ich výskyt je koncentrovaný v krasových územiach. Jednou z množstva takýchto jaskýň je Belianska jaskyňa, ktorá spolu s Brestovskou jaskyňou predstavujú jediné dve sprístupnené jaskyne pre verejnosť v TANAP-e. Výskumy prebiehajúce v minulosti aj v súčasnosti poukazujú na fakt, že v TANAP-e je objavených množstvo významných jaskýň a existuje predpoklad, že v budúcnosti budú zdokumentované aj ďalšie časti už známych jaskýň, prípadne budú objavené aj nové jaskynné priestory.

Alabastrová jaskyňa sa nachádza v Belianskych Tatrách v Bujačom vrchu. Jej zameraná dĺžka dosahuje 543 m a má charakter fluviokrasovo-rútevej jaskyne, so stálym priesakom zrážkových vôd. Je významná aj výskytom sádrovca.

Belianska jaskyňa je typom koróznej jaskyne vytvorenej najmä vodami vystupujúcimi pozdĺž zlomu na východnom okraji Belianskych Tatier. Dosahuje dĺžku 4 231 m a vertikálne rozpätie 183 m. Známa je bohatou sintrovou výzdobou. Nachádza sa na severnom svahu Kobyliého vrchu vo východnej časti Belianskych Tatier. V jaskyni sa zistilo deväť druhov netopierov, dominantné sú netopier veľký/netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*) a netopier Brandtov (*Myotis brandti*). Z drobných bezstavovcov je najznámejšia hľbinovka slepá (*Bathynella natans*), z ďalších stygobiontných kôrovcov vodnej fauny je významný druh *Synurella intermedia* – prvý nález z tatranských jaskýň. V úseku

približne 1 000 m je jaskyňa sprístupnená pre verejnosť a realizujú sa v nej aj zdravotné speleoklimatické pobyty.

Mesačný tieň je len nedávno (2004) objavenou fluviokrasovou jaskyňou v Belianskych Tatrách. Jaskyňa sa nachádza v masíve Javorinskej Širokej s výrazným tektonickým narušením. V jej priestoroch sa nenachádza takmer žiadna výzdoba, no našli sa v nich kosti jaskynného medveďa. Podľa doterajších výskumov je tretím najdlhším jaskynným systémom na Slovensku s dĺžkou 31 540 m a vertikálnym rozpätím 451 m.

V **Muránskej jaskyni** (jaskyňa v úpätí južnej steny Muráňa) v Belianskych Tatrách – v nadmorskej výške 1 559 m n. m. bol potvrdený subfosílny výskyt kamzíka. Fragment lebky so zachovanými rohovými výbežkami bol stanovený na približne 10 610 rokov, čiže patrí do hraničného obdobia medzi doznievaním neskorého glaciálu – mladšieho dryasu a staršieho holocénu (Schaefer, 1975; Obuch, 1981). Nález je uložený v expozícii Múzea Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici. Je typom inaktívnej fluviokrasovej jaskyne s dĺžkou 335 m a vertikálnym rozpätím 60 m.

Čiernohorský jaskynný systém pozostávajúci z jaskýň – Čiernohorská nižná, Kamenné oči, Malá jaskyňa a Veterná jaskyňa dosahuje dĺžku 2 360 m a vertikálne rozpätie 232 m. Je typom fluviokrasovo-rútivej jaskyne a nachádza sa vo Vysokých Tatrách.

Javorinka je fluviokrasovou jaskyňou s dĺžkou 12 286 m a vertikálne rozpätie 480 m. Nachádza sa v blízkosti obce Javorina medzi severnými dolinami Vysokých Tatier, Kolovou a Javorovou, na konci severnej rázsochy Kolového štítu v masíve Kolového Úplazu (1783), ktorý tvorí kryha rôznych typov karbonátových hornín obalovej jednotky Vysokých Tatier od spodnotriasových až po vápence spodnej kriedy (Pavlarčík, 1983) v tvare trojuholníka o základni asi 2 km s úklonom vrstiev 30-35° na sever v približnom smere V-Z. Je druhým najdlhším jaskynným systémom.

Jaskyňa pod Úplazom má dĺžku 278 m a vertikálne rozpätie 96 m a je typom inaktívnej fluviokrasovej jaskyne vo Vysokých Tatrách. Je významná z geologického a geomorfologického hľadiska, navyše v nej boli objavené aj paleontologické nálezy. V blízkosti sa nachádzajú Čiernohorské jaskyne a Tesná jaskyňa.

Ľadová priepať v Červených vrchoch je koróznokryogénneho pôvodu s ľadovou výplňou a jej hĺbka dosahuje 60 m. Objem ľadovej výplne je asi 650 m³.

Nová Kresanica má dĺžku 1 016 m a vertikálne rozpätie 183 m. Ide o zlomovo-fluviokrasovo-rútivú jaskyňu, ktorá je lokalizovaná v Červených vrchoch. Je najväčšou jaskyňou s vchodom vo výške nad 2 000 m n. m.

Zadný Úplaz je zlomovo-fluviokrasovo-rútivou jaskyňou v Červených vrchoch, ktorá má dĺžku 550 m a vertikálne rozpätie 165 m.

Jaskyňa **Dúpnica** sa nachádza v Suchej doline, ktorá sa tiahne od Liptovských Matiašoviec popri horárni Podmeštrová na sever až pod Bielu skalú. Táto jaskyňa, pravdepodobne hydrotermálneho pôvodu, je dlhá 258 m. Tvorí ju priestranný dóm s bočnými chodbami. Okrem výzdoby (sintrová a kryštály kalcitu) je významným archeologickým náleziskom a kultovým miestom púchovskej kultúry.

Brestovská jaskyňa s dĺžkou 2 337 m a vertikálnym rozpätím 30 m je fluviokrasovou jaskyňou s aktívnym vodným tokom, ktorá vznikla hlavne eróznou činnosťou ponorných vôd Studeného potoka. Je jedným z najvýznamnejších jaskynných systémov Západných Tatier. Jej kvapľová výzdoba je relatívne málo vyvinutá (sintrové náteky, stalaktity) a v minulosti bola dlhodobo poškodzovaná aktivitami človeka. Zo zástupcov suchozemských článkonožcov v Brestovskej jaskyni sa medzi zoogeograficky významné zaraďujú troglofilné rovnakonôžky *Mesoniscus graniger* a kosce *Ischyropsalis manicata*, ktoré sú karpatskými endemitmi. Aktívny podzemný tok, ktorý preteká spodnou úrovňou jaskyne, obývajú kvalitatívne pestré spoločenstvá bentickej a hyporeickej fauny so zastúpením pravých subteránnych foriem a početnej skupiny stygofilných druhov bezstavovcov pôvodom z povrchových vodných biotopov. Brestovská jaskyňa patrí medzi druhovo najpestrejšie podzemné úkryty netopierov v oblasti Tatier. V jaskyni a bezprostrednom okolí jej vchodu sa dosiaľ zistilo 9 druhov netopierov.

2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany a stanovenie cieľov ochrany

Na základe zhodnotenia stavu druhov a biotopov európskeho významu zo správ, ktoré Slovenská republika pravidelne predkladá Európskej komisii podľa článku 17 smernice o biotopoch⁵ v platnom znení, medzinárodných záväzkov a cieľov stanovených v strategických dokumentoch EÚ a Slovenskej republiky je potrebné v predmetnom území zachovať alebo zlepšiť stav uvedených predmetov ochrany. Hodnotenie biotopov a druhov európskeho významu a stanovenie cieľov ochrany je uvedené v **prílohe č. 8.0**.

Ciele ochrany TANAP-u

Dlhodobým (hlavným) cieľom ochrany územia TANAP-u je:

- **Dlhodobý cieľ 1:** Zachovať a podporovať prirodzené ekologické procesy a zabezpečiť zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany TANAP-u tak, aby bola dlhodobo udržiavaná biodiverzita, ekologická stabilita a integrita časti územia v rámci európskej sústavy chránených území Natura 2000.
- **Dlhodobý cieľ 2:** Zabezpečiť naplnenie hlavných funkcií TANAP-u, hlavne potenciálu pre trvalo udržateľné využívanie lesných biotopov a trávnatých porastov a vhodných foriem rekreácie a cestovného ruchu bez významne negatívneho vplyvu na predmety ochrany územia.

Cieľ ochrany sa dosiahne prostredníctvom zachovania alebo zlepšenia stavu biotopov a druhov európskeho a národného významu. Podmienkou dosiahnutia priaznivého stavu druhov a biotopov je zosúladenie požiadaviek na ich ochranu s využívaním TANAP-u.

Hlavný cieľ bude realizovaný prostredníctvom:

⁵<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/AUTO/?uri=celex:31992L0043>

- dôsledného dodržiavania cieľov a opatrení v jednotlivých zónach a ekologicko-funkčných priestoroch (ďalej len „EFP“),
- zapojenia vlastníkov a užívateľov pozemkov, miestneho obyvateľstva a samospráv do ochrany územia TANAP-u, do aktivít zachovávajúcich prírodné hodnoty a zároveň prinášajúcich prosperitu miestnym obyvateľom, ako je trvalo udržateľný turizmus a obnova tradičných foriem hospodárenia.

Konkrétne opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany budú uvedené v programe starostlivosti o Tatranský národný park v kapitole „Opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany, harmonogram a merateľné indikátory ich plnenia, subjekt zodpovedný za ich plnenie“.

Operatívne ciele na úseku ochrany biotopov a na ne viazaných druhov

Pre dlhodobý cieľ 1: Zachovať a podporovať prirodzené ekologické procesy a zabezpečiť zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov a druhov, ktoré sú predmetom ochrany TANAP-u tak, aby bola dlhodobo udržiavaná biodiverzita, ekologická stabilita a integrita časti územia v rámci európskej sústavy chránených území Natura 2000.

- **Operatívny cieľ 1.1:** Zachovať v zóne A (s výnimkou EFP5) prírodné autoregulačné a autoregeneračné procesy bez priameho zásahu človeka, a tým zabezpečiť zachovanie priaznivého stavu, resp. zlepšenie stavu biotopov a druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany územia.
- **Operatívny cieľ 1.2:** V ostatných zónach (mimo zóny A, D1, D2) zachovať a/alebo zlepšiť stav lesných biotopov európskeho a národného významu (Ls 4, Ls 5.1, Ls 5.3, Ls 5.4, Ls 6.2, Ls 6.3, Ls 8, Ls 9.1, Ls 9.2, Ls 9.3 a Ls 9.4), vybraných rastlinných a živočíšnych druhov na ne viazaných a podporovať ekologicky stabilné lesné ekosystémy s prirodzenou biodiverzitou.

Operatívny cieľ 1.3: V ostatných zónach (mimo zóny A, C2, D1, D2) zachovať alebo zlepšiť stav rašelinných biotopov (Ra 1, Ra 2, Ra 3, Ra 6, Ls 7.1, Ls 7.2, Ls 7.3), biotopov na podmáčaných a zamokrených lokalitách (Ls 1.4, Ls 7.4, Ls 9.3), brehových porastov pozdĺž vodných tokov (Br 4, Br 6, Kr 8 a Vo 1) a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.

- **Operatívny cieľ 1.4:** V ostatných zónach (mimo zóny A, D1, D2) zachovať alebo zlepšiť stav lúčnych biotopov európskeho a národného významu (Lk 1, Lk 2, Lk 3, Lk 5, Lk 6 a Tr 8) a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.

Operatívne ciele na úseku druhovej ochrany

Neplatí pre podzóny D1 a D2

- **Operatívny cieľ 1.5:** Zachovať alebo zlepšiť stav druhov lúk a okrajov lesov - zbehovec ihlanovitý (*Ajuga pyramidalis*), trčiček jednolistý (*Malaxis monophyllos*) (syn. *Microstylis monophyllos*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), * zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), * poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), vrchovka karpatská (*Tozzia carpathica*) a druhov živočíchov očkáň hnedý (*Coenonympha hero*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), jašterica živorodá panónska

(*Zootoca* (= *Lacerta*) *vivipara pannonica*), vretenica severná/vretenica obyčajná (*Vipera berus*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*) a strakoš veľký (*Lanius excubitor*).

- **Operatívny cieľ 1.6:** Zlepšiť stav druhu * kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*).
- **Operatívny cieľ 1.7:** Zlepšiť stav druhu * svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*).
- **Operatívny cieľ 1.8:** Zachovať stav druhu * medveď hnedý (*Ursus arctos*).
- **Operatívny cieľ 1.9:** Zlepšiť stav druhu * vlk dravý (*Canis lupus*).
- **Operatívny cieľ 1.10:** Zlepšiť stav druhu rys ostrovid (*Lynx lynx*).
- **Operatívny cieľ 1.11:** Zachovať stav druhu vydra riečna (*Lutra lutra*).
- **Operatívny cieľ 1.12:** Zachovať stav druhu bobor vodný/bobor euroázijský (*Castor fiber*).
- **Operatívny cieľ 1.13:** Zlepšiť stav druhu tetrov hoľniak (*Lyrurus (Tetrao) tetrix*).
- **Operatívny cieľ 1.14:** Zlepšiť stav druhu hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*).
- **Operatívny cieľ 1.15:** Zlepšiť stav druhu orol skalný (*Aquila chrysaetos*) a výr skalný (*Bubo bubo*).
- **Operatívny cieľ 1.16:** Zlepšiť stav druhu orol krikľavý (*Clanga (Aquila) pomarina*).
- **Operatívny cieľ 1.17:** Zlepšiť stav druhu sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*).
- **Operatívny cieľ 1.18:** Zachovať stav druhu murárik červenokrídlý (*Tichodroma muraria*).
- **Operatívny cieľ 1.19:** Zachovať stav druhu včelár lesný (*Pernis apivorus*).
- **Operatívny cieľ 1.20:** Zlepšiť stav druhu bocian čierny (*Ciconia nigra*).
- **Operatívny cieľ 1.21:** Zachovať alebo zlepšiť stav druhov netopierov uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár malý/podkovár krpatý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier veľký /netopier obyčajný (*Myotis myotis*).
- **Operatívny cieľ 1.22:** Zlepšiť stav druhov obojživelníkov – kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Lissotriton (=Triturus) montandoni*), mlok horský (*Ichthyosaura (=Triturus) alpestris*) a salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*).
- **Operatívny cieľ 1.23:** Zlepšiť stav druhu jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

Operatívne ciele na úseku starostlivosti o krajinu

Pre dlhodobý cieľ 2: Zabezpečiť naplnenie hlavných funkcií TANAP-u, hlavne potenciálu pre trvalo udržateľné využívanie lesných biotopov a trávnatých porastov a vhodných foriem rekreácie a cestovného ruchu bez významne negatívneho vplyvu na predmety ochrany územia.

- **Operatívny cieľ 2.1:** Zlepšiť priaznivý stav biotopov a na ne viazaných druhov, ktoré sú v kontakte s intenzívne navštevovanými lokalitami (okolie vysokohorských chát, turistických chodníkov, lyžiarskych stredísk, horolezeckých areálov, a pod.).
 - **Operatívny cieľ 2.2:** Zlepšiť poznanie krajiny na úrovni jej prvotnej a druhotnej štruktúry s dôrazom na špecifické prvky ako prvky historickej krajinnej štruktúry, významné krajinné prvky, významné vizuálne exponované priestory a zabezpečiť ich dôslednú ochranu.
 - **Operatívny cieľ 2.3:** Zachovať a zlepšiť stav anorganických predmetov ochrany, zlepšiť poznanie vybraných anorganických javov a zabezpečiť ich dôslednú ochranu.
- Platí pre A, B a C1 zónu.
- **Operatívny cieľ 2.4:** Zamedzenie urbanizovania územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu poľnohospodárskych častí územia vrátane ochranného pásma TANAP-u.

Platí pre A, B, C1 zónu a ochranné pásmo TANAP-u

Operatívne ciele na úseku výchovy, vzdelávania a spolupráce

Pre dlhodobý cieľ 2: Zabezpečiť naplnenie hlavných funkcií TANAP-u, hlavne potenciálu pre trvalo udržateľné využívanie lesných biotopov a trávnatých porastov a vhodných foriem rekreácie a cestovného ruchu bez významne negatívneho vplyvu na predmety ochrany územia TANAP-u.

- **Operatívny cieľ 2.5:** Zvýšiť ekologické povedomie obyvateľstva pri ochrane územia národného parku a ochranného pásma: anorganických javov, významných biotopov, rastlinných a živočíšnych druhov, vodných tokov a plôch a krajiny prostredníctvom aktívnej environmentálnej výchovy a komunikácie so subjektami pôsobiacimi v území.

3. PODROBNOSTI O OCHRANE A VYUŽÍVANÍ ÚZEMIA

3.1. Vymedzenie zón a ekologicko-funkčných priestorov, podrobnosti o podmienkach územnej ochrany

K zabezpečeniu cieľov ochrany slúži diferenciácia územia národného parku na zóny a EFP. **Mapa zón národného parku** je v prílohe č. 7.3.1, **Mapa EFP** je v prílohe č. 7.3.2. Zoznam parciel podľa registra „KNC“ je v prílohách 7.8a a 7.8b a registra „KNE“ je v prílohách č. 7.9a a 7.9b., ktoré obsahujú zoznam dotknutých parciel (ktoré celé alebo svojou časťou zasahujú do územia TANAP-u) v členení podľa ich zaradenia do jednotlivých zón.

Rozdelenie územia na EFP

EFP sú vymedzené na základe zoskupenia ekologicky príbuzných biotopov a ich rovnakého ekologického a socioekonomického hodnotenia. EFP je charakterizovaný homogenitou ekologických podmienok a jednotným funkčným zameraním z hľadiska cieľov ochrany prírody, pričom je v území priestorovo opakovateľnou jednotkou s podrobne určeným typom základnej starostlivosti. Na území TANAP-u sa vyčleňuje 13 EFP. Ich prehľad a ďalšie podrobnosti sú uvedené v **tabuľke č. 14**.

Tabuľka č. 14: Prehľad biotopov v EFP, hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
A	EFP1	Alpínska vegetácia bez antropických aktivít ponechaná na samovoľný vývoj	Al 1 Alpínske trávinnno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnno-bylinné porasty (6170) Al 4 Alpínske snehové výležíská na vápnitom podklade (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160) Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310) Vo 1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> (3130) Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430)	Bezzásahový režim, ochrana prírodných procesov prebiehajúcich v alpínskych biotopoch a biotopov druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany. Nerušený, samovoľný vývoj biotopov bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140) Pr 1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách	
A	EFP2	Alpínska vegetácia so športovými - aktivitami ponechaná na samovoľný vývoj	Al 1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležiská na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170) Al 4 Alpínske snehové výležiská na vápnitom podklade (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220)	Bezzásahový režim, ochrana prírodných procesov prebiehajúcich v alpínskych biotopoch a biotopov druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany. Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160) Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310) Vo 1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> (3130) Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430) Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140) Pr 1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách	
A	EFP3	Kosodrevinové a kríčkované biotopy ponechané na samovoľný vývoj	Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Al 1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležiská na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170)	Bezzásahový režim, ochrana prírodných procesov prebiehajúcich v alpínskych biotopoch a biotopov druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany. Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Al 4 Alpínske snehové výležíská na vápnitom podklade (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade Al 8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160) Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140) Vo 1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> (3130)	zásahov (ochrana prírodných procesov), športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum podľa § 29 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., zákaz činnosti podľa § 16 ods. 1 neplatí a súhlas na vykonávanie činnosti podľa § 16 ods. 2 sa nevyžaduje v prípadoch podľa odseku 1 písm. a), d) až g) alebo odseku 1 písm. c), ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
				rastlín, predovšetkým hlucháňa hôrneho a tetrova hoľniaka
A	EFP4	Lesné biotopy ponechané na samovoľný vývoj	Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410) Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410) Ls 9.3 Podmáčané smrekové lesy (9410) Ls 9.4 Smrekovcovo-limbové lesy (9420) Ls 8.0 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy Ls 7.2 Rašeliniskové borovicové lesy (* 91D0) Ls 7.3 Rašeliniskové smrekové lesy (* 91D0) Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0) Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130) Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110) Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140) Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150) Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180) Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Al 1 Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade	Bezzásahový režim, ochrana prírodných procesov prebiehajúcich v alpínskych biotopoch a biotopov druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany. Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum podľa § 29 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., zákaz činnosti podľa § 16 ods. 1 neplatí a súhlas na vykonávanie činnosti podľa § 16 ods. 2 sa nevyžaduje v

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060)	prípadoch podľa odseku 1 písm. a), d) až g) alebo odseku 1 písm. c), ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín, predovšetkým hlucháňa hôrneho a tetrahoľníka
A	EFP5	Vysokohorské turistické chaty a príslušné priestory s vegetáciou	Al 1 Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410) Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410)	Rekonštrukcia a údržba chat a zariadení, využívanie okolitého priestoru na skladovanie a zásobovanie, voľný pohyb turistov, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Ls 9.4 Smrekovcovo-limbové lesy (9420)	
B	EFP6	Alpínska vegetácia so športovými - aktivitami ponechaná na samovoľný vývoj	Al 1 Alpínske trávinnno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnno-bylinné porasty (6170) Al 4 Alpínske snehové výležíská na vápnitom podklade (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160) Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310) Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430) Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Kr 10 Kosodrevina (* 4070)	Bezzásahový režim, ochrana prírodných procesov prebiehajúcich v alpínskych biotopoch a biotopov druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany. Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Pr 1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách	
B	EFP7	Kosodrevinové kríčkovité a lesné biotopy ponechané na samovoľný vývoj	Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410) Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410) Ls 9.4 Smrekovcovo-limbové lesy (9420) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Al 1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležiská na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210)	Bezzásahový režim, ochrana prírodných procesov prebiehajúcich v alpínskych biotopoch a biotopov druhov rastlín a živočíchov tvoriacich predmet ochrany. Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160) Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140) Vo 1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoë to-Nanojuncetea</i> (3130)	
B	EFP8	Lesné biotopy s osobitným spôsobom starostlivosti	Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410) Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410) Ls 9.3 Podmáčané smrekové lesy (9410) Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0) Ls 7.1 Rašeliniskové brezové lesíky (* 91D0) Ls 7.2 Rašeliniskové borovicové lesy (* 91D0) Ls 7.3 Rašeliniskové smrekové lesy (* 91D0) Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0) Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430) Pr 1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách Pr 3 Penovcové prameniská (* 7220) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140)	Dlhodobá starostlivosť o lesné biotopy a druhy podľa osobitného režimu starostlivosti, zachovanie mokradí a rašelinísk a hydrického režimu. Športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
B	EFP9	Čiastočne pozmenené lesné biotopy s prírodou blízko starostlivosťou	Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410) Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410) Ls 9.3 Podmáčané smrekové lesy (9410) Ls 9.4 Smrekovcovo-limbové lesy (9420) Ls 8.0 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy Ls 7.1 Rašeliniskové brezové lesíky (* 91D0) Ls 7.2 Rašeliniskové borovicové lesy (* 91D0) Ls 7.3 Rašeliniskové smrekové lesy (* 91D0) Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0) Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130) Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110) Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140) Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150) Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180) Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140)	Prírode blízke obhospodarovanie v lesných porastoch smerom k prírodnému lesu v plánovanom horizonte 30 rokov. Po zabezpečení priaznivého stavu biotopov a ekologickej stability porastov sa časti EFP postupne preradia do A zóny, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum
C	EFP10	Alpínska vegetácia so športovými aktivitami	Al 1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležíšká na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170) Al 4 Alpínske snehové výležíšká na vápnitom podklade (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430)	Bežné obhospodarovanie, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160) Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310) Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140) Pr 1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách	

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
C1	EFP11	Kosodrevinové a kríčkovité biotopy	Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080) Kr 5 Nízke subalpínske kroviny (4080) Kr 10 Kosodrevina (* 4070) Al 1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150) Al 2 Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150) Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170) Al 4 Alpínske snehové výležíská na vápnom podklade (6170) Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430) Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalných žľabov na karbonátovom podklade Al 8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060) Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220) Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110) Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120) Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160)	Bežné obhospodarovanie, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
			Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 1 Aktívne vrchoviská (* 7110) Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140)	
C1	EFP12	Zmenené lesné biotopy s prírodou blízko starostlivosťou	Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410) Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410) Ls 9.3 Podmáčané smrekové lesy (9410) Ls 9.4 Smrekovcovo-limbové lesy (9420) Ls 8.0 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy Ls 7.2 Rašeliniskové borovicové lesy (* 91D0) Ls 7.3 Rašeliniskové smrekové lesy (* 91D0) Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0) Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130) Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110) Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140) Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150) Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180) Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0)	Prírode blízke obhospodarovanie v lesných porastoch smerom k prírodnému lesu, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum
		Trvalé trávne porasty	Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) Lk 2 Horské kosné lúky (6520) Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430) Lk 6 Podmáčané lúky podhorských a horských oblastí	Stále, pravidelné extenzívne využívanie kosením alebo premulčovaním, usmernenou extenzívnou pastvou hospodárskych zvierat, výrub náletových

Zóna	Kód EFP	Názov EFP	Prehľad biotopov patriacich do EFP	Hlavné znaky starostlivosti a špecifické socioekonomické využitie územia
C1	EFP13	s extenzívnym využitím, príp. trvalé trávne porasty v rekonštrukcii	Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230) Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230)	drevín, vylučuje sa chemické hnojenie, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest, monitoring a výskum

Rozdelenie územia na zóny:

V prípade národných parkov podľa § 30 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. sa

a) **zóna A** ustanoví najmä na časti územia s prevahou prirodzených ekosystémov alebo človekom málo pozmenených ekosystémov, kde cieľom je zachovať a umožniť v nich nerušený priebeh prírodných procesov; zóna A sa spravidla ustanoví najmenej na polovici územia národného parku,

b) **zóna B** ustanoví najmä na časti územia s prevahou človekom čiastočne pozmenených ekosystémov, kde cieľom je dosiahnuť stav, ktorý zodpovedá prirodzeným ekosystémom; zóna B sa spravidla ustanoví tak, aby spolu so zónou A boli vymedzené najmenej na troch štvrtinách územia národného parku,

c) **zóna C** ustanoví na časti územia s prevahou človekom významne pozmenených ekosystémov, kde cieľom je zachovať alebo postupne zlepšiť stav ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti, ktorých existencia je podmienená činnosťou človeka, alebo obnoviť prírode blízke ekosystémy,

d) **zóna D** ustanoví, ak je to potrebné z dôvodu zabezpečenia celistvosti územia národného parku, na časti územia so zastavanými plochami alebo plochami významne pozmenenými činnosťou človeka, ktoré sú určené na trvalé využívanie človekom.

TANAP sa člení na **zónu A, zónu B, zónu C a zónu D**. Pri ich vymedzovaní sa zohľadňovala prítomnosť biotopov (v tabuľke č. 15), ich zachovalosť a vzácnosť, kompaktnosť územia, intenzita lesníckeho a poľnohospodárskeho využívania, rekreačno-športové a iné využívanie územia, výskyt zastavaných plôch, infraštruktúry, verejných zariadení a priestorov s iným funkčným zameraním.

Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. cieľom ochrany NP je zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov vrátane zabezpečenia nerušeného priebehu prírodných procesov najmenej na troch štvrtinách územia NP. Tento cieľ sa zabezpečuje zonáciou NP. Tento cieľ predstavuje **dlhodobý strategický cieľ** a je reálne ho dosiahnuť až v časovom horizonte 30 - 50 rokov. Časový horizont je možné v priebehu času prehodnotiť podľa spoločenskej požiadavky, ktorá reaguje na potreby spoločnosti a po prehodnotení aktuálneho stavu ekosystémov územia.

Zóna A – 5. stupeň ochrany

Výmera: 37 641,77 ha (50,61 %),

Zaraďuje sa sem 5 EFP, a to: EFP1 Alpínska vegetácia bez antropických aktivít ponechaná na samovoľný vývoj (5 668,27 ha), EFP2 Alpínska vegetácia so športovými aktivitami ponechaná na samovoľný vývoj (6 222,06 ha), EFP3 Kosodrevinové a kríčkovité biotopy ponechané na samovoľný vývoj (8 318,31 ha), EFP4 Lesné biotopy ponechané na samovoľný vývoj (7 426,96 ha) a EFP5 Vysokohorské turistické chaty a príľahlé priestory s vegetáciou (6,15 ha).

Toto územie zahŕňa najmä subniválny, alpínsky, subalpínsky, supramontánný až izolovane montánný stupeň. V najvyššie položených častiach sú to travinno-bylinné až skalné

spoločenstvá, kosodrevinové porasty a prírodné lesné vysokohorské až horské biotopy. Predstavuje výraznú koncentráciu prírodných hodnôt najvyššieho významu živej a neživej prírody so zachovalými pôvodnými ekosystémami. Patria sem pôvodné biotopy s vysokým stupňom stability a samoregulačnou schopnosťou.

Dôvodom vyčlenenia zóny A je ponechanie biotopov ich prirodzenému vývoju, uchovanie alebo obnova samoregulačných procesov v ekosystémoch a vylúčenie ľudských zásahov do prírodného prostredia.

Pri vymedzení zóny A boli zohľadnené vedecké odporúčania pre ochranu dolinových komplexov a priestorové rozloženie existujúcich NPR a PR s cieľom integrovať ich do väčších celkov.

Základný rámec opatrení: Ponechanie biotopov na nerušený, samovoľný vývoj, bez intervencie človeka, aby v týchto biotopoch človek svojou činnosťou neovplyvnil hlavný predmet ochrany [sú vylúčené všetky antropické aktivity (športové aktivity, poľovníctvo)].

EFP1 sa nachádza v subalpínskom až alpínskom stupni. Z abiotických javov sú prítomné skalné bralá, morény posledného zaľadnenia, glacifluviálne sedimenty, štruktúrne pôdne formy (polygonálne a dláždené pôdy, kamenné vence, tufury) a sutiny. Na vápencoch sú prítomné krasové javy vysokohorského krasu, priepasti a jaskyne. Osobitným významným abiotickým prvkom v území národného parku sú vodné plochy – horské jazerá. Ich vývoj súvisí s pleistocénnym zaľadnením. Biota je tvorená viac-menej súvislými porastami vysokohorských tráv a bylín, vegetáciou skalných stien, špár a sutín na karbonátoch aj silikátoch. Výskyt mnohých glaciálnych reliktov, chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. V EFP1 je možné vykonávať nedeštruktívny výskum, monitoring biotopov a druhov s cieľom sledovania ich prirodzeného vývoja. Výskum sa uskutočňuje v rámci vedecko-výskumnej činnosti.

EFP2 zaberá plochy alpínskeho až subniválneho stupňa, ktoré sú využívané na turistiku, horolezectvo a skialpinizmus. Z abiotických javov sú prítomné skalné bralá, morény posledného zaľadnenia, glacifluviálne sedimenty, štruktúrne pôdne formy (polygonálne a dláždené pôdy, kamenné vence, tufury) a sutiny. Osobitným významným abiotickým prvkom na tomto území sú vodné plochy – horské jazerá. Ich vývoj súvisí s pleistocénnym zaľadnením. Biota je tvorená viac-menej súvislými porastami vysokohorských tráv a bylín, vegetáciou skalných stien, špár a sutín na karbonátoch aj silikátoch. Výskyt mnohých glaciálnych reliktov, chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Športové činnosti a kultúrno – výchovné využívanie je možné vykonávať v EFP2, EFP3, EFP4. Správa TANAP-u alebo orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch vyhradené trasy alebo lokality pre jednotlivé činnosti uzavrieť a/alebo jednotlivé aktivity časovo obmedziť. Podrobné podmienky využívania územia a vyhradené priestory vrátane územného a časového obmedzenia budú uvedené v Návštevnom poriadku TANAP-u alebo v zozname vyhradených miest. V zóne A okrem EFP2 je možné vykonávať výskum, mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“), reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023). Rovnako sa bude vykonávať monitoring a prírodovedný prieskum a výskum a opatrenia na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných a inváznych nepôvodných druhov rastlín a živočíchov. V prípade inváznych nepôvodných druhov rastlín a živočíchov je potrebné získať aktuálne informácie o ich výskyte v rámci aktivity monitorovania biotopov a druhov. V prípade zistenia ich výskytu budeme postupovať v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 485/2023 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška MŽP SR 450/2019 Z. z.“).

EFP3 sa nachádza prevažne v subalpínskom stupni. Biota je tvorená viac-menej súvislými porastami kosodreviny a kríčkovými biotopmi. Z abiotických javov sú prítomné miestami skalné bralá a nepohyblivé sutiny. Lyžiarske aktivity v tomto EFP je možné uskutočňovať len za priaznivých snehových podmienok. V EFP3 sa je možné vykonávať športové činnosti a kultúrno - výchovné využívanie EFP. Lyžiarske aktivity v tomto EFP je možné uskutočňovať len za priaznivých snehových podmienok. Správa TANAP-u alebo orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch vyhradené trasy alebo lokality pre jednotlivé činnosti uzavrieť a/alebo jednotlivé aktivity časovo obmedziť. Podrobnejšie podmienky využívania a priestory vyčlenené na tieto aktivity sú uvedené v Návštevnom poriadku alebo upravené v zozname vyhradených miest. Je možné vykonávať výskum, monitoring biotopov a druhov. Na základe § 29 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, zákaz činnosti podľa § 16 ods. 1 neplatí a súhlas na vykonávanie činnosti podľa § 16 ods. 2 sa nevyžaduje v prípadoch podľa odseku 1 písm. a), d) až g) alebo odseku 1 písm. c), ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín, predovšetkým hlucháňa hôrneho a tetra holniaka. Výnimka na lov raticovej a srstnatej zveri sa udelí na presne určené lokality a časové obdobie v kalendárnom roku.

V EFP3 je možné vykonávať výskum, mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z.z.), reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023).

V **EFP4** sa z geomorfologického hľadiska lesné biotopy v oblasti hornej hranice lesa nachádzajú prevažne na hladkých svahoch (fazety) s granodioritom a s periglaciálnym sutinovým pokryvom v pohybe, na druhohorných horninách sa nachádza hôľny až podhôľny rázsochový reliéf, resp. na bralách bralovo – hôľny až bralový reliéf (na kryštaliniku a mezozoiku), v tróгах a v dolnej časti sa prevažne nachádzajú ľadovcové formy akumulácie s miernou formou denudácie, pod Cestou slobody sa nachádzajú glacifluviálne a fluviálne formy akumulácie. Z hľadiska pôvodnosti (zachovalosti) lesných biotopov ide o prírodné až

prirodzené lesné biotopy. Z lesných biotopov tu prevažujú smrekové lesy čučoriedkové a smrekové lesy vysokobylinné. Na extrazonálnych stanovištiach sa vyskytujú smrekovcovo-limbové lesy. Na živnejších a najmä na karbonátových stanovištiach sú zastúpené bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, javorovo-bukové horské lesy a vápnomilné bukové lesy. Na silne skeletnatých pôdach sú izolovane zastúpené lipovo-javorové sutinové lesy. Na podmäčianých až zamokrených lokalitách sa nachádzajú podmäčiané smrekové lesy. V depresiách glacigénnych až glacifluviálnych sedimentov sa nachádzajú rašeliniská alebo rašeliniskové lesy.

Na základe § 29 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., zákaz činnosti podľa § 16 ods. 1 neplatí a súhlas na vykonávanie činnosti podľa § 16 ods. 2 sa nevyžaduje v prípadoch podľa odseku 1 písm. a), d) až g) alebo odseku 1 písm. c), ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín, predovšetkým hlucháňa hôrneho a tetrahoľníka. Výnimka na lov raticovej a srstnatej zveri sa udelí na presne určené lokality a časové obdobie v kalendárnom roku.

V EFP4 je možné vykonávať výskum, mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolennej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z.z.), reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023).

EFP5 predstavuje vymedzené územie vysokohorských chát a ich okolia, ktoré je **intenzívne ovplyvnené návštevníkmi**. Biotu tvoria fragmenty biotopov, niektoré časti sú silne zošľapané a miestami silne devastované. EFP zahŕňa obslužné plochy pre prevádzku a údržbu chát a rozptyľové územie pre turistov. V EFP je možné vykonávať rekonštrukciu a údržbu chát a zariadení súvisiacich s ich prevádzkou, využívanie okolitého priestoru na skladovanie a zásobovanie, voľný pohyb turistov, športová činnosť je usmernená podľa Návštevného poriadku alebo upravená v zozname vyhradených miest.

Lov, usmrcovanie a chytanie chránených živočíchov je v rámci zóny A **zakázané** podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Zóna B – 4 . stupeň ochrany

Výmera: 9 133,96 ha (12,28 %)

Územie zóny B zahŕňa: EFP6 Alpínska vegetácia so športovými aktivitami ponechaná na samovoľný vývoj (2 099,47 ha), EFP7 Kosodrevinové kríčkované a lesné biotopy ponechané na samovoľný vývoj (1 672,92 ha), EFP8 Lesné biotopy s osobitným spôsobom starostlivosti (236,97 ha) a EFP9 Čiastočne pozmenené lesné biotopy s prírodou blízkou starostlivosťou (5 124,61 ha).

V tejto zóne sa nachádza najmä alpínsky, subalpínsky, supramontánný až montánný vegetačný stupeň so zastúpením lesných aj nelesných biotopov a na ne viazaných druhov, ktoré sú len mierne ovplyvnené ľudskými aktivitami. Taktiež sa uplatňujú osobitné zásady starostlivosti o biotopy a druhy. V lesných porastoch sa aplikujú prírode blízke postupy obhospodarovania, smerujúce k postupnej premeny porastov na prírodné lesy v plánovanom časovom horizonte 10 až 30 rokov.

Základný rámec opatrení: V území sa uplatňuje udržiavací alebo zlepšovaci manažment, ktorého cieľom je zlepšiť alebo zachovať priaznivý stav biotopov a druhov. Po prehodnotení stavu a dosiahnutí dostatočnej ekologickej stability porastov môžu byť časti B zóny postupne preradené do zóny A. Na vybraných lokalitách sa bude dlhodobo uplatňovať trvalý udržiavací manažment.

Na podmáčaných a zamokrených stanovištiach sa miestami vyskytujú rašeliniská a ďalšie lokality s chránenými druhmi. Starostlivosť na týchto miestach je zameraná na ochranu mokradí a rašeliniskových biotopov, zachovanie hydrického režimu a ochranu významných glaciáluviálnych reliéfových foriem.

EFP6 zaberá plochy alpínskeho stupňa využívané na športovú činnosť. Z abiotických prvkov sú prítomné skalné bralá, morény posledného zaľadnenia, glaciáluviálne sedimenty, ako aj rôzne štruktúrne pôdne formy (polygonálne a dláždené pôdy, tufury) a sutiny. Biota je tvorená prevažne súvislými porastami vysokohorských tráv a bylín, vegetáciou skalných stien, špár a sutín na silikátovom podloží. Územie je významné výskytom mnohých glaciálnych reliktov a početných chránených, vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

EFP7 sa nachádza prevažne v subalpínskom a supramontánnom vegetačnom stupni. Biota je tvorená najmä kompaktnými porastami kosodreviny a kríčkovými spoločenstvami. Lokálne sa vyskytujú skupiny až hlúčky lesných porastov so zastúpením smreka, smrekovca, limby a jarabiny vtáče, ktoré predstavujú prechodné formy medzi lesnými a kríčkovými biotopmi. Z abiotických prvkov sú miestami prítomné skalné bralá a nepohyblivé sutiny, ktoré dotvárajú charakter vysokohorského reliéfu.

EFP8 sa nachádza prevažne v montánnom vegetačnom stupni. Tvoria ju najmä lesné biotopy na extrémnych stanovištiach, vrátane území so skalnými bralami, pôdami s vysokou skeletnatosťou, podmáčaných až zamokrených lokalít, ako aj vodná plocha Štrbského plesa. Lesné porasty v PR Uplazíky si vyžadujú dlhodobú starostlivosť založenú na princípoch prírode blízkeho obhospodarovania s cieľom zachovania prirodzenej štruktúry a ekologickej stability. Vzhľadom na ich charakter a dlhodobé manažmentové potreby budú tieto lesné biotopy trvalo ponechané v zóne B.

Podmáčané lesné biotopy a lesné rašelinné spoločenstvá s výskytom viacerých ohrozených, vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov sa v rámci EFP8 koncentrujú najmä v NPR Mokriný. Starostlivosť o biotopy a druhy je zameraná na ochranu a zachovanie horských lužných lesov a rašelinísk, pričom sa neumožňuje odvodňovanie, zásahy narúšajúce hydrický režim ani budovanie lesných ciest.

Územie **EFP9** je z geomorfologického hľadiska charakterizované najmä ľadovcovými akumulačnými formami s miernym zastúpením denudačných procesov, polygenetickými suťovými akumuláciami, ako aj hladkým reliéfom na silikátových a karbonátových horninách.

Vyskytujú sa tu tiež glacifluviálne a fluviálne akumulčné formy. Z hľadiska pôvodnosti ide o prirodzené až čiastočne pozmenené lesné biotopy.

Starostlivosť o lesné biotopy a druhy sa realizuje podľa princípov prírody blízkeho obhospodarovania, so zámerom zachovať alebo zlepšiť stav lesných biotopov a posilniť ekologickú stabilitu ekosystémov. Na približovanie štruktúry porastov k prirodzeným spoločenstvám a na podporu biodiverzity sa bude využívať aj princíp „nášľapných kameňov biodiverzity“. Táto metóda bude uplatnená najmä v lokalitách s výskytom zachovalých lesných spoločenstiev, chránených druhov, extrazonálnych stanovišť so sutinami a bralami a na podmäčianých až zamokrených biotopoch. Podporuje sa ponechávanie mŕtveho dreva, ako aj životaschopných stromov na dožitie, čím sa posilňuje kontinuita procesov prirodzeného vývoja. Hlavným cieľom je nasmerovať dynamiku lesných biotopov na prirodzené procesy, ktoré zvýšia biodiverzitu a zabezpečia dlhodobú ekologickú stabilitu. Po dosiahnutí priaznivého stavu je plánované postupné preradenie dotknutých lokalít do A zóny v časovom horizonte 10 až 30 rokov.

V zóne B je možné vykonávať športové činnosti a kultúrno-výchovné aktivity. Správa TANAP-u alebo príslušný orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch uzavrieť vyhradené trasy alebo lokality, prípadne časovo obmedziť jednotlivé aktivity. Podrobné podmienky využívania územia a vyhradené priestory vrátane územného a časového obmedzenia budú uvedené v Návštevnom poriadku TANAP-u alebo v zozname vyhradených miest.

Rovnako je možné v zóne B vykonávať výskum, mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z.), reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023).

Rovnako sa bude vykonávať monitoring a prírodovedný prieskum a výskum a opatrenia na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných a invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov. V prípade invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov je potrebné získať aktuálne informácie o ich výskyte v rámci aktivity monitorovania biotopov a druhov. V prípade zistenia ich výskytu budeme postupovať v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 485/2023 Z. z., ktorou sa mení vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z.

Zóna C – 3 . stupeň ochrany

Výmera: 26 771,30 ha (35,99 %)

Podzóna C1:

Zaraďuje sa sem 4 EFP, a to: EFP10 Alpínska vegetácia so športovo-turistickými aktivitami (**1 224,43 ha**), EFP11 Kosodrevinové a kríčkovité biotopy (**1 290,04 ha**), EFP12 Zmenené lesné biotopy s prírodou blízkou starostlivosťou (**23 045,44 ha**) a EFP13 Trvalé trávne porasty s extenzívnym využitím, príp. trvalé trávne porasty v rekonštrukcii (**781,28 ha**).

Toto územie predstavuje prevažne montánný až alpínsky stupeň so zastúpením lesných a nelesných biotopov a na ne viazaných druhov, ktoré sú ovplyvnené ľudskými aktivitami. V C1 podzóně sa realizuje bežná starostlivosť štandardnými postupmi. Starostlivosť o lesné biotopy sa výhradne zabezpečuje metódami prírody blízkeho obhospodarovania v lesoch. Uplatňuje sa udržiavací alebo zlepšovací manažment s cieľom zachovať priaznivý stav biotopov a druhov.

Základný rámec opatrení:

EFP10 zaberá územia alpínskeho vegetačného stupňa, ktoré sú využívané na turistiku a skialpinizmus. Z abiotických javov sú prítomné skalné bralá, morény posledného zaľadnenia, glacifluviálne sedimenty a sutiny. Biota je tvorená viac-menej súvislými porastami vysokohorských tráv a bylín, ako aj vegetáciou skalných stien, špár a sutín na karbonátových aj silikátových podkladoch. Územie je významné výskytom glaciálnych reliktov a mnohých chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

EFP11 sa nachádza prevažne v subalpínskom vegetačnom stupni. Biota je tvorená viac-menej súvislými porastami kosodreviny a ďalšími kríčovými biotopmi. Z abiotických prvkov sú miestami prítomné skalné bralá a nepohyblivé sutiny.

V **EFP12** sa z geomorfologického hľadiska vyskytujú prevažne ľadovcové formy akumulácie s miernou denudáciou, polygenetická suťová akumulácia, hladký reliéf na silikátových aj karbonátových horninách a glacifluviálne a fluviálne formy akumulácie. Z hľadiska pôvodnosti lesných biotopov ide o zmenené až prirodzené stanovištia. Starostlivosť o lesné biotopy a druhy sa uskutočňuje metódami prírody blízkeho hospodárenia s cieľom zachovať alebo zlepšiť ich stav a posilniť ekologickú stabilitu lesných ekosystémov.

EFP13 je tvorené nelesnými lúčnymi spoločenstvami, ktorých vznik bol v minulosti podmienený prevažne činnosťou človeka. Predovšetkým ide o lúky, na ktorých je potrebné vykonávať pravidelné extenzívne kosenie, premulčovanie alebo usmerniť extenzívnu pastvu hospodárskych zvierat, ako aj odstraňovanie náletových drevín. Vylučuje sa používanie chemického hnojenia. Zmenené alebo degradované lúky a lúky využívané ako sklady dreva je potrebné rekonštruovať, aby sa obnovila ich ekologická hodnota a biodiverzita.

V podzóně C1 je možné vykonávať športovú činnosť a kultúrno-výchovné využívanie územia. Lyžiarske aktivity je možné realizovať len za priaznivých snehových podmienok. Správa TANAP-u alebo orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch vyhradené trasy alebo lokality uzavrieť a/alebo jednotlivé aktivity časovo obmedziť. Podrobné podmienky využívania územia a vyhradené priestory vrátane územného a časového obmedzenia budú uvedené v Návštevnom poriadku TANAP-u alebo v zozname vyhradených miest.

Taktiež sa v tejto podzóně bude vykonávať monitoring a prírodovedný prieskum a výskum a opatrenia na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných a inváznych nepôvodných druhov rastlín a živočíchov. V prípade inváznych nepôvodných druhov rastlín a živočíchov je potrebné získať aktuálne informácie o ich výskyte v rámci aktivity monitorovania biotopov a druhov. V prípade zistenia ich výskytu budeme postupovať v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 485/2023 Z. z., ktorou sa mení vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z.

Podzóna C2 – územia pre rozvoj cestovného ruchu:

Pre podzónu C2 sa v porovnaní s podzónou C1 nevylišujú žiadne EFP. Celková jej výmera je **430,10 ha**.

Podzónu C2 reprezentujú plochy určené na rozvoj lyžiarskych stredísk, vrátane lyžiarskych zjazdoviek a stavieb technickej vybavenosti (horské dopravné zariadenia, objekty zasnežovania lyžiarskych tratí). Podzóna je tiež určená na obnovu historických stavebných objektov a turistických chát, na rekonštrukciu (ekologizáciu) a výstavbu dopravnej infraštruktúry, najmä statickej dopravy a na plochy prednostne určené pre areály, budovy a zariadenia kúpeľnej liečby v súlade so Štatútom kúpeľného miesta Vysoké Tatry.

Základný rámec opatrení: Podzóna je tvorená nelesnými a lesnými biotopmi, pričom niektoré časti sú fragmentované a obklopené existujúcou infraštruktúrou lyžiarskych stredísk a zastavaných oblastí. Všetky plánované činnosti v podzóne C2 musia byť v súlade s platnou územno-plánovacou dokumentáciou a so zákonom č. 24/2006 Z. z.

V celej zóne C možné vykonávať výskum, mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z.), reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023).

Zóna D – 2. stupeň ochrany

Výmera: 830,63 ha (1,12 %)

Podzóna D1- zastavané a urbanizované územia:

Celková výmera podzóny D1 je **527,41 ha**. Pre podzónu D1 sa nevylišujú žiadne EFP.

Základný rámec opatrení: Územie zahŕňa zastavané územia podľa aktuálnych a schválených územných plánov obcí, ktoré sú ľudskou činnosťou významne ovplyvnené, pričom prírodovedne a ochranný cenné plochy absentujú alebo sú zastúpené minimálne. Ide predovšetkým o zastavané územie mesta Vysoké Tatry a jeho častí (Podbanské, Vyšné Hágy, Nová Polianska, Tatranská Polianka, Tatranské Zruby, Starý Smokovec, Dolný Smokovec, Tatranská Lesná, Tatranská Lomnica, Tatranské Matliare, Kežmarské Žľaby, Tatranská Kotlina), ďalej o obce Štrba – časť Štrbské Pleso, Tatranská Javorina, Ždiar – časť Magura a Zuberec – časť Zverovka, vrátane rozvojových plôch podľa schválených územno-plánovacích dokumentácií a území určených pre činnosti odporúčané v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a pre nevyhnutný rozvoj obcí.

Podzóna D2 - zjazdové trate, trasy dopravných zariadení:

Pre podzónu D2 sa rovnako nevymedzujú žiadne EFP. Celková jej výmera predstavuje **303,22 ha**.

Základný rámec opatrení: Podzóna D2 reprezentujú plochy existujúcich a pripravovaných lyžiarskych zjazdoviek alebo koridorov horských dopravných zariadení, ako aj priestor medzi nimi, strediská cestovného ruchu, rozvojové plochy podľa schválených územno-plánovacích dokumentácií, ako aj plochy, na ktorých majú byť umiestnené činnosti, ktorých realizácia bola odporučená v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. Podzóna je tvorená nelesnými a lesnými biotopmi. Biotopy sú významne fragmentované a obklopené existujúcou infraštruktúrou lyžiarskych stredísk.

V celej zóne D je možné vykonávať výskum, mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov (najmä invázne nepôvodné a synantropné druhy). Opatrenia na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných a invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov. V prípade invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov je potrebné získať aktuálne informácie o ich výskyte v rámci aktivity monitorovania biotopov a druhov. V prípade zistenia ich výskytu budeme postupovať v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 485/2023 Z. z., ktorou sa mení vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z.

Ochranné pásmo národného parku – 2., 3., 4., 5. stupeň ochrany

Výmera: 26 738,62 ha

V ochrannom pásme národného parku sa navrhuje 2. stupeň ochrany, s **výnimkou území existujúcich MCHÚ a ÚEV. Na tieto chránené územia sa vzťahujú osobitné stupne ochrany v súlade s príslušnými právnymi predpismi.**

Podrobnosti o podmienkach územnej ochrany:

Zóna A

Pre navrhovaný stupeň ochrany **v zóne A** zákon v § 16 definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 16 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 5. stupeň ochrany, zakázané:

a) vykonávať činnosti uvedené v § 15 ods. 1 zákona

1. jazdiť a stáť s motorovým vozidlom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpaciej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo leteckého priestoru [§ 14 ods. 1 písm. a) zákona];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo používaného správcou vodného toku alebo vlastníkom, správcou alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,

- na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja (**OÚ v SK**) vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (napr. § 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
2. vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy [§ 14 ods. 1 písm. b) zákona];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
- na miesta, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

3. pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. c) zákona]; Tento zákaz neplatí na pohyb:
- v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
 - na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 zákona č. 24/2006 Z. z.) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.
4. táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. d) zákona];
- tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
 - zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.
5. organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie [§ 14 ods. 1 písm. e) zákona];
- tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
6. použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanie hudby mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. f) zákona];
- tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.

7. vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. g) zákona];
- tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
8. zbierať rastliny vrátane ich plodov [§ 14 ods. 1 písm. h) zákona]; Tento zákaz neplatí:
- na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz.
9. organizovať spoločné poľovačky [§ 14 ods. 1 písm. i) zákona];
10. vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom [§ 14 ods. 1 písm. j) zákona];
11. rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty [§ 14 ods. 1 písm. k) zákona];
12. používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie [§ 14 ods. 1 písm. l) zákona];
13. zriadiť poľovnícke zariadenie alebo rybochovné zariadenie [§ 15 ods. 1 písm. b) zákona];
14. umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu [§ 15 ods. 1 písm. c) zákona];
15. aplikovať chemické látky a hnojivá [§ 15 ods. 1 písm. d) zákona];
16. rúbať dreviny okrem invázných nepôvodných druhov drevín uvedených v zoznamoch podľa osobitných predpisov [§ 15 ods. 1 písm. e) zákona];
17. zbierať nerasty alebo skameneliny [§ 15 ods. 1 písm. f) zákona];
18. oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice [§ 15 ods. 1 písm. g) zákona];
19. umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat [§ 15 ods. 1 písm. h) zákona];
20. vykonávať geologické práce [§ 15 ods. 1 písm. i) zákona];
21. umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela [§ 15 ods. 1 písm. j) zákona];
22. voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov (služobný pes) a poľovného psa [§ 15 ods. 1 písm. k) zákona];

23. prikrmovať alebo vnadiť [§ 15 ods. 1 písm. l) zákona];

- b) zasiahnuť do lesného porastu,**
- c) narušiť vegetačný a pôdny kryt,**
- d) pást', napájať, preháňať alebo nocovať hospodárske zvieratá,**
- e) umiestniť a používať intenzívny svetelný zdroj na osvetlenie územia,**
- f) rušiť pokoj a ticho,**
- g) chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha,**
- h) meniť stav mokrade alebo koryto vodného toku,**
- i) umiestniť stavbu,**
- j) vysádzať rastliny.**

Výnimku zo zakázaných činností v území s 5. stupňom ochrany môže povoliť v zmysle § 67 zákona OÚ v SK. Povolené činnosti môžu byť realizované v zmysle § 29 ods. 3 písm. a) a b) a ods. 4 zákona len v záujme ochrany prírody a krajiny a ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany. Pôjde predovšetkým o opatrenia v zmysle § 29 ods. 4 zákona:

- a) monitoring a prírodovedný prieskum a výskum,
- b) vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov,
- c) vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín,
- d) umiestnenie informačných tabúl a značení,
- e) činnosti súvisiace s údržbou, rekonštrukciou alebo užívaním turistických chodníkov, náučných chodníkov, pozemných komunikácií, stavieb a zariadení,
- f) vykonanie činností, ktorými nedôjde k zmene prírodného prostredia,
- g) ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia obyvateľov.

Na území, na ktorom platí 5. stupeň ochrany, sa podľa § 16 ods. 2 zákona vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. i), j) a l) a § 14 ods. 2 písm. d) zákona:

- 1. budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy [v zmysle § 16 ods. 2 v znení § 13 ods. 2 písm. i) zákona] – OÚ v SK;**
- 2. vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 16 ods. 2 v znení § 13 ods. 2 písm. j) zákona] – MŽP SR;**

3. umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 16 ods. 2 v znení § 13 ods. 2 písm. l) zákona] – OÚ;
4. let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia [v zmysle § 16 ods. 2 v znení § 14 ods. 2 písm. d) zákona] – OÚ.

Zóna B

Pre navrhovaný stupeň ochrany **v zóne B** zákon č. 543/2002 Z. z. v § 15 definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 15 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 4. stupeň ochrany, zakázané:

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 14 ods. 1 písm. a) zákona:
1. jazdiť a stáť s motorovým vozidlom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo leteckého priestoru [§ 14 ods. 1 písm. a) zákona];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
- na miesta, ktoré OÚ v SK vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (napr. § 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

2. vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy [§ 14 ods. 1 písm. b zákona]); Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:
- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
 - na miesta, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (napr. § 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
3. pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. c) zákona]; Tento zákaz neplatí na pohyb:
- v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
 - na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa

osobitného predpisu (§ 23 zákona č. 24/2006 Z. z.) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.

4. táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. d) zákona];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
 - Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.
5. organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie [§ 14 ods. 1 písm. e) zákona];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
6. použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroje, laserové zariadenie, reprodukovanie hudby mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. f) zákona];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
7. vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. g) zákona];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
8. zbierať rastliny vrátane ich plodov [§ 14 ods. 1 písm. h) zákona]; Tento zákaz neplatí:
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz.
9. organizovať spoločné poľovačky [§ 14 ods. 1 písm. i) zákona];

10. vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom [§ 14 ods. 1 písm. j) zákona];
 11. rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty [§ 14 ods. 1 písm. k) zákona];
 12. používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie [§ 14 ods. 1 písm. l) zákona];
- b) zriadiť poľovnícke zariadenie alebo rybochovné zariadenie;
 - c) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu;
 - d) aplikovať chemické látky a hnojivá;
 - e) rúbať dreviny okrem inváznych nepôvodných druhov drevín uvedených v zoznamoch podľa osobitných predpisov;
 - f) zbierať nerasty alebo skameneliny;
 - g) oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice;
 - h) umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat;
 - i) vykonávať geologické práce;
 - j) umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela;
 - k) voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov (služobný pes) a poľovného psa;
 - l) prikrmovať alebo vnadiť zver.

Výnimku zo zakázaných činností v území so 4. stupňom ochrany môže povoliť v zmysle § 67 zákona **OÚ v SK**. Podľa § 29 ods. 3 zákona možno povoliť zakázané činnosti, ak je ich vykonanie:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Na území, na ktorom platí 4. stupeň ochrany, sa podľa § 15 ods. 2 vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- a) vykonávanie vybraných činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a), c), i), j), l), o) a p) a § 14 ods. 2 písm. d), e) a h) zákona:

1. umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. a) zákona] - **OÚ**;
2. výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. c) zákona] – **OÚ v SK**;
3. budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. i) zákona] – **OÚ v SK**;
4. vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. j) zákona] – **MŽP SR**;
5. umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. l) zákona] – **OÚ**;
6. vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. o) zákona] – **OÚ v SK**;
7. vypaľovanie bylín, stromov alebo krov [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. p) zákona] – **OÚ**;
8. let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. d) zákona] – **OÚ**;
9. osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. e) zákona] – **OÚ**;
10. vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. h) zákona] – **OÚ v SK**;
11. pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek [v zmysle § 15 ods. 2 písm. b) zákona] – **OÚ**;

- **Súhlas sa nevyžaduje na miestach**, ktoré **OÚ v SK** vyhradí uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.

b) umiestnenie stavby [v zmysle § 15 ods. 2 písm. c) zákona] – **OÚ v SK**,

c) chytanie, usmrtenie alebo lov živočíchov v mokradiach – **OÚ v SK.**

Na vykonanie asanačnej ťažby na území, na ktorom platí 4. stupeň ochrany Podľa § 15 ods. 4 v spojení s § 14 ods. 6 asanačná ťažba, pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, sa môže vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení alebo v prípade nevyhnutnosti zákaze vykonania asanačnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa asanačná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma. – **OÚ.**

Podľa § 15 ods. 4 v spojení s § 14 ods. 7 zákona orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak asanačná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu, 56b) oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým asanačnú ťažbu obmedzí, v prípade nevyhnutnosti zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť - **OÚ.**

Podľa § 14 ods. 8 zákona asanačnú ťažbu, ktorou môže vzniknúť holina 57c) s výmerou viac ako 0,3 ha, možno na území, na ktorom platí 3. stupeň ochrany, vykonať len na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa odseku 6. Organizácia ochrany prírody vydá súhlasné stanovisko k asanačnej ťažbe, ak jej vykonanie nie je v rozpore s predmetom ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma, najneskôr do 10 dní od oznámenia asanačnej ťažby, 56b) inak predloží orgánu ochrany prírody podnet na začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania asanačnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania podľa odseku 7.

Zóna C

Pre navrhovaný stupeň ochrany **zákon č. 543/2002 Z. z. v § 14** definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 14 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 3. stupeň ochrany zakázané:
a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a) zákona:

1. jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru;

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo vlastníkovi, správcovi a nájomcovi pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- na miesta, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z.) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.

vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy [§ 14 ods. 1 písm. b)];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo vlastníkovi, správcovi a nájomcovi pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- na miesta, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,

- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z.) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.

b) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. c)];

Tento zákaz neplatí na pohyb:

- súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
- v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z.) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.

c) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladat' oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. d)];

- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.

d) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie [§ 14 ods. 1 písm. e)];

- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- e) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. f)];
- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- f) vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. g)];
- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- g) zbierať rastliny vrátane ich plodov [§ 14 ods. 1 písm. h)];
- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo, na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz.
- h) organizovať spoločné poľovačky [§ 14 ods. 1 písm. i) zákona];
- i) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom [§ 14 ods. 1 písm. j) zákona];
- j) rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty [§ 14 ods. 1 písm. k) zákona];
- k) používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie [§ 14 ods. 1 písm. l) zákona].

Výnimku zo zakázaných činností v území s 3. stupňom ochrany môže povoliť v zmysle § 67 písm. h) zákona č. 543/2002 Z. z. **OÚ v SK**. Podľa § 29 ods. 3 zákona možno povoliť zakázané činnosti, ak je ich vykonanie:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,

- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. sa vyžaduje súhlas na:

- a) vykonávanie vybraných činností uvedených v § 13 ods. 2 zákona:
 - 1. umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, [§ 13 ods. 2 písm. a) zákona] – **okresný úrad (OÚ)**
 - 2. výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov, [§ 13 ods. 2 písm. c) zákona] – **OÚ v SK,**
 - 3. oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, [§ 13 ods. 2 písm. d) zákona] – **OÚ,**
 - 4. pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu, [§ 13 ods. 2 písm. e) zákona] – **OÚ,**
 - 5. budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy, [§ 13 ods. 2 písm. i) zákona] – **OÚ v SK,**
 - 6. vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce, [§ 13 ods. 2 písm. j) zákona] – **MŽP SR,**
 - 7. umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce, [§ 13 ods. 2 písm. l) zákona] – **OÚ,**
 - 8. umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, [§ 13 ods. 2 písm. m) zákona] – **OÚ,**
 - 9. vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka, [§ 13 ods. 2 písm. o) zákona] – **OÚ v SK,**
 - 10. vypaľovanie bylín, stromov alebo krov, [§ 13 ods. 2 písm. p) zákona] – **OÚ,**
- b) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia, ⁶ ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule, - **OÚ,**

⁶ § 71 ods. 1 písm. c) a ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

- c) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti, - **OÚ**,
- d) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom,⁷ ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia, - **OÚ**,
- e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb – **OÚ**,
- f) vykonávanie technických geologických prác. – **OÚ v SK**,
- g) umiestnenie stavby s výnimkou stavieb, na ktoré sa vyžaduje rozhodnutie o umiestnení stavby – **OÚ v SK**,
- h) vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu – **OÚ v SK**,
 - **Súhlas sa nevyžaduje** na terénne úpravy nevyhnutné pre zabezpečenie prírody blízkeho hospodárenia, ktoré sa vykonávajú na základe písomnej dohody s organizáciou ochrany prírody.
- i) vnadenie alebo prikrmovanie zveri okrem prikrmovania senom, letninou a trávnu alebo d'atelinotrávnu silážou – **OÚ v SK alebo OÚ**.

Podľa § 14 ods. 6 zákona na území, na ktorom platí 3. stupeň ochrany, sa môže asanačná ťažba, pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení alebo v prípade nevyhnutnosti zákaze vykonania asanačnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa asanačná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma. – **OÚ**.

Podľa § 14 ods. 7 zákona orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak asanačná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu, 56b) oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým asanačnú ťažbu obmedzí, v prípade nevyhnutnosti zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť – **OÚ**.

Podľa § 14 ods. 8 zákona asanačnú ťažbu, ktorou môže vzniknúť holina 57c) s výmerou viac ako 0,3 ha, možno na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, vykonať len na základe

⁷ § 2 písm. b) a c) zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa odseku 6. Organizácia ochrany prírody vydá súhlasné stanovisko k asanačnej ťažbe, ak jej vykonanie nie je v rozpore s predmetom ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma, najneskôr do 10 dní od oznámenia asanačnej ťažby, 56b) inak predloží orgánu ochrany prírody podnet na začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania asanačnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania podľa odseku 7.

Zóna D a ochranné pásmo

Pre navrhovaný stupeň ochrany **v zóne D a v ochrannom pásme** zákon č. 543/2002 Z. z. v § 13 definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 13 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 2. stupeň ochrany zakázané:

a) jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej cesty, účelovej cesty, existujúcej prístupovej poľnej cesty, parkoviska, čerpacej stanice, garáže alebo továrenského, staničného alebo letiskového priestoru,

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla [§ 13 ods. 3 písm. a) až d) zákona]:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
 - na miesta, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
- b) použitie veľkoplošnej formy holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.

Výnimku zo zakázaných činností v území s druhým stupňom ochrany povoľuje v zmysle § 67 písm. h) zákona **OÚ v SK**.

Podľa § 29 ods. 3 zákona možno povoliť zakázané činnosti, ak je ich vykonanie:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Podľa § 13 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. sa vyžaduje súhlas na:

- a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady – **OÚ**,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov s výnimkou činnosti povoľovanej podľa osobitných predpisov – **OÚ**,
- c) výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov, – **OÚ v SK**,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice – **OÚ**,
- e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu – **OÚ**,
 - **Súhlas orgánu ochrany prírody sa nevyžaduje** na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- f) vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom – **OÚ v SK**,
- g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce – **OÚ**,
- h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha – **OÚ**,
- i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy – **OÚ v SK**,
- j) vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce – **MŽP SR**,
- k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených – **OÚ**,

- **Súhlas orgánu ochrany prírody sa nevyžaduje** na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- l)** umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce – **OÚ**,
- m)** umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela – **OÚ**,
- n)** použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanie hudby mimo uzavretých stavieb – **OÚ**,
- **Súhlas orgánu ochrany prírody sa nevyžaduje** na miestach, ktoré **OÚ v SK** vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- o)** vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka – **OÚ v SK**,
- p)** vypaľovanie bylín, stromov alebo krov – **OÚ**.

Podľa § 13 ods. 6 zákona na území, na ktorom platí 2. stupeň ochrany, sa môže asanačná ťažba, pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení vykonania asanačnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa náhodná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma – **OÚ**.

Podľa § 13 ods. 7 zákona orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo určení podmienok vykonania asanačnej ťažby na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak asanačná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu, 56b) oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým asanačnú ťažbu obmedzí alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť – **OÚ**.

Výnimky z podmienok ochrany chráneného územia a jeho ochranného pásma

Podľa § 29 zákona (výnimky z podmienok ochrany chránených území a ich ochranných pásiem) **zákaz činnosti v územiach s 2. až 4. stupňom ochrany a chránených vtáčích územiach neplatí**, ak

- a) sa činnosť vykonáva v súvislosti s výkonom štátneho dozoru alebo inej kontrolnej alebo dozornej činnosti,
- b) ide o činnosti súvisiace so zabezpečením starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo, ktoré sa vykonávajú v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny podľa § 54 ods. 2 písm. a) až d) zákona,
- c) orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na povolenie výnimky, vopred písomne určí, že činnosť je preukázateľne nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo,
- d) ide o bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka,
- e) ide o plnenie úloh Horskou záchrannou službou,
- f) sa činnosť vykonáva v súvislosti s ochranou štátnej hranice,
- g) ide o bezprostredné ohrozenie alebo narušenie bezpečnosti Slovenskej republiky,
- h) ide o vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Horskou záchrannou službou, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému vo vojenských obvodoch a územiach potrebných na zabezpečenie úloh obrany štátu alebo slúžiacich na zabezpečenie úloh obrany štátu, ktoré spravuje ministerstvo obrany alebo právnická osoba v jeho zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti.

Zákaz činnosti podľa § 16 ods. 1 zákona (v území s 5. stupňom ochrany) neplatí a súhlas na vykonávanie činnosti podľa § 16 ods. 2 zákona sa nevyžaduje v prípadoch podľa § 29 odseku 1 písm. a), d) až g) zákona alebo § 29 odseku 1 písm. c) zákona, ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín.

Orgán ochrany prírody môže povoliť **výnimku** zo zákazu činnosti podľa § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 24 ods. 4, 6, 9 a 11 a § 26 ods. 5 zákona:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Orgán ochrany prírody môže povoliť výnimku zo zákazu činnosti podľa § 16 ods. 1 z dôvodov podľa § 29 odseku 3 písm. a) a b) zákona, ak ide o

- a) monitoring a prírodovedný prieskum a výskum,
- b) vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov,
- c) vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín,
- d) umiestnenie informačných tabúl a značení,

- e) činnosti súvisiace s údržbou, rekonštrukciou alebo užívaním turistických chodníkov, náučných chodníkov, pozemných komunikácií, stavieb a zariadení,
- f) vykonanie činností, ktorými nedôjde k zmene prírodného prostredia,
- g) ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia obyvateľov.

Všeobecná územná ochrana podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Na celom území TANAP-u platia aj nasledovné ustanovenia všeobecnej ochrany:

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. je každý pri vykonávaní činností, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže – OÚ.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. sa zakazuje odchytať a usmrcovať živočíchy na miestach ich prirodzeného výskytu. Tento zákaz neplatí, ak sa odchytyvanie alebo usmrcovanie uskutočňuje v súvislosti s vykonávaním vedeckovýskumnej činnosti alebo ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy⁸) alebo tretia časť tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. každý, kto buduje alebo plánuje rekonštruje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni zraňovaniu a usmrcovaniu vtákov.

Podľa § 4 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. ak dochádza k preukázateľnému zraňovaniu alebo usmrcovaniu vtákov na elektrických vedeniach alebo telekomunikačných zariadeniach, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť, aby ich správca vykonal technické opatrenia zabráňujúce ich zraňovaniu a usmrcovaniu.

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. každý, kto buduje vodnú stavbu alebo líniovú stavbu, ktorá môže ohroziť zabezpečenie priaznivého stavu populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli v dôsledku narušenia alebo obmedzenia ich migračných trás, je povinný použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť. Za týmto účelom je povinný na vlastné náklady vykonať opatrenia umožňujúce migráciu živočíchov v miestach, ktoré sa križujú s ich migračnými trasami, a to zriadenie vhodných stavebných konštrukcií alebo technických zariadení a zabezpečenie ich funkčnosti.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. ak orgán ochrany prírody v konaní podľa druhej a tretej časti zákona alebo ako dotknutý orgán podľa § 9 ods. 1 zákona upozorní osobu,

⁸ Napríklad zákon č. 23/1962 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 139/2002 Z. z.

že činnosťou, ktorú plánuje vykonať, a ku ktorej nebol vydaný súhlas alebo záväzné stanovisko podľa zákona, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Upozornenie obsahuje aj identifikáciu biotopu, popis jeho stavu a vymedzenie jeho hranice.

Súčasťou územia TANAP-u sú aj územia **európskej sústavy chránených území Natura 2000** (podrobnosti sú uvedené v časti 1.2.). Akýkoľvek plán, program alebo projekt, ktorý môže mať pravdepodobne samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na územie európskej sústavy chránených území významný vplyv, nemožno podľa zákona alebo osobitných predpisov schváliť, povoliť alebo odsúhlasiť, ak nebol predmetom primeraného hodnotenia vplyvov na územie európskej sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany a nebolo preukázané, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu tohto územia z hľadiska cieľov jeho ochrany (§ 28 zákona).

Podľa § 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 4/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Tatry, sa činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany považuje:

- a) vykonávanie mechanizovaných prác pri hospodárení v lese⁹ okrem ich vykonávania v súvislosti s plnením povinností pri ochrane lesa¹⁰ alebo vykonávanie rekultivácie pozemkov v blízkosti hniezda bociana čierneho, orla krikľavého od 1. apríla do 31. júla a orla skalného od 15. marca do 31. júla, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- b) odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov d'atľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho a d'atla čierneho okrem ich vykonávania v súvislosti s plnením povinností podľa osobitného predpisu, [11](#) ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- c) budovanie poľovného zariadenia a lov zveri od 15. marca do 31. júla v blízkosti hniezda orla skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- d) vykonávanie úmyselnej ťažby od 1. apríla do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2,
- e) organizovanie nácvikov záchranných akcií od 16. apríla do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 3.

⁹ § 18 až 27 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

¹⁰ § 28 zákona č. 326/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹¹ § 9 a § 11 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

§ 36 ods. 6 a § 56 ods. 4 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 4 ods. 2 a 3 a § 6 ods. 2 až 6 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predpokladané činnosti, ktoré budú vykonávané v jednotlivých zónach

Vyššie uvedené ustanovenia zákona, platné pre jednotlivé zóny národného parku, resp. vyplývajúce zo zaradenia lokality do európskej sústavy chránených území Natura 2000, **spolu s ďalšími ustanoveniami zákona a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi určujú podmienky vykonávania jednotlivých činností.**

Na dosiahnutie cieľov ochrany niektorých biotopov a druhov európskeho významu sa budú v niektorých lokalitách realizovať aj činnosti, **ktoré sú podmienené povolením výnimky alebo vydaním súhlasu orgánu ochrany prírody.**

Prehľad činností, ktoré sú v súlade s týmto projektom ochrany, ktorý je dokumentáciou ochrany prírody a krajiny, na ktorú prihliada orgán ochrany prírody v konaniach uvedených v § 82 ods. 11 zákona č. 543/2002 Z. z.

Zóna A

Činnosti súvisiace s údržbou zariadení, turisticky značených chodníkov (TZCH)

Údržby a opravy zariadení, stavieb, ciest a chodníkov

- zabezpečenie údržby, opráv a menších rekonštrukcií existujúcich technických zariadení a stavieb (napr. inžinierske siete, chaty, mosty, priepusty, odrážky [§ 16 ods. 1 písm. b), c]);
- zabezpečenie funkčnosti a údržby existujúcej lesnej dopravnej siete z dôvodu starostlivosti o dotknuté územie v rozsahu telesa cesty, násypového a výkopového svahu [§ 16 ods. 1 písm. b), c]);
- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby turisticky značených náučných chodníkov a ochranných chodníkov (napríklad prerezanie spadnutých stromov, spílenie suchých stromov v okolí TZCH) [§ 16 ods. 1 písm. b), § 13 ods. 2 písm. i)];
- výmena smerovníkov turistického značenia na križovatkách turistických trás, oprava a rekonštrukcia turistickej infraštruktúry [§ 16 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. c), § 13 ods. 2 písm. i)];
- oprava a rekonštrukcia existujúcich studničiek a prameňov [§ 16 ods. 1 písm. b)];

Činnosti na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o chránené a ohrozené rastliny a živočíchy a ich biotopy

Manažmentové opatrenia súvisiace so záchranou jasoňa červenookého (*Parnassius apollo*)

- výrub krov a náletových drevín; vyčistenie skalných sutín, vyvetvenie okraja porastov priliehajúcich k skalným plochám, mozaikovitá kosba, posilnenie výskytu živných rastlín [§ 16 ods. 1 písm. b) a c) zákona];

Výruby drevín

- výruby drevín a odstraňovanie biomasy na vybraných maloplošných stanovištiach nelesných biotopov vyskytujúcich sa v rámci komplexu lesných biotopov, a to v prípade nevyhnutného zásahu z dôvodu ochrany a zabezpečenia priaznivého stavu predmetov ochrany chránených druhov rastlín a/alebo živočíchov, existenčne naviazaných (prevažne) na nelesné typy biotopov [§ 47 ods. 4 písm. j) zákona];

Záchranné transfery chránených druhov rastlín a živočíchov, vrátane posilnenia ich populácií

- transfery chránených živočíchov sa budú realizovať len v prípade ich ohrozenia [§ 16 ods. 1 písm. g) zákona].

Výskum a monitoring

- mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, reportingu a poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z.); [§ 56 ods. 1 zákona],
- prírodovedecký výskum a prieskum, biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023) vrátane ekologického a speleologického [§ 56 ods. 2 až 6 zákona].

Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov

- odstraňovanie inváznych nepôvodných (a invázne sa správajúcich) druhov rastlín spôsobom podľa vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov [§ 15 ods. 1 písm. d) zákona].

Zber rastlín a rastlinného materiálu

- zber nechránených druhov rastlín potrebný pre účely determinácie problematicky určiteľných druhov rastlín (vrátane nižších rastlín, húb a lichenizovaných húb) pri výskumnej činnosti (bude sa odoberať len nevyhnutné množstvo materiálu; v prípade cievnatých rastlín sa budú odoberať len vzorky nadzemných častí rastlín) [§ 16 ods. 1 písm. c), § 14 ods. 1 písm. h) zákona];
- odber diaspór *in situ* bez narušenia stability populácie v súvislosti s posilňovaním „populácie“ kriticky ohrozených rastlín na území TANAP-u a pre potreby Expozície tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici, vrátane jeho ochranného pásma [§ 14 ods. 1 písm. h), § 16 ods. 1 písm. c) zákona].

Činnosti súvisiace so starostlivosťou o lesné porasty

- v rámci výchovy mladých lesných porastov je možné vykonávať výrub drevín a krovín, ako aj premiestňovať alebo odstraňovať biomasu [§ 16 ods. 1 písm. b) a c) zákona];
- ak sa v **zóne A** nachádza vodný tok alebo iné súvisiace technické zariadenia a objekty, je možné vykonávať opatrenia na zamedzenie vybrežovania, ako aj na údržbu a opráv technických zariadení a objektov [§ 16 ods. 1 písm. c) a h) zákona];
- ak sa v **zóne A** nachádza lesná alebo približovacia cesta alebo iné súvisiace technické zariadenia a objekty, je možné vykonávať opatrenia na údržbu a opravu lesných približovacích ciest, ako aj technických zariadení a objektov [§ 16 ods. 1 písm. b) a c) zákona].

Činnosti súvisiace s vyššie uvedenými činnosťami a iné činnosti

- pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce za účelom uskutočnenia uvedených činností [§ 14 ods. 1 písm. c) zákona];
- rušiť pokoj a ticho za účelom uskutočnenia uvedených činností [§ 16 ods. 1 písm. f) zákona];
- činnosti súvisiace s odvrátením bezprostredného ohrozenia zdravia a života (napr. lety vrtuľníkom, protipožiarne opatrenia v prípade požiaru, a pod.), [§ 16 ods. 1 písm. f) zákona].

Zóna B

Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a chodníkov

Údržby a opravy zariadení, stavieb, ciest a chodníkov

- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby značkových turistických, náučných a ochranných chodníkov, oprava a rekonštrukcia existujúcich studničiek a prameňov, oprava oplozenia, [§ 15 ods. 1 písm. c), § 13 ods. 2 písm. i) zákona];
- zabezpečenie základnej údržby a menších opráv rekonštrukcii existujúcich technických zariadení vrátane inžinierskych sietí a stavieb, [§ 15 ods. 2 písm. c) zákona].

Činnosti na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o chránené a ohrozené rastliny a živočíchy a biotopy európskeho a národného významu

Výruby drevín a kosenie

- výruby náletových drevín na lokalitách mimo les, rašeliniskách a rašeliniskových lesíkoch, lúky a ostatné funkčné plochy s cieľom zabezpečenia priaznivého stavu

dotknutých nelesných biotopov, príp. krovinných biotopov (predmetov ochrany) a biotopov chránených a/alebo inak ohrozených druhov rastlín a živočíchov (predmetné výrubu sa netýkajú zarastených nelesných pozemkov – už s charakterom lesa) [§ 47 ods. 4 písm. j) zákona].

Oplocovanie biotopov

- zriadenie jednoduchých drevených oplôtkov na ochranu biotopov (napr. pramenísk a iných vybraných mokradí alebo ich častí), pokiaľ je riziko ich poškodzovania [§ 15 ods. 1 písm. g) zákona].

Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov

- odstraňovanie inváznych nepôvodných (a invázne sa správajúcich) druhov rastlín spôsobom podľa vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov [§ 15 ods. 1 písm. d) zákona].

Záchranné transfery chránených druhov

- transfery chránených rastlín sa budú realizovať len v prípade ich ohrozenia alebo v prípade potreby posilnenia ich populácií [§ 14 ods. 1 písm. h) zákona];
- transfery chránených živočíchov sa budú realizovať len v prípade ich ohrozenia.

Výskum a monitoring

- výskumná činnosť;
- mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z.), reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023) vrátane ekologického a speleologického [§ 56 ods. 2 až 6 zákona].

Zber rastlín a rastlinného materiálu

- zber nechránených druhov rastlín potrebný pre účely determinácie problematicky určiteľných druhov rastlín (vrátane nižších rastlín, húb a lichenizovaných húb) pri výskumnej činnosti (bude sa odoberať len nevyhnutné množstvo materiálu; v prípade cievnatých rastlín sa budú odoberať len vzorky nadzemných častí rastlín) [§ 14 ods. 1 písm. h) zákona];
- odber diaspór *in situ* bez narušenia stability populácie v súvislosti s posilňovaním „populácie“ kriticky ohrozených rastlín na území TANAP-u, vrátane jeho ochranného

pásma a pre potreby Expozície tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici, [§ 14 ods. 1 písm. h) zákona].

Činnosti súvisiace s lesným hospodárením

- použitie schválených a registrovaných chemických látok pre územie Natura 2000 na ochranu prirodzeného zmladenia a lesných kultúr pred škodami spôsobenými raticovou zverou v nevyhnutnej miere [§ 15 ods. 1 písm. d) zákona];
- použitie schválených a registrovaných fungicídnych prostriedkov na ochranu rôznych mechanických poškodení drevín (zatieranie rán) [§ 15 ods. 1 písm. d) zákona].

Iné súvisiace činnosti

- pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce za účelom uskutočnenia uvedených činností [§ 14 ods. 1 písm. c) zákona].

Zóna C

Činnosti súvisiace s údržbou zariadení, chodníkov, lyžiarskych areálov a stredísk cestovného ruchu

Údržby a opravy zariadení, stavieb, ciest a TZCH

- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby značkových turistických a náučných chodníkov, oprava a rekonštrukcia existujúcich studničiek a prameňov, oprava oplotení [§ 13 ods.2 písm. i) zákona];
- oprava a rekonštrukcie existujúcich inžinierskych sietí.

Činnosti na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o chránené a ohrozené rastliny a živočíchy a biotopy európskeho a národného významu

Výruby drevín a kosenie

- výruby niektorých sukcesných/tieniacich drevín (presvetlenie) na nelesných biotopoch (pravidelne obhospodarované lúky, rašeliniská a mokrade s cieľom zabezpečenia priaznivého stavu dotknutých nelesných biotopov a biotopov chránených a/alebo inak ohrozených druhov rastlín a živočíchov [§ 47 ods. 5 zákona];
- použitie schválených a registrovaných fungicídnych prostriedkov na ochranu rôznych mechanických poškodení drevín (zatieranie rán) [§ 14 ods. 2 písm. c) zákona];
- použitie schválených a registrovaných chemických látok pre územie Natura 2000 na zabránenie zmladzovania zmladzujúcich drevín na niektorých typoch nelesných biotopov podľa prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a

opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín.

Pasenie

- pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení a umiestnenie košiara na ich ochranu [§ 13 ods. 2 písm. e) zákona].

Oplocovanie pozemkov

- zriadenie jednoduchých drevených oplôtkov na ochranu biotopov, pokiaľ je riziko ich poškodzovania,
- zriadenie drevených oplôtkov v súvislosti s ochranou lesných kultúr.

Záchranné transfery chránených druhov

- transfery chránených rastlín sa budú realizovať len v prípade ich ohrozenia alebo v prípade potreby posilnenia populácií vybraných chránených druhov [§ 14 ods. 2 písm. h) zákona], - transfery chránených živočíchov sa budú realizovať len v prípade ich ohrozenia.

Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov

- odstraňovanie inváznych nepôvodných (a invázne sa správajúcich) druhov rastlín, spôsobom podľa vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov;
- použitie schválených a registrovaných chemických látok pre územie Natura 2000 na likvidáciu inváznych nepôvodných rastlín, vrátane drevín (injektážou) podľa prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín.

Výskum a monitoring

- výskumná činnosť;
- mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z.) reportingu a biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023) vrátane ekologického a speleologického [§ 56 ods. 2 až 6 zákona].

Zber rastlín a rastlinného materiálu

- zber nechránených druhov rastlín potrebný pre účely determinácie problematicky určiteľných druhov rastlín (vrátane nižších rastlín, húb a lichenizovaných húb) pri výskumnej činnosti (bude sa odoberať len nevyhnutné množstvo materiálu; v prípade cievnatých rastlín sa budú odoberať len vzorky nadzemných častí rastlín) [§ 14 ods. 2 písm. h) zákona];
- odber diaspór *in situ* bez narušenia stability populácie v súvislosti s posilňovaním „populácie“ kriticky ohrozených rastlín na území TANAP-u a pre potreby Expozície tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici, vrátane jeho ochranného pásma [§ 14 ods. 2 písm. h) zákona].
- zber nechránených druhov rastlín bez narušenia stability ich populácie pre potreby rekultivácie poškodených plôch.

Činnosti súvisiace s lesným hospodárením

- použitie schválených a registrovaných chemických látok pre územie Natura 2000 na ochranu prirodzeného zmladenia a lesných kultúr pred škodami spôsobenými raticovou zverou [§ 14 ods. 2 písm. c) zákona];
- použitie schválených a registrovaných fungicídnych prostriedkov na ochranu rôznych mechanických poškodení drevín (zatieranie rán) [§ 14 ods. 2 písm. c) zákona].

Iné súvisiace činnosti

- pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce za účelom uskutočnenia uvedených činností [§ 14 ods. 1 písm. c) zákona].

Zóna D2

Činnosti súvisiace s prevádzkou horských dopravných zariadení a zjazdových tratí

- zabezpečenie funkčnosti, základnej údržby a revitalizácie zjazdových tratí, eliminácia erózných častí, osievanie povolenými osivami, kosenie prípadne, mulčovanie zjazdových tratí a okolia horských dopravných zariadení vrátane ich trasy, [§ 13 ods. 2 písm. i) zákona],
- realizácia orezu stromov a kosodreviny, ktoré zasahujú za hranice vytýčených zjazdových tratí [§ 6, § 34 ods. 1 písm. a), § 47 ods. 4 písm. c) zákona],
- vypúšťanie akumulčných nádrží od 1.8. do 15.10. bežného roka v súlade s prevádzkovým poriadkom z dôvodu ich čistenia a údržby [§ 13 ods. 2 písm. o) zákona], v prípade havarijného stavu aj mimo uvedený termín,

havarijné opravy systému zasnežovania, prípadné výmeny (upgrade) zasnežovacích bodov,

- údržba a opravy a menšie rekonštrukcie horských dopravných zariadení,
- použitie schválených a registrovaných prípravkov za účelom ničenia burín na koľajisku pozemnej lanovej dráhy Starý Smokovec – Hrebienok [§ 13 ods. 2 písm. h) zákona],
- umiestňovanie informačných zariadení na usmernenie pohybu lyžiarov a turistov, ako aj na zabezpečenie ich bezpečnosti pri realizácii inej povolenej činnosti [§ 13 ods. 2 písm. g) zákona].

Pasenie

- pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení a umiestnenie košiara na ich ochranu [§ 13 ods. 2 písm. e) zákona].

Oplocovanie pozemkov

- zriadenie jednoduchých oplôtkov na usmernenie pohybu lyžiarov a turistov, ako aj na zabezpečenie ich bezpečnosti pri realizácii inej povolenej činnosti [§ 13 ods. 2 písm. d) zákona];

Záchranné transfery chránených druhov

- transfery chránených živočíchov z priestorov akumulčných nádrží a iných technických plôch (napr. cesty, parkoviska..) v prípade ich ohrozenia.

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov

- odstraňovanie invázných nepôvodných (a invázne sa správajúcich) druhov rastlín, spôsobom podľa vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov.

Výskum a monitoring

- výskumná činnosť;
- mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území, reportingu a poprojektovej analýzy vplyvov povolenej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z.), biologický prieskum pre účely spracovania primeraného hodnotenia podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR, 2023); [§ 56 ods. 1 zákona] ;

Iné činnosti

- jazdiť alebo stáť s motorovým vozidlom na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej cesty, účelovej cesty, existujúcej prístupovej poľnej cesty, parkoviska, čerpacej stanice, garáže alebo továrenského, staničného alebo letiskového priestoru v súvislosti s prevádzkou a realizáciou niektorých z činností uvedených vyššie a to aj ak uvedenú činnosť vykonáva tretia osoba na základe zmluvného vzťahu s vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemkov.“

Ochranné pásmo TANAP-u

Činnosti na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o biotopy

Pasenie

- pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení a umiestnenie košiara na ich ochranu [§ 13 ods. 2 písm. e) zákona].

3.2. Vymedzenie verejne prístupných častí územia a stanovenie možností ich využitia

Projektom ochrany sa verejne prístupné časti chráneného územia nevymedzujú.

Pre územie TANAP-u a jeho ochranného pásma bol v roku 2023 vyhlásený Návštevný poriadok Tatranského národného parku, a to vyhláškou Okresného úradu Prešov č. 26/2023 V.v. SR z 20. novembra 2023 o Návštevnom poriadku Tatranského národného parku a jeho ochranného pásma (ďalej len „návštevný poriadok“). Cieľom vyhlášky bolo určiť podrobnosti týkajúce sa povinností návštevníkov národného parku s cieľom prispieť k ochrane prírody a krajiny, ako aj k jeho udržateľnému kultúrno-výchovnému využívaniu. Návštevný poriadok zároveň upravuje povinnosti návštevníkov národného parku, rozsah a spôsob dopravy a pohybu na jeho území, ako aj pravidlá jeho kultúrno-výchovného využívania a využívania ochranného pásma. Súčasťou návštevného poriadku je zároveň aj zoznam vyhradených miest na vykonávanie športových a rekreačných aktivít na území národného parku a jeho ochranného pásma a stanovuje podmienky ich využívania. Po schválení novej zonácie územia národného parku a jeho ochranného pásma bude vydaný nový návštevný poriadok, ktorý zohľadní nové hranice zón, pravidlá pre pohyb návštevníkov, obmedzenia aktivít v jednotlivých zónach a súlad s požiadavkami medzinárodnej ochrany územia.

Na území TANAP-u Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie a Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie zverejnili:

- zoznam vyhradených miest v meste Vysoké Tatry (pozemky vo vlastníctve mesta v zastavanom území mesta na území TANAP-u) č. TP4/2024 zo dňa 16. apríla 2024, na ktorých nie je v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. zakázané organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatia a použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty mimo uzatvorených stavieb,
- zoznam vyhradených miest na území TANAP-u v Prešovskom a Žilinskom kraji č. TP5/2024 zo dňa 26.08.2024, na ktorých v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. neplatí zákaz jazdy a stáť s motorovým vozidlom a neplatí zákaz pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce,

- zoznam vyhradených miest na území TANAP-u v Prešovskom a Žilinskom kraji č. TP6/2024 zo dňa 26.08.2024, na ktorých v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. neplatí zákaz organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie a použiť zariadenie spôsobujúce hlukové efekty mimo uzavretých stavieb, ktorým je zariadenie na reprodukciu slova a hudby a nevyžaduje sa súhlas na použitie takéhoto zariadenia,
- zoznam vyhradených miest na území TANAP-u v Prešovskom a Žilinskom kraji č. TP7/2024 zo dňa 26.08.2024, na ktorých v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. neplatí zákaz jazdiť a stáť so záprahovým vozidlom (vozom, kočom alebo saňami) ťahaným konským záprahom, po účelových komunikáciách za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpaciej stanice a garáže a jazdiť na koni za hranicami zastavaného územia obce,
- zoznam vyhradených miest na území TANAP-u a jeho ochranného pásma č. TP 8/2025 zo dňa 30.05.2025 v lokalite Strednica v k. ú. Ždiar, na ktorých v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. a území TANAP-u neplatí zákaz organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie, neplatí zákaz pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce Ždiar, neplatí zákaz jazdiť alebo stáť s motorovým vozidlom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce Ždiar mimo cesty, miestnej cesty, parkoviska, čerpaciej stanice alebo garáže, neplatí zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb, neplatí zákaz použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty - reprodukováný zvuk, ktorým je hudba a hovorené/spievané slovo mimo uzatvorených stavieb a na území ochranného pásma TANAP-u neplatí zákaz jazdiť a stáť s motorovým vozidlom na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce Žiar mimo cesty, miestnej cesty, účelovej cesty, existujúcej prístupovej poľnej cesty, parkoviska, čerpaciej stanice alebo garáže.

4. NÁVRH RIEŠENIA SPÔSOBU A URČENIA VÝŠKY POSKYTNUTIA NÁHRADY ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO OBHOSPODAROVANIA

4.1. Identifikácia pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania a navrhovaná forma náhrady

Mapa s vymedzením častí chráneného územia, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným obhospodarováním, je v prílohe č. 7.5. Mapa s vymedzením častí TANAP-u, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným obhospodarováním. Zoznam pozemkov navrhovaných na riešenie náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania je uvedený v prílohe č. 7.8 Zoznam parciel podľa katastra nehnuteľností. Náhrada sa bude uplatňovať na pozemkoch, ktoré sú zaradené do zóny A a B .

4.2. Určenie predpokladanej výšky finančných prostriedkov na zabezpečenie náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa formy náhrady

V národnom parku sa navrhuje nájom pozemkov v zóne A a B. Celková výška ročného nájmu predstavuje 478 676 EUR na súhrnnej výmere 15 247,47 ha. Výška nájmu za 1 rok a 1 ha plochy lesných porastov bola stanovená Národným lesníckym centrom, Ústavom pre hospodársku úpravu lesov, T. G. Masaryka 22, 960 92 Zvolen (expertíza „Výpočet nájmu pre územie navrhovanej A zóny Tatranského národného parku a Národného parku Slovenský raj“, september 2014). Nájom je stanovený pre jednotku hospodársky súbor lesných typov (HSLT). Výška nájmu pre nelesné biotopy v alpínskom stupni bola stanovená na základe Znaleckého posudku č. 143/2028 vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty pozemkov a všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu ich bežného obhospodarovania, umiestnených nad hornou hranicou stromovej vegetácie vo vysokohorských oblastiach, pre účely zonácie TANAP-u. Znalecký posudok vypracoval Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline. Pre účely výpočtu nájmu v alpínskom stupni bola vybraná sadzba 35 EUR/ha za 1 rok.

Navrhuje sa použiť viacero foriem náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61 ods. 1 zákona.

Nájom pozemku (§ 61b zákona), predpokladaná výška finančných prostriedkov na zabezpečenie nájmu je 478 676 € ročne.

Tabuľka č. 15: Prehľad neštátnych vlastníkov pozemkov s riešením náhrady formou nájmu v zóne A

Vlastník pozemkov	Plocha v ha	Ročný nájom v EUR
Handel, pozemkové spoločenstvo Važec	56,26	1394,13
Klub slovenských turistov ORAVA, Matúškova 32, Dolný Kubín, PSČ 026 01, SR	2,18	39,91
Majitelia pôdy - pozemkové spoločenstvo Smrečany	103,50	3532,02

Vlastník pozemkov	Plocha v ha	Ročný nájom v EUR
Mesto Kežmarok, Hlavné námestie 1, Kežmarok, PSČ 060 01, SR	1306,83	40246,79
Mesto Spišská Belá, Petzvalova 18, Spišská Belá, PSČ 059 01, Slovenská republika	1924,97	60342,45
Pozemkové spoločenstvo BABKY	123,67	4248,22
Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarialisti obce Východná	1539,50	48013,09
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Liptovská Kokava	424,70	10289,22
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Pribylina	395,39	9002,80
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov v Liptovskom Trnenci	693,62	38241,62
Pozemkové spoločenstvo Jakubovany	84,29	2841,45
Pozemkové spoločenstvo Kanská	104,00	2795,11
Pozemkové spoločenstvo Urbár Štrba	709,77	21448,99
Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Batizovciach	57,33	3370,27
Pozemkové spoločenstvo Urbariát Ždiar	283,28	10640,83
Pozemkové spoločenstvo urbariátu Liptovské Matiašovce	14,72	949,06
Pozemkové spoločenstvo urbariátu v Liptovskej Sielnici	761,51	32349,21
Pozemkové spoločenstvo urbárskeho majetku obce Rakúsy	230,60	7424,72
Pozemkové spoločenstvo Veterná Poruba	129,99	3458,69
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovské Matiašovce, 032 23, Liptovské Matiašovce, č. 92, SR	1,15	105,74
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bobrovec, 032 21, Bobrovec, č. 78, SR	2,66	129,82
Roľnícke družstvo v Pribyline, Družstevná ulica 298, Pribylina, PSČ 032 42, SR	10,62	203,76
Tatry mountain resorts, a. s., Demänovská dolina 72, Liptovský Mikuláš, PSČ 031 01, SR	459,34	14126,22
Urbár, pozemkové spoločenstvo Važec	111,21	2861,76
Urbariát pozemkové spoločenstvo obce Trstené	211,22	7232,02
Urbárske pozemkové spoločenstvo Bobrovec	74,63	3332,15
Urbársky spolok vo Vavrišove pozemkové spoločenstvo Vavrišovo	202,29	4708,20
Vlastníci evidovaní na príslušnom LV	1189,38	44164,24
Združenie vlastníkov lesov a urbariátu pozemkové spoločenstvo Žiar	103,49	2064,27
Združenie vlastníkov lesov a urbariátu pozemkové spoločenstvo Žiar a PS Veterná Poruba	59,97	1554,86
Združenie vlastníkov pozemkov v Jalovci pozemkové spoločenstvo	112,68	3913,30
Spolu	11484,75	385024,92

Tabuľka č. 16: Prehľad neštátnych vlastníkov pozemkov s riešením náhrady formou nájmu v zóne B

Vlastník pozemkov	Plocha v ha	Ročný nájom v EUR
Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarialisti obce Východná	625,46	15515,01
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Liptovská Kokava	966,75	24097,95
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Pribylina	1602,00	39833,01
Pozemkové spoločenstvo Jakubovany	23,84	596,63
Urbársky spolok vo Vavrišove pozemkové spoločenstvo Vavrišovo	544,67	13608,03
Spolu	3762,72	93650,64

Výkup pozemkov do vlastníctva štátu (§ 61c zákona), predpokladaná výška finančných prostriedkov na zabezpečenie výkupu je približne 3 792 000,- €, súvisiace znalecké posudky a správne poplatky sa odhadujú na 20 000,- €. Správa TANAP predpokladá realizáciu výkupu v období rokov 2026 – 2028, ročné náklady predstavujú teda 1/3 celkovej sumy 3 812 000,- € (cca 1 271 000,- €). Ide o výkup cca 31,6 ha lesných pozemkov, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve s pozemkami vo vlastníctve Slovenskej republiky.

Finančná náhrada (§ 61e zákona), v navrhovanej zóne A sa predpokladá obmedzenie bežného obhospodarovania celkovo na 2 850 hektároch lesných porastov. Pri očakávanom celkovom objeme ťažby 285 000 m³ a odhade ceny za 1 m³ drevnej hmoty 47,50 € je suma odhadovaná na náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania v rokoch 2026-2029 v zóne A priemerne 825 000 € ročne. Navrhovaná výška finančnej náhrady vychádza zo súčasného objemu asanačných ťažieb v TANAP-e a súčasných cien drevnej hmoty. Zdrojom prostriedkov na riešenie finančnej náhrady je rozpočtová kapitola Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Pri súčasnom zapojení vlastníka do Programu rozvoja vidieka v opatrení Platby v rámci sústavy Natura 2000 v 5. stupni ochrany na lesnom pozemku a uplatnení podpory na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov podľa § 37 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 3/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory na neprojektové opatrenia Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky, sa táto platba od výšky finančnej náhrady zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku odpočíta.

Zámena pozemkov (§ 61a zákona), predpokladá sa pre nasledovné subjekty, ktoré požadujú túto formu náhrady za obmedzenie bežného hospodárenia: Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarialisti obce Východná, Východná 88, 032 32 Východná, Ladislav Bača, Bulharská 12, 040 01 Košice, Ing. Norbert Hal'ko, Gyňovská 22, 044 14 Čaňa, Zdemar – PP s.r.o. Francisciho 3288, 058 01 Poprad a Puchala, Slávik & partners s.r.o. Thurzova 7, 040 01 Košice.

Tabuľka č. 17: Celková predpokladaná ročná výška finančných prostriedkov na zabezpečenie náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania

Spôsob riešenia náhrady	Predpokladaná ročná výška finančných prostriedkov na zabezpečenie náhrady (€)	Predpokladaný ročný výdavok v rámci 3 rokov (2026, 2027, 2028) (€)	Zdroj financovania
Nájom pozemkov v zóne A (§ 61b)	385 024,92		MŽP SR/S-TANAP
Nájom pozemkov v zóne B (§ 61b)	93 650,64		MŽP SR/S-TANAP
Výkup pozemkov v zóne A (§ 61c)	0	1 271 000	MŽP SR/S-TANAP
Finančná náhrada za 1 rok v zóne A (§ 61e)	825 000,00		MV SR
Spolu	1 303 676,00	1 271 000	

Možnosti náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania uvedené v § 61 ods. 1 písm. a) až e) zákona a budú uplatňované v závislosti od finančných prostriedkov a ponuky zo strany vlastníkov pozemkov v chránených územiach.

5. NÁVRH TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA (OZNAČENIE CHRÁNENÉHO ÚZEMIA, JEHO ZÓN A OCHRANNÉHO PÁSM A PRÍSTUPOVÝCH MIEST DO CHRÁNENÉHO ÚZEMIA)

5.1. Návrh označenia chráneného územia a ochranného pásma

Na základné **označenie národného parku a jeho ochranného pásma**, sa použijú normalizované tabule v zmysle § 24 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z. so štátnym znakom Slovenskej republiky s rozmermi 40 x 30 cm. Na tmavozelenom podklade hornej časti tabule bude umiestnený štátny znak a pod ním názov bielou farbou, kde bude v rámci vlastného územia uvedené: „*Tatranský národný park*“ a v rámci ochranného pásma: „*Ochranné pásmo Tatranský národný park*“. Tabule sa umiestnia na drevený hranol, ktorý bude osadený v kovovej konzole a proti poveternostným podmienkam bude zabezpečený strieškou. Osadené budú na dobre viditeľné miesto na hranici chráneného územia a jeho ochranného pásma spravidla na priesečníku s pozemnou komunikáciou alebo chodníkom, frekventovanými poľnými cestami, komunikáciami a náučnými a turistickými chodníkmi.

Na novovytyčených úsekoch hranice vlastného územia národného parku budú osadené nové stĺpy s normalizovanými tabuľami. Na označenie hraníc tohto územia sa použije celkovo **100 ks nových stĺpov a normalizovaných tabúľ**.

Na novovytyčených úsekoch hranice ochranného pásma národného parku budú osadené nové stĺpy s normalizovanými tabuľami. Na označenie tohto územia sa použije celkovo **184 nových stĺpov a normalizovaných tabúľ**

Rozmiestnenie tabúl je v **prílohe č. 7.7 Mapa technického vybavenia**.

V prvom roku bude investícia vyššia vzhľadom na potrebu obstarat' a osadiť stĺpy, na ktoré sa tabule budú umiestňovať. Po prvej investícii sa v nasledujúcich rokoch bude značenie územia iba obnovovať a poškodené, prípadne absentujúce tabule vymieňať.

5.1.1. Označenie zón chráneného územia

V území národného parku bude priamo v teréne zóna A vyznačená vo výške 1,3 m na hraničných stromoch dvomi červenými pásmi po celom obvode kmeňa a to tak, že jednotlivé značenie stromov po jej hranici sa bude nachádzať v takej vzdialenosti, aby od každého takto označeného hraničného stromu bol dobre viditeľný aj predchádzajúci a nasledujúci hraničný strom zóny.

Na označenie zóny A v TANAP-e je potrebné použiť **153 normalizovaných tabúl**. Na stĺpoch označujúcich NP a OP TANAP-u bude umiestnených **284 ks normalizovaných tabúl**. Obvodové hranice zóny A sa budú označovať v teréne modrým obvodovým značením na hraničných stromoch vo výške 1,3 m po celom obvode kmeňa, tak aby označené stromy boli od seba v takej vzdialenosti, aby od každého takto označeného hraničného stromu bol dobre viditeľný aj predchádzajúci a nasledujúci hraničný strom zóny. Dĺžka obvodovej hranice na vyznačenie zóny A je **534 km**.

Na označenie zóny B v TANAP-e je potrebné použiť **100 normalizovaných tabúl**. Normalizované tabule bude umiestnené na stĺpoch označujúcich NP a OP TANAP-u. Obvodové hranice zóny B sa budú označovať v teréne modrým obvodovým značením na hraničných stromoch vo výške 1,3 m po celom obvode kmeňa, tak aby označené stromy boli od seba v takej vzdialenosti, aby od každého takto označeného hraničného stromu bol dobre viditeľný aj predchádzajúci a nasledujúci hraničný strom zóny. Dĺžka obvodovej hranice na vyznačenie zóny B je **427 km**.

Na označenie zóny C v TANAPe je potrebné použiť **226 normalizovaných tabúl**. Všetky normalizované tabule budú umiestnené na stĺpoch označujúcich NP a OP TANAP-u. Obvodové hranice zóny C sa na základe § 24 ods. 7 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., v teréne nevyznačujú.

Na označenie zóny D v NP Poloniny je potrebné použiť **58 normalizovaných tabúl**. Všetky normalizované tabule budú umiestnené na stĺpoch označujúcich NP a OP NP TANAP-u. Obvodové hranice zóny D sa na základe § 24 ods. 7 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., v teréne nevyznačujú.

5.1.2. Označenie prístupových miest do chráneného územia

Na vybraných drevených stĺpoch s tabuľami so štátnym znakom a s tabuľami označujúcimi chránené územie budú umiestnené aj dodatkové tabule s rozmermi 40 x 30 cm s doplňujúcimi informáciami o TANAP-e (názov, rozloha, doplnkové informácie o prírodných hodnotách územia a dôvody jeho ochrany). Doplnkové tabule budú napísanými zeleným písmom na bielom podklade. Stĺpy s uvedenými tabuľami budú umiestnené na priesečníkoch hranice chráneného územia s pozemnými komunikáciami, resp. turisticky značenými chodníkmi na dobre viditeľných miestach.

Osobitne budú umiestnené tabule vo vlastnom území národného parku na začiatkoch turistických značených chodníkov. Tieto si vyžadujú osadenie stĺpu, resp. informačnej tabule.

Tabuľka č. 18: Výdavky na označenie NP a OP NP Poloniny a zón NP Poloniny

Položka	Počet /množstvo	Jednotková cena (€)	Rozpočet
	(ks)		(€)
Kovová konzola na upevnenie	821	30,00	24 630
Drevený stĺp so strieškou	821	40,00	32 840
Suchý betón 25kg	250	4,20	1 050
Normalizované tabule: Tabuľa 40 x 30 cm	284	8,11	2 303
Normalizované tabule: Tabuľa 10 x 10 cm	537	4,00	2 148
Samolepiace fólie dvojdielne:			
Štátny znak	284	1,40	397,6
Národný park	100	0,70	70
Ochranné pásmo	184	0,70	128,8
Zóna	537	0,70	375,9
Spolu			63 943,3

Tabuľka č. 19: Výdavky na obvodové značenie zón

Obvod hraníc zóny A a B (km)	Výdavky na farbu, štetce a kefy na 1 km hranice (€)	Rozpočet (€)
961	30	28 830

6. PREHLAD ODBORNEJ LITERATÚRY A POUŽITÝCH ODBORNÝCH PODKLADOV

- ANDĚRA, M., HORÁČEK, I., 1982: Poznávame naše savce. Mladá Fronta, Praha, 256 s.
- BALÁŽ, D., MARHOLD, K., URBAN, P., (eds.) 2001: Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochrana prírody 20, suplement. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Centrum ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, 160 p.
- BARUŠ, V. et al., 1989: Červená kniha ohrozených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČSSR - kruhoústí, ryby, obojživelníci, plazy, savci. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 133 s.
- BARUŠ, V. et al., 1992: Fauna ČSFR, Plazy. Academia, Praha, 224 s.
- BARUŠ, V. et al., 1995: Fauna ČR a SR, Mihulovci a ryby. Academia, Praha, 623 s.
- BELLA, P., 1995: Prehľad a rozšírenie jaskýň s ľadovou výplňou na Slovensku. Zborník referátov odborného seminára Ochrana ľadových jaskýň, Liptovský Mikuláš, s. 61–73.
- BELLA, P., ELIÁŠ, M., KASÁK, J., 1997: Slovensko – sprístupnené jaskyne. Knižné centrum, vydavateľstvo, Žilina, s. 11-13.
- BELLA, P., HOLÚBEK, P., 1999: Zoznam jaskýň na Slovensku. Ministerstvo životného prostredia SR, vydavateľstvo Ekopress, Bratislava, 268 s.
- BELLA, P., HLAVÁČKOVÁ, I., HOLÚBEK, P., 2007: Zoznam jaskýň na Slovensku (Stav k 30.6.2007). Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva. 364 s.
- BERKOVÁ, A. a kol., 2002: Krajinnookologický plán regiónu Vysoké Tatry. SAŽP Banská Bystrica, 146 s.
- BERKOVÁ, A., 2003: Sektorová správa: Územné plánovanie a kultúrno – historické dedičstvo, Správa TANAP, Tatranská Štrba, 32 s.
- BOHUŠ, I., 2004: Od ohnísk a kolíb po tatranské osady. Vydavateľstvo IΠB, Ivan Bohuš, 136 s.
- BOHUŠ, I. 1994: Dejiny osídlenia Podtatranskej kotliny. Vývoj osídlenia Tatranského podhoria a Ždiarskej brázdy. Poľnohospodárstvo. Vývoj vlastníckych vzťahov k lesom. In Tatranský národný park Biosférická rezervácia /ed. I. Vološčuk/, s. 201-220, 256-268. Gradus, Martin.
- BERTO VÁ, L., et al., 1984: Fytogeografické členenie Slovenska, p. 418-420. In.: Flóra Slovenska IV/1, VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 443 pp.
- BIELY, A., et al., 2002: Geologická stavba (1:500 000), p. 74-75. In.: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 pp.

- BOHUŠ, I., 1972: Historický vývoj Vysokých Tatier In: Zborník prác o Tatranskom národnom parku č. 14, Správa TANAPu Tatranská Lomnica.
- ČABOUN, V., 1997: Ekologická stabilita lesných ekosystémov vzhľadom na ich vývojové štádium. In: Midriak, R., a kol., Racionálne obhospodarovanie a využívanie územia BR Poľana z krajinnoekologických a lesníckoekologických aspektov. 2. čiastková správa za rok 1996. Technická univerzita vo Zvolene, s. 169-172.
- ČEŘOVSKÝ, J., ŠOLTÉSOVÁ, A., PACLOVÁ, L., 1999: *Linnaea borealis* L. – In: ČEŘOVSKÝ, J., FERÁKOVÁ, V., HOLUB, J., MAGLOCKÝM, Š., PROCHÁZKA, F. (eds.), Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR Vol. 5. Vyššie rastliny. Príroda, Bratislava, 226 s.
- DANKO, Š., DAROLOVÁ, A., KRIŠTÍN, A., (eds.), 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava, 688 s.
- DÍTĚ, D., 2004: *Carex pulicaris*, *Eriophorum gracile*, *Sparganium minimum* [Report]. In: DÍTĚ, D. (ed.), Zaujímavější floristické nálezy.- Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 25, s. 243-245.
- DÍTĚ, D., 2004: Program záchrany ostrice výbežkatej – *Carex chordorrhiza* L. f. (msc.) Depon in: ŠOP, Správa TANAP, pracovisko Liptovský Mikuláš, 12 s.
- DÍTĚ, D., KUBANDOVÁ, M., PUKAJOVÁ, D., 2005: Chorologické, ekologické a fytocenologické poznámky k výskytu ostrice blšnej (*Carex pulicaris* L.) na Slovensku. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 27, s. 77-84.
- DÍTĚ, D., PUKAJOVÁ D., 2002: Chorologické, ekologické a fytocenologické poznámky k výskytu ostrice výbežkatej (*Carex chordorrhiza* Ehrh.) na Slovensku. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 24, s. 61-64.
- DÍTĚ, D., PUKAJOVÁ D., 2003: Program záchrany blatnice močiarnej – *Scheuchzeria palustris* L. (msc.) Depon in: ŠOP, Správa TANAP, pracovisko Liptovský Mikuláš, 11 s.
- DÍTĚ, D., PUKAJOVÁ, D., 2004: Súčasný výskyt vzácných vyšších rastlín nelesných rašelinných spoločenstiev v území Tatranského národného parku a jeho ochranného pásma. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 7(40), Tatranská Lomnica, s. 263-272.
- DÍTĚ D., PUKAJOVÁ D., SLIVINSKÝ J., 2004: *Sparganium angustifolium* (Sparganiaceae) – a new locality in the Carpathians. Biologia, Bratislava, 59/4, s. 491-492.
- DÍTĚ, D., PUKAJOVÁ D., STAROŇ M., 2001: K výskytu *Lycopodiella inundata* (L.) Holub a *Scheuchzeria palustris* L. na Slovensku. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 23, s. 57-63.
- DÍTĚ, D., STAROŇ, M., KUBANDOVÁ M. 2008: Poznámky k recentnému výskytu všivca žezlovitého (*Pedicularis sceptrum-carolinum*) na Slovensku. In: Bull. SBS, Bratislava, roč. 30, č. 1: s. 45-56.

- DRDOŠ J., 1992 : Prírodné prostredie: zdroje – potenciály – únosnosť – hazardy – riziká. Geografický časopis, ročník 44, číslo 1, s. 30-39.
- DRDOŠ, J., KOZOVÁ, M., 1992 : Súčasný stav výskumu únosnosti územia (Carrying Capacity). Geografický časopis, ročník 44, číslo 4, s. 356-362.
- DUDA, J. VÁŇA J., 1968: Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei - III., Čas. Slez. Mus., Ser. A, 17, s. 89-114.
- DUCHOŇ M., DÍTĚ D., 2013: Sibbaldia procumbens (sibaldka rozprestretá) na Slovensku, Bull. Slov. Bot. Spoločn., roč. 35, č. 1: s. 33–38.
- ELIÁŠ P. ml. (editor), 2013: Zaujímavejšie floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn., roč. 35, č. 1: s. 77–85.
- ELIÁŠ P., DÍTĚ D., KLIMENT J., HRIVNÁK R., FERÁKOVÁ V., 2015: Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014), Biologia 70/2, Section Botany, s. 218 – 228.
- FERÁKOVÁ, V., HOLUB, J., MAGLOCKÝ, Š., PROCHÁZKA, F. (eds.),: Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR Vol. 5. Vyššie rastliny. Príroda, Bratislava, 453 s.
- FERÁKOVÁ, V., MAGLOCKÝ, Š., MARHOLD, K., 2001: Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenska. In: BALÁŽ, D., MARHOLD, K., URBAN, P., Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska. Ochrana prírody, 20. Suplement. ŠOP SR Banská Bystrica, s. 44-77.
- FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ, Z., HANÁK, V., 1965: Stavovce Slovenska IV - cicavce. Slovenská akadémia vied, Bratislava, 336 s.
- FRIEDER, S., 1995: Vtáky lesov, lúk a polí. Ikar, a.s., Bratislava, 287 s.
- FUTÁK, J., 1966: Fytogeografické členenie Slovenska. Flóra Slovenska 2. Veda Bratislava, 320 s.
- FUTÁK, J., 1980: Fytogeografické členenie. In: MAZÚR E. (red.) Atlas slovenskej socialistickej republiky, mapa VII/14, Bratislava, s. 88.
- GAŠPAR, J.: O tatranských chatách v extrémnych polohách In: Tribúna, s. 269 – 272 [online]. [cit. 2015-02-01] Dostupné na internete: <https://www.sav.sk/>.
- GREGUŠ, C., 1998: Vývoj koncepcií hospodárskej úpravy lesa Tatranského národného parku. Monografické štúdie o národných parkoch, 2. Správa národných parkov SR, Tatranská Lomnica, vyd. SLZA, Poprad, s. 73-92.
- GREGUŠ, C., JANÍK, R., 1999: Vývoj ukazovateľov stavu lesa v TANAP-e za uplynulých štyridsať rokov. In: KOREŇ, M. (ed.), Päťdesiat rokov starostlivosti o lesy TANAPu. Zborník referátov z konferencie. MARMOTA PRESS, Poprad, s. 71-80 s.

- HALOUZKA, R., 1989: Nové poznatky o stratigrafii a zaľadneniach v Západných Tatrách a ich predpolí (vo vzťahu k oblasti Vysokých Tatier). Regionálna geológia Západných Tatier, Bratislava, 25, s. 35-40.
- HAMERSKÝ, R., 1981: *Nartheceum ossifragum* a *Nigritella nigra* v Československu. Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 16, s. 13-14.
- HANČINSKÝ, L., 1972: Lesné typy Slovenska. Príroda, Bratislava, 307 s.
- HANZEL, V., 2004: Podzemné vody Tatranského národného parku a jeho predpolia. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 7 (40), Tatranská Lomnica, s. 147-162.
- HATINOVÁ, M., URBANOVÁ, K., 1999: Inventarizačný výskum flóry a fauny PR Švihrová, Naturae tutela, Liptovský Mikuláš, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, č. 5, s. 125 –142.
- HINDÁK F., KUTHAN J., LISICKÁ E., PACLOVÁ L., PIŠÚT I., ŠOLTÉS R., ŠOLTÉSOVÁ A., ŠOMŠÁK L., 1989: Návrh na štátne prírodné rezervácie a chránené náleziská v Tatranskom národnom parku z botanického hľadiska. Zborník prác o Tatranskom národnom parku, 29, Osveta, Martin, s. 81-114.
- HOCHMUTH Z., 2008: Krasové územia. In: Geographia Cassoviensis jaskyne Slovenska: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 210 s.
- HOLČÍK, J., NAGY, Š. 1986: Ichtyofauna Štrbského plesa. Druhové zloženie. Zborník prác o Tatranskom národnom parku, 27, Osveta, Martin, s. 5-20.
- HOUDEK, I., BOHUŠ, I., 1976: Osudy Tatier. Šport, Bratislava, 244 s.
- HOVORKOVÁ, F. 1993: Projekt R-ÚSES okresu Liptovský Mikuláš – Dopracovanie. ÚSTEP, Banská Bystrica, s. 89-90.
- HUBA, M. (ed.) 1988: Historické krajinné štruktúry. Ochrana prírody, odborná príloha spravodaja MV ŠZOPK Bratislava, s. 62
- HUBA, M., IRA, V., 2000: Stratégia trvalo udržateľného rozvoja vo vybraných regiónoch. STUŽ/SR, Bratislava, 192 s.
- IGLÁROVÁ, Ľ., LIŠČÁK, P., 1998: Geofaktory životného prostredia regiónu Vysoké Tatry. Geológia a životné prostredie, Zborník referátov z 1. konferencie, Bratislava, s. 13-132.
- IRA, V., 1999: Životné prostredie, kvalita života a trvalo udržateľný rozvoj vo vnímaní a predstavách obyvateľov (v regiónoch Dolné Pomoravie, Tatry a Východné Karpaty). Acta Facultatis Studiorum Humanitates et Naturae Universitatis Prešoviensis. Prírodné vedy Folia Geographica 3, 32, p. 338-347.
- IRA, V., 2001: Social, economic and environmental dimension of sustainable development in protected areas. Ekológia (Bratislava), 20, Supplement 3, p. 305-316.

- JANČURA, P., 1998: Súčasne a historické krajinné štruktúry v tvorbe krajiny, Životné prostredie, Vol. 32, No. 5, 1998.
- JANČURA, P., SISÁK, L., 2005: Program starostlivosti o TANAP, kapitola, 9. 5. Starostlivosť o krajinu, Správa TANAP, Tatranská Lomnica.
- JANČURA, P., SLÁMOVÁ, M., KUEANDA, M., 2007: Actual Trends in Landscape Development of Landscape Planning and Design at Technical University in Zvolen. Czasopismo Techniczne, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Architektura, Politechnika Krakowska, Kraków, z. 5-A/2007, pp. 206-208.
- JANIGA, M., ŠVAJDA, J., 2002: Ochrana kamzíka Chamois Protection. Správa TANAPu v Tatranskej Štrbe, Správa NAPANT-u v Banskej Bystrici, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline, 262 s.
- JANÍKOVÁ E.: 1995, Správa z mapovania motýľov ŠPR Švihrová, nepublikované, 2 s.
- JASÍK M., DÍTĚ D., ELIÁŠ P., 2014: *Linnaea borealis* (linnéovka severná) na Slovensku, Bull. Slov. Bot. Spoločn., roč. 36, č. 1: s. 49–56.
- JENÍK, J., 1970: Homeostase krajiny. Acta ecologica naturae ac regionis 1-2, Terplan, Praha, s. 5-7.
- KAMINSKÁ L., 2008: Die archäologischen Ausgrabungen auf der Travertinkuppe von Hörka Ondrej bei Poprad in s. 95 – 112 [online]. [cit. 2016-04-02] Dostupné na internete: <http://www.quartaer.eu/>.
- KLIMENT, J., 1999: Komentovaný prehľad vyšších rastlín flóry Slovenska, uvádzaných v literatúre ako endemické taxóny. Bulletin SBS, roč. 21, suplement 4, Botanická záhrada UK, Bratislava, 332 s.
- KLIMENT J., TURIS P., JANIŠOVÁ M., 2016: Taxa of vascular plants endemic to the Carpathian Mts, Preslia 88: s. 19 – 76.
- KOLLÁROVÁ, Z. 2006: Spišská Belá. Universum Prešov, 438 s.
- KOL., 1992: Program starostlivosti o Tatranský národný park do roku 2000, Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva SR, Slovenská komisia pre životné prostredie, Správa Tatranského národného parku, Tatranská Lomnica 1992, 88 s.
- KOL., 2002: Krajinnoeekologický plán Regiónu Vysoké Tatry, Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica 2002, 149 s.
- KOL., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002, 344 s.
- KOL., 2003: Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy NATURA 2000, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha, 157 s.

- KOL., 2005: Aktualizácia krajinnoekologického plánu regiónu Vysoké Tatry - Revitalizácia územia regiónu Vysoké Tatry po prírodnej kalamite, Ministerstvo životného prostredia SR; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 38 s.
- KOL., 2006: Program starostlivosti o Tatranský národný park, Správa Tatranského národného parku, Tatranská Štrba, nepublikovaný.
- KOL., 2006: Projekt revitalizácie lesných ekosystémov na území Vysokých Tatier postihnutom veternou kalamitou dňa 19.11.2004, Národné lesnícke centrum Zvolen, Zvolen, 62 s.
- KOL., 2008: Zásady managementu stanovišť druhu v európsky významných lokalitách sústavy Natura 2000, Agentura ochrany prírody a krajiny České republiky, Praha, 202 p.
- KOL., 2008 - 2009: Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry v Ždiari, Urbanisticko – historický výskum, Krajský pamiatkový úrad Prešov 74 s.
- KOL., 2008 Poznámky k recentnému výskytu všivca žezlovitého (*Pedicularis sceptrum carolinum*) na Slovensku BULLETIN Slovenskej botanickej spoločnosti Bratislava, roč. 30, č.1:45-56, 2008.
- KOL., 2009: Pracovné postupy hospodárskej úpravy lesov, Národné lesnícke centrum Zvolen, Zvolen, 147 s.
- KOL., 2010: Pamiatková zóna Hybe, Zásady ochrany pamiatkového územia, Pamiatkový úrad Slovenskej republiky – Krajský pamiatkový úrad Žilina 85 s.
- KOL., 2010: Tatry – Príroda, Baset, Praha 648 s.
- KOL., 2010: Lesy s veľkým spoločenským významom, príručka pre identifikáciu, obhospodarovanie a monitoring, A-projekt, n.o. Liptovský Hrádok, 2010, 32 s.
- KOL., 2012: Digitálna geologická mapa Slovenskej republiky, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, MŽP SR.
- KOL., 2012: Atlas druhov európskeho významu pre územia NATURA 2000, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, DVD.
- KOL., 2015: Manažmentové modely pre údržbu, ochranu a obnovu mokradňových biotopov, Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 200 p.
- KONČEK, M. 1980: Klimatické oblasti. Atlas SSR. SAV a SÚGK, Bratislava, 66 s.
- KONÔPKA, J., 1992: Modely cieľových stromov smreka z hľadiska statickej stability. Sborník č. 153 Akademie zemědělských věd ČSFR, Praha, 106 s.
- KONVIČKA M., BENEŠ J. & ČÍŽEK L., 2005: Ohrozený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management. Sagittaria, Olomouc, 127 s.
- KONVIČKA M., ČÍŽEK L. & BENEŠ J., 2006: Ohrozený hmyz nížinných lesů: ochrana a management. Sagittaria, Olomouc, 79 s.

- KOREŇ, M., 2002a: Vývoj a súčasné problémy územnej ochrany Tatranského národného parku. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 5 (38), Tatranská Lomnica, s. 5-53.
- KOREŇ, M., 2002b: K teórii prírodoochranného hodnotenia národných parkov. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 5 (38), Tatranská Lomnica, s. 55 – 71.
- KOREŇ, M., 2002c: K metodike prírodoochranného hodnotenia a členenia národných parkov. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 5 (38), Tatranská Lomnica, s. 73–89.
- KOREŇ, M., 2005: Vetrová kalamita 19. novembra 2004 – nové pohľady a konsekvencie. Tatry, ročník XLIV, mimoriadne vydanie, Štátne lesy TANAPu v Tatranskej Lomnici, s. 6-28.
- KOREŇ, M., LINKEŠ, V., BUBLINEC, E., 1994: Charakteristika pôd. In: VOLOŠČUK, I. et. al., Tatranský národný park. Biosférická rezervácia. Vydavateľstvo Gradus, Martin, s. 86104.
- KOREŇ M., 2012: Od Štrby po Štrbský štít, obec Štrba, 196 p.
- KORPEL, Š., 1989: Pralesy Slovenska. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 332 s.
- KRAJČOVIČ, A., 1976: Vývoj lesného hospodárstva v oblasti Tatranského národného parku. Zborník prác o Tatranskom národnom parku, 17, s. 231-248.
- KRIŠTOF, M., URBANOVÁ, I., 2003: Obce a ochrana drevín, odborná – metodická príručka. ŠOP SR v spolupráci s MŽP SR, s. 12-14.
- KYSELOVÁ Z., PACLOVÁ L., ŠOLTÉS R. & ŠOLTÉSOVÁ A., 1994: Červená listina endemických, chránených a ohrozených taxónov flóry. - In: Vološčuk I. (ed.), Tatranský národný park – biosférická rezervácia, Gradus, s. 454-478.
- KYSELOVÁ, Z., 2013: Správa z mapovania a určovania lichenizovaných a nelichenizovaných húb v ÚEV Gánovské slaniská, ÚEV Spišskoteplické slatiny, ÚEV Prímovské skaly, ÚEV Poš, ÚEV Brezové, 4 s.
- ŁADYGIN, Z., CHOVANCOVÁ, B., 2005: Monitoring ruchu turystycznego w Tatrach/Monitoring návštevnosti Tatier, Vydavateľstvo TPN, Zakopane, 93 s.
- LAPIN, M., et al., 2002: Klimatické oblasti (1:1000 000), p.95. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 s.
- LAUČÍK, P., 2006: Liptov od doby železnej po sťahovanie národov In: Štúdie o Tatranskom národnom parku č. 40, Štátne lesy TANAPu Tatranská Lomnica.
- LEHOTSKÝ M., 2011: Kotlinový kras – geomorfologické pomery a aspekt exhumácie (Príklad hybského krasu) in Geografický časopis č. 53/2001, s.111 – 126.
- LEHOTSKÝ, M., 2003: Koncepcia veľkoplošného obhospodarovania jelenej poľovnej oblasti J – XXXI Vysoké Tatry. Lesnícky výskumný ústav Zvolen (odbor ochrany lesa a poľovníctva), 29 s.

- LINKEŠ, V., 1980: Pedologická mapa Vysokých Tatier a ich predpolia, 1:50 000. Bratislava, VÚPaV, (nepublikované).
- LINKEŠ, V., 1981: Geografia pôd Vysokých Tatier a ich predpolia. In : Geografický časopis, roč. 33, č. 1. s. 32-49.
- LISICKÁ, E., 2005: The Lichenes of the Tatry Mountains. Veda, Bratislava, 439 s.
- LUKNIŠ, M., 1973: Reliéf Vysokých Tatier a ich predpolia. SAV Bratislava, 175 s.
- LUKNIŠ, M., 1989: Návrh na štátne prírodné rezervácie v Tatranskom národnom parku z geomorfologického hľadiska. Zborník prác o Tatranskom národnom parku, 29, Osveta, Martin, s. 21-37.
- MAGDOLEN, P., TENCER, J., 1994: Jaskynný systém strednej časti Úplazu vo Vysokých Tatrách. Spravodaj SSS, Liptovský Mikuláš, 25, 4, s. 4-9.
- MAGLAY, J., et al., 2002: Neotektonická stavba (1:500 000), p.78-79. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 pp.
- MAGLOCKÝ, Š., 2002: Potenciálna prirodzená vegetácia (1:500 000), p.1 14-115. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 pp.
- MAHEL, M., 1986: Geologická stavba československých Karpát. Paleoalpínske jednotky 1. Veda, vyd. SAV, Bratislava, 508 s.
- MAJZLAN, O., 2013: Chrobáky Coleoptera PR Poš pri Starej Lesnej, nepublikované, 7 s.
- MAJZLAN, O., 2014: Chrobáky (Coleoptera) vybraných lokalít (ÚEV) v okolí Tatier, nepublikované 7 s.
- MARHOLD, K., a HINDÁK, F., (eds.) 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 687 p.
- MARŠÁKOVÁ, M. et. al., 1977: Národní parky, rezervace a jiná chránená území přírody v Československu. Akademie Praha, 370 s.
- MAZÚR, E., LUKNIŠ, M., 1986: Geomorfológia. Časť Slovensko. Slovenská kartografia, Bratislava. In: Atlas krajiny SR (p. 88), 2002, MŽP SR, Bratislava, 342 s.
- MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVIŤKOVIČET, J., 1980: Geomorfológia. Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, SÚGK, Bratislava. In: Atlas krajiny SR (p. 86-87), MŽP SR, Bratislava, 342 pp.
- MIDRIAK, R., 1978: Intenzita potenciálnej erózie pôdy v Tatrách. Zborník prác o Tatranskom národnom parku, 20, Martin, Osveta, s. 93-114.
- MIDRIAK, R., 1994: Povrch. In : Vološčuk, I. et al., Tatranský národný park. Biosférická rezervácia. Vydavateľstvo Gradus, Martin, s. 33-50.

- MIDRIAK, R., 1997: Biosférická rezervácia Tatry. Enviromagazín, 2, SAŽP, Banská Bystrica, s. 6-7.
- MIDRIAK, R., 1997: Ohrozenie povrchu krajiny a limit jej trvalo udržateľného rozvoja. In: MIDRIAK, R. (ed.), Trvalo udržateľný rozvoj krajiny. Zborník referátov, Technická univerzita Zvolen, p. 207-214.
- MIDRIAK, R., 1999: Ekologická únosnosť vysokohorských oblastí z hľadiska morfolodynamických procesov. Životné prostredie, vol. 33, číslo 1, s. 42-45.
- MIDRIAK, R., 2002: Biosférické rezervácie Slovenska vo svetle hodnotenia zmien krajiny. In: MIDRIAK, R., SLÁVIKOVÁ, D. (eds.), Biosférické rezervácie Slovenska III. Zborník referátov, Technická univerzita vo Zvolene, s. 39-46.
- MIDRIAK, R., 2004: Horské oblasti a ich trvalo udržateľný rozvoj. Technická univerzita vo Zvolene, 174 s.
- MÍCHAL, I., 1992: Ekologická stabilita. Veronika, Brno. 243 s.
- MICHÁLIK, J., 2004: Geologická stavba, zloženie a vývoj Tatier – prehľad novších poznatkov. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 7 (40), s. 125-132.
- MICHÁLKOVÁ, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR (textová + mapová časť SSR). Veda, Bratislava.
- MUCINA, L., MAGLOCKÝ, Š., 1985: A List of vegetation units of Slovakia. Doc. phytosociologiques. N. S. Vol. IX. Camerino, 220 s.
- MUŽÍK, V., ZONTÁG, M., KRÁL, P. 2003: Optimalizácia vodného ekosystému Štrbského plesa. Enviromagazín. SAŽP Banská Bystrica, 8, s. 30-31.
- NEMČOK, J. et al., 1993: Geologická mapa Tatier 1:50 000 a Vysvetlivky ku geologickej mape Tatier. GÚDŠ Bratislava.
- OLEJNÍK, J. 1969: Príspevok k sociálnej a ekonomickej štruktúre podtatranských osád od konca 18. storočia. Zborník prác o Tatranskom národnom parku, 11: 525-558.
- OSZLÁNYI, J., 2000: Výsledky hodnotenia biosférických rezervácií v regióne EUROMAB. In: MIDRIAK, R., SLÁVIKOVÁ, D. (eds.): Biosférické rezervácie Slovenska III. Zbor. refer., FEE TU vo Zvolene, s. 248-259.
- PACANOVSKÝ, M. a kol., 1967: Koncepcia Tatranského národného parku. Obzor, Bratislava, 280 s.
- PACL, J. 1994: Vodstvo. In: Vološčuk, I. et. al., Tatranský národný park Biosférická rezervácia. Vydavateľstvo Gradus, Martin, s. 66-78.
- PACL, J., 2005: Výchry v Tatrách. Tatry, 2, Štátne lesy TANAP, Tatranská Lomnica, s. 8-9.

- PAPÁNEK, 1978: Teória a prax funkčne integrovaného lesného hospodárstva. Lesnícke štúdie 29, vyd. Príroda, Bratislava, 218 s.
- PAVLARČÍK, S., 2004: Výsledky speleologickej činnosti v Tatrách. Štúdie o Tatranskom národnom parku, 7 (40), Tatranská Lomnica, s. 191-202.
- PEIGER, M., TOMKA, P., PAULÍNÝ, M., 2015: Huby Liptova. Liptovské múzeum v Ružomberku, 168 s.
- PEIGER, M., 2015: Vybraní zástupcovia jelenkovitých húb (*Bankeraceae*), ich ekológia a indikačná hodnota v lesných ekosystémoch. Liptovský Mikuláš, 67 s.
- PILOUS, Z., 1965: Fragmenta bryologica 51-60. Preslia, 37, s. 13-26.
- PLESNÍK, P., 2002: Fytogeograficko-vegetačné členenie (1:1000 000), p. 113. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 s.
- POLÁK P., SAXA A., 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 s.
- RATKOŠ, P. 1988: Slovensko v dobe Veľkomoravskej, Východoslovenské vydavateľstvo 1998, Košice, 177 s.
- REICHHOLF, J., 1996: Cicavce. Ikar, a. s. Bratislava, 287 s.
- REPKA, P. 1994: ÚSES okresu Poprad, Tatrania, Stará Lesná, 112 s., nachádza sa na Okresnom úrade Poprad, odbor starostlivosti o životné prostredie
- RESNER, V., 1966: Nález skalenky (*Loiseleuria procumbens*) ve Vysokých Tatrách. Biológia, Bratislava, 22, s. 391-392.
- RICHTER, I., 2012: Zoznam Lepidopter z niektorých ÚEV v pôsobnosti TANAP-u zistených v r. 2012, záverečná správa z výskumu, 4 s.
- RICHTER I., 2013: Zoznam Lepidopter zistených v ÚEV Poš, Záverečná správa z monitoringu, 5 s.
- ROSOVÁ, V., 2001: Biosphere Reserves: models territories for sustainable development. Ekológia (Bratislava), 20, Supplement 3, s. 62-67.
- SANIGA M., 1999: Možnosti a skutočnosť uplatnenia prírody blízkyh hospodárskych spôsobov v lesoch TANAP-u. Päťdesiat rokov starostlivosti o lesy TANAPu, Zborník referátov z konferencie Vysoké Tatry, 16. - 18. júna 1999, MARMOTA PRESS, Poprad, 99-102 s.
- SEDLÁČEK, K. ET AL., 1988: Červená kniha ohrozených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČSFR - ptáci. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 180 s.
- SLÁDEK, J., MOŠANSKÝ, A., 1985: Cicavce okolo nás, Osveta, Martin, 246 s.
- SOJÁK, J., 1983: Rostliny našich hor. SPN, Praha, 432 s.

- SOJÁK, M., NOVOTNÁ, M., 2013: Veľká Lomnica – Burchbrich – Urzeitliches dorf unter den Hohen Tatra, Archeologický ústav SAV Nitra, 266 s.
- SPITZKOPF, P. 1984: Starostlivosť o ryby v TANAP-e. Poľovníctvo a Rybárstvo, 5, Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 34-35.
- STANOVÁ V., VALACHOVIČ M. (EDS.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska, DAPHNE - Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 s.
- STOLINA, M. A KOL., 1985: Ochrana lesa. Príroda, Bratislava, 473 s.
- SUPUKA, J., A KOL., 2000: Ekológia urbanizovaného prostredia. Technická univerzita vo Zvolene, s. 118-120.
- SUPUKA, J., SCHLAMPOVÁ, T., JANČURA, P., 1999: Krajinárska tvorba. Technická univerzita vo Zvolene, 211 s.
- ŠÁCHA, D., 2013: Správa z výskumu vážok siedmich ÚEV v pôsobnosti Správy TANAPu, 4 s.
- ŠÁLY, R., ŠURINA, B., 2002: Pôdy (1:500 000), p. 106-107. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 pp.
- ŠEPPER, J., LASÁK, R., GALVÁNEK, D. et T. DRAŽIL, 2002: Metodika mapovania biotopov. In STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (eds.). Katalóg Biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 2-5 pp.
- ŠEPPER, J., LASÁK, R., GALVÁNEK, D. et V. STANOVÁ, 2002: Grasslands of Slovakia. Final report on National Grassland Inventory 1998-2002. DAPHNE – Institute of Applied Ecology, Bratislava, 174 s.
- ŠEPPER, J., LASÁK, R., JAROLÍMEK, I., VALACHOVIČ, M., STANOVÁ, V., HRIVNÁK, R., KUBANDOVÁ, M., DÍTĚ, D., OŤAHELOVÁ, H., GALVÁNEK, D., 2004: Definovanie a hodnotenie priaznivého stavu nelesných biotopov, všeobecné manažmentové opatrenia a koncept monitoringu nelesných biotopov, Záverečná správa DANCEE projekt 2004, Bratislava, 104 s.
- ŠEPPEROVÁ STANOVÁ, V., PLASSMAN ČIERNA, M., (eds.), 2011: Manažmentové modely pre údržbu, ochranu a obnovu biotopov. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 41 s.
- ŠEPPEROVÁ, V., ŠEPPER, J., CELER, S., DRAŽIL, T., 2013: Plány obnovy a monitoringu v územnej pôsobnosti TANAPu, DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie v spolupráci so Štátnou ochranou prírody, Bratislava, 97 p.
- ŠIMO, E., ZAŤKO, M., 1980: Typy režimu odtoku. Atlas SSR. SAV a SÚGK, Bratislava, 67 s.

- ŠKAPEC, L. ET AL., 1992: Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov ČSFR - bezstavovce. Príroda, Bratislava, 152 s.
- ŠKOLEK J., 1999: Floristicko-vegetačné pomery hydromorfných lokalít ochranného pásma TANAPu na hornom Liptove. In: Ochrana prírody 17, Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum ochrany prírody a krajiny – Banská Bystrica, s. 101-112.
- ŠKUBLA, P. (2003). Mycoflora Slovaca. Mycelium, 1103 s.
- ŠMARDA, J., 1961a: Vegetační poměry Spišské kotliny. Vydavatel'stvo Slovenskej akademie vied, Bratislava, 268 s.
- ŠMARDA, J., 1961b: Příspěvky k rozšíření jatrovek v Československu VI. Biol. práce, VII/1, s. 5-45.
- ŠMÍDA, B., PAP, I., KAPUCIAN, E., 2004: Mesačný tieň – nový jaskynný systém Vysokých Tatier. Spravodaj SSS, 3, Liptovský Mikuláš, s. 3-17.
- ŠOLTĚS R., DÍTĚ D., PUKAJOVÁ D., 2002: A new locality of glacial relic moss *Pseudobryum cinclidioides* in the Tatra Mts., Slovakia. Thaiszia – J. Bot., 12, Košice, s. 167-171.
- ŠOLTĚS, R., 2013: Závěrečná správa z identifikácie machorastov pre vybrané ÚEV, 2 s.
- ŠOLTĚS, R., 2015: Machorasty území európskeho významu ÚEV Poš, ÚEV Blatá a ÚEV Gánovské slaniská, Správa z inventarizačného výskumu, 23 s.
- ŠOMŠÁK L., 1989: Návrh na štátne prírodné rezervácie a chránené náleziská v Tatranskom národnom parku z botanického hľadiska. Zborník TANAP, 29, Osveta, Martin, s. 81-114.
- ŠOMŠÁK, L., VICENÍKOVÁ, A., MAČOR, S., 1996: Fytocenologická mapa prírodnej rezervácie Bor pri Podspádoch. Štúdie o Tatranskom národnom parku, Tatranská Lomnica, 1 (34): s. 71-87.
- ŠŤASTNÝ, P., NIEPLOVÁ E., MELO, M., 2002: Priemerná ročná teplota vzduchu (1:2000 000), p.98. In: Atlas krajiny SR, MŽP SR, Bratislava, 342 pp.
- ŠVAJDA, J., VANČURA, T., VOLOŠČUK, I., 2005: Misia IUCN v Tatranskom národnom parku. Monografické štúdie o národných parkoch, 5, Štátna ochrana prírody v Banskej Bystrici, Správa Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici, s. 249-289.
- ŚWIĘCH, J., 2011: Architecture related to sheep farming activities [online]. [cit. 2016-12-01] Dostupné na internete: <http://www.prismanet.gr/>.
- Znalecký posudok č. 143/2028: Stanovenie všeobecnej hodnoty pozemkov a všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu ich bežného obhospodarovania, umiestnených nad hornou hranicou stromovej vegetácie vo vysokohorských oblastiach, pre účely zonácie TANAP-u. Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline.

- TURIS, P., KOŠTÁL, J., 2001: *Ranunculus pygmaeus* v Západných Tatrách. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 23, s. 117-119.
- URBAN P, KADLEČÍK J., 2001: Program záchrany chráneného ohrozeného druhu vydra riečna *Lutra lutra*, ŠOP SR, Banská Bystrica, 41 s.
- VAVROVÁ Ľ., 2013: Správa z inventarizačného výskumu mäkkýšov (Mollusca) v ÚEV Biely Váh, Švihrová, Blatá a Pod Suchým hrádkom.
- VASS, D., (ed.), 1988: Vysvetlivky k mape Regionálnegeologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy na území ČSSR. Geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava, 65 s.
- VICENÍKOVÁ, A., POLÁK, P., (eds.), 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku, ŠOP SR, Banská Bystrica, 151 s.
- VLADOVIČ, J., GRÉK, J., 1999: Uplatnenie lesníckej typológie pri plánovaní drevinového zloženia lesov Slovenska. In: Uplatnenie výsledkov typologického a ekologického prieskumu lesov v hospodárskej úprave lesov, v ochrane prírody a vo vyučovacím procese. Zborník referátov, Lesoprojekt, s. 19-28.
- VLADOVIČ, J., a kol., 1999: Ekologická stabilita lesných spoločenstiev. Záverečná správa čiastkového vedecko-technického projektu. LVÚ vo Zvolene, 201 s.
- VLČKO, J., DÍTĚ, D., KOLNÍK, M., 2003: Vstavačovité Slovenska. ZO SZOPK, Zvolen, 120 s.
- VOLOŠČUK, I., (ed.), 1992: Program starostlivosti o Tatranský národný park do roku 2000. MLVH SR, SKŽP, Správa TANAP, Tatranská Lomnica, 88 s.
- VOLOŠČUK, I. A KOL., 1994: Tatranský národný park. Biosférická rezervácia. Vydavateľstvo GRADUS, Martin, 555 s.
- VOLOŠČUK, I., 1995: Program UNESCO Človek a biosféra v Tatrách. SLZA, Poprad, 10 s.
- VOLOŠČUK, I., 1996: Obnova ekologickej stability tatranských lesov. Ochrana prírody, Banská Bystrica, roč. 14, s. 203-217.
- VOLOŠČUK, I., 1997: Starostlivosť o chránené územia. Technická univerzita vo Zvolene, 120s.
- VOLOŠČUK, I., 1998: Vývoj koncepcií ochrany prírody a krajiny Tatranského národného parku. Monografické štúdie o národných parkoch, 2. Správa národných parkov SR, Tatranská Lomnica, vyd. SLZA, Poprad, s. 145-231.
- VOLOŠČUK, I., 1999a: Prínos a perspektívy Tatranského národného parku v ochrane prírodného dedičstva Karpát. In: Vološčuk, I. (ed.), Prínos a perspektívy Tatranského národného parku v ochrane prírodného dedičstva Karpát. Zborník referátov. Správa TANAPu, Tatranská Lomnica, vyd. SLZA Poprad, s. 32-56.

- VOLOŠČUK, I. (ed.), 1999b: The National Parks and Biosphere Reserves in Carpathians. The Last Nature Paradises. ACANAP, Tatranská Lomnica, vyd. SLZA, Poprad, 244 s.
- VOLOŠČUK, I., 1999c: Konceptie geobiocenologického výskumu v Tatranskom národnom parku. In: Uplatnenie výsledkov typologického a ekologického prieskumu lesov v hospodárskej úprave lesov, v ochrane prírody a vo vyučovanom procese. Zborník referátov, Lesoprojekt Zvolen, s. 77-84.
- VOLOŠČUK, I., 2000a: Trvalo udržateľný rozvoj v Biosférickej rezervácii Tatry. SNK programu UNESCO MAB, vyd. Technická univerzita vo Zvolene, 29 s.
- VOLOŠČUK, I., 2000b: Mýtus a realita biosférických rezervácií na Slovensku. In: MIDRIAK, R., SLÁVIKOVÁ, D. (eds.), Biosférické rezervácie Slovenska III. Zborník referátov, vyd. Technická univerzita vo Zvolene, s. 260-266.
- VOLOŠČUK, I., 2001: Životné prostredie Tatransko-Podtatranského regiónu a Biosférickej rezervácie Tatry v integračnom procese. SNK programu UNESCO MAB, vydavateľstvo TU vo Zvolene, 36 s.
- VOLOŠČUK, I., 2003a: Od národného parku k Biosférickej rezervácii Tatry. SNK MAB, vydavateľstvo TU vo Zvolene, 50 s.
- VOLOŠČUK, I., 2003b: Ochrana prírody a krajiny. Technická univerzita vo Zvolene, 235 s.
- VOLOŠČUK, I., 2004: Príspevok biosférických rezervácií UNESCO k trvalo udržateľnému rozvoju. In: MIDRIAK, R. (ed.), Biosférické rezervácie na Slovensku V. Zborník referátov, vyd. Technická univerzita vo Zvolene, s. 163-175.
- VOLOŠČUK, I., 2005: Ekologický prístup k riešeniu následkov novembrovej biologickej katastrofy v lesoch Tatranského národného parku. Monografické štúdie o národných parkoch, 5, Štátna ochrana prírody v Banskej Bystrici, Správa Tatranského národného parku v Tatranskej Štrbe, vyd. Technická univerzita vo Zvolene, s. 166-170.
- VOLOŠČUK, I., BERKOVÁ, A., PAVLÍK, J., JANČURA, P. ET AL., 2004: Návrh Programu starostlivosti o Tatranský národný park. REPRO servis, Liptovský Mikuláš, 156 s.
- VOLOŠČUK, I., MÍCHAL, I., 1991: Rozhovory o ekológii a ochrane prírody. ENVIRO, Martin, 162 s.
- ZONTÁG, M., 2013: Ichtyofauna Váhu, Belej, Bieleho Váhu a Hybice - Ichtyologický monitoring NATURA 2000 lokalít.
- ZÁMEČNÍKOVÁ, H. 2003: Analýza historickej pastvy na území Tatranského národného parku in KOL., 2002.
- Znalecký posudok č. 143/2028: Stanovenie všeobecnej hodnoty pozemkov a všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu ich bežného obhospodarovania, umiestnených nad hornou hranicou stromovej vegetácie vo vysokohorských oblastiach, pre účely zonácie TANAP-u. Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline.

Legislatíva

1. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/451/20240101>
2. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 4/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Tatry. Dostupná na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/4/20110115>
3. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 26/2011 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Chočské vrchy. Dostupná na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/26/20110215>
4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/EHS o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení. Dostupná na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147>
5. Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení. Dostupná na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0043>
6. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/543/20250101.html>
7. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dostupná na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2021/170/>
8. Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1141 z 13. júla 2016, ktorým sa prijíma zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení
9. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov. Dostupná na: <https://novy.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/450/20240101>
10. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/449/>
11. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/7/20140201>
12. Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20250401>
13. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32024R1991>
14. Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov. Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/326/>

Iné zdroje a databázy:

1. Mapový portál Štátnej ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, 2014. Dostupné na: <http://maps.sopsr.sk/mapy/map.html>
2. Úrad geodézie, kartografie a katastra nehnuteľností Slovenskej republiky. Dostupný na: <https://zbgis.skgeodesy.sk/mapka/sk/kataster>
3. Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny. Dostupný na: <http://uzemia.enviroportal.sk/>
4. KIMS – komplexný informačný a monitorovací systém Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky – centrálna databáza taxónov a biotopov. Dostupná na: www.biomonitoring.sk
<http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>
<http://mapire.eu/>
<http://natura2000.eea.europa.eu/>
<http://envirozataze.enviroportal.sk/>
<http://www.nature.cz/>
<http://www.paleolocalities.com/>
<http://www.archeologiask.sk/>
<http://www.pamiatky.sk/>
<http://www.dejinyliptova.guran.sk/>
www.smopaj.sk/
www.ssj.sk/
www.mesacnytien.sk/
<http://www.daphne.sk/mm/manazmentove-modely>
<http://www.nature.cz/>
<http://www.pralesy.sk/>

7. PRÍLOHY

- 7.1 Mapa vymedzenia TANAP-u a jeho ochranného pásma
- 7.2.1 Mapa prekryvu TANAP-u a jeho ochranného pásma s MCHÚ
- 7.2.2 Mapa prekryvu TANAP-u a jeho ochranného pásma s ÚEV
- 7.2.3 Mapa prekryvu TANAP-u a jeho ochranného pásma s CHVÚ
- 7.3.1 Mapa navrhovaných zón TANAP-u a ochranného pásma
- 7.3.2 Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov
- 7.4.1 Mapa predmetov ochrany - Formačné skupiny biotopov európskeho a národného významu
- 7.4.2 Mapa predmetov ochrany - Mapa biotopov druhov živočíchov európskeho a národného významu (bezstavovce, kruhoústnice, obojživelníky, plazy, cicavce)
- 7.4.3 Mapa predmetov ochrany - Mapa biotopov druhov živočíchov európskeho a národného významu (vtáky)
- 7.4.4 Mapa predmetov ochrany - Mapa biotopov druhov živočíchov európskeho a národného významu (šelmy, fúzač karpatský, jasoň červenooký)
- 7.4.5 Mapa predmetov ochrany – Biotopy druhov rastlín a húb európskeho a národného významu
- 7.4.6 Mapa predmetov ochrany – Významné abiotické prvky (morény a skalné sutiny)
- 7.4.7 Mapa predmetov ochrany – Významné abiotické prvky (jaskyne a vodopády)
- 7.5 Mapa s vymedzením častí TANAP-u, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným spôsobom
- 7.6 Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere TANAP-u
- 7.7 Mapa technického vybavenia územia
- 7.8a Zoznam parciel podľa katastra nehnuteľností KN-C
- 7.8b Zoznam parciel podľa katastra nehnuteľností KN-C
- 7.9a Zoznam parciel podľa katastra nehnuteľností KN-E
- 7.9b Zoznam parciel podľa katastra nehnuteľností KN-E

8.0 Hodnotenie biotopov európskeho významu a stanovenie cieľov ochrany

8.1 Zoznam JPRL podľa zón

8.2 Súpis zistených biotopov európskeho významu a biotopov národného významu, biotopov druhov európskeho významu a biotopov druhov národného významu a biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov, ktoré nie sú určené ako predmet ochrany